

Официален вестник

на Европейския съюз

C 139

Издание
на български език

Информация и известия

Година 56
17 май 2013 г.

Известие №	Съдържание	Страница
	I Резолуции, препоръки и становища	
	РЕЗОЛЮЦИИ	
	Комитет на регионите	
	100-на пленарна сесия, 11 и 12 април 2013 г.	
2013/C 139/01	Резолюция на Комитета на регионите относно „Бъдещият световен подход за премахване на бедността и осигуряване на устойчиво бъдеще на света“	1
	СТАНОВИЩА	
	Комитет на регионите	
	100-на пленарна сесия, 11 и 12 април 2013 г.	
2013/C 139/02	Становище на Комитета на регионите относно „Синергии между частните инвестиции и публичното финансиране на местно и регионално равнище“	4
2013/C 139/03	Становище на Комитета на регионите относно „По-силна европейска промишленост за растеж и възстановяване на икономиката“	11
2013/C 139/04	Становище на Комитета на регионите относно „Насоки на Общността за държавната помощ за спасяване и реструктуриране на дружества в затруднено положение“	17

BG

Цена:
4 EUR

(Продължава на вътрешната корица)

<u>Известие №</u>	Съдържание (<i>продължение</i>)	Страница
2013/С 139/05	Становище на Комитета на регионите относно „Подкрепа на ЕС за устойчиви промени в обществата в преход“	22
2013/С 139/06	Становище на Комитета на регионите относно „Стратегия в областта на разширяването и основни предизвикателства за периода 2012–2013 г.“	27
2013/С 139/07	Становище на Комитета на регионите относно „Оползотворяване на потенциала на изчисленията в облак в Европа“	35
2013/С 139/08	Становище на Комитета на регионите относно „Децентрализацията в Европейския съюз и мястото на местното и регионалното самоуправление в разработването и изпълнението на политиките на ЕС“	39
2013/С 139/09	Становище на Комитета на регионите относно „Подобряване и фокусиране на международното сътрудничество на ЕС в областта на научните изследвания и иновациите“	46
2013/С 139/10	Становище на Комитета на регионите относно „Преосмисляне на образованието“	51

III *Подготвителни актове*

КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

100-на пленарна сесия, 11 и 12 април 2013 г.

2013/С 139/11	Становище на Комитета на регионите относно „Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица“	59
---------------	---	----

I

(Резолюции, препоръки и становища)

РЕЗОЛЮЦИИ

КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

100-НА ПЛЕНАРНА СЕСИЯ, 11 И 12 АПРИЛ 2013 Г.

Резолюция на Комитета на регионите относно „Бъдещият световен подход за премахване на бедността и осигуряване на устойчиво бъдеще на света“

(2013/C 139/01)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

1. приветства съобщението „Достоен живот за всички – премахване на бедността и осигуряване на устойчиво бъдеще на света“ и подкрепя напълно целта да се създаде всеобхватна рамка за бъдещата световна политика за развитие, която да включва социално-икономическото развитие и екологичната устойчивост, както и правосъдието, равенството и равнопоставеността, мира и сигурността;

2. изтъква ползите от устойчив модел на развитие, който предлага безброй възможности за насърчаване на растежа, създаване на нови работни места, екологизиране на икономиката, подобряване на услугите за човешко развитие, повишаване на просперитета, намаляване на социалното изключване и поддържане на по-чиста и здравословна околна среда;

3. счита, че въпреки значителния напредък в постигането на Целите на хилядолетието за развитие (ЦХР), все още остава много да се свърши; припомня, че дори в период на икономически спад 85 % от гражданите на ЕС считат, че Европа трябва да продължи да подпомага развиващите се страни ⁽¹⁾; призовава за продължаване на усилията за постигане на ЦХР до 2015 г. и подкрепя свързания с тях процес на разработване на световни Цели за устойчивото развитие, като същевременно отново засвидетелства подкрепата си за обявяването на 2015 г. за „Европейска година за развитие“ с цел да се осигурят последващи действия във връзка с ЦХР;

4. споделя мнението, че Декларацията на хилядолетието остава актуална и е доказала, че проблемите могат да се решават, ако усилията се съсредоточат и координират на подходящите равнища; счита, че приобщаването на всички

основни действащи лица и по-конкретно на поднационалните власти, както в развиващите се държави, така и в страните донори, към процеса на разработване и прилагане на необходимите политики и програми е от ключово значение за подобряването на тяхното изпълнение и за подпомагането на устойчивото развитие и приобщаващия растеж;

5. с оглед на това изразява съгласие, че бъдещата рамка следва да надгражда предимствата на съществуващите цели и задачи и да остане съсредоточена върху многобройните измерения на крайната бедност, като същевременно отчита недостатъците на ЦХР и фундаменталните промени в световния пейзаж през последното десетилетие, по-специално нарастващото значение на:

(i) новите заинтересовани страни, като нововъзникващи икономики, частен сектор, фондации, организации на гражданското общество и по-специално поднационални власти ⁽²⁾; както и

(ii) нарастващите световни предизвикателства, включително сигурността, влошаването на качеството на околната среда, изменението на климата и нуждите от енергия;

6. изразява съгласие, че целите, които се определят в бъдеще, следва да бъдат ограничени на брой и световни по приложение, и следва да осигуряват съпричастност на всички равнища на управление. Подчертава, че за да останат разбираеми за възможно най-широка аудитория, те следва да бъдат прости, ясни и измерими;

⁽¹⁾ Специален Евробарометър 392, октомври 2012 г.

⁽²⁾ В настоящата резолюция терминът „поднационални власти“ се използва в смисъла, който се влага в него в контекста на ООН (където изразът „региони“ се използва в смисъла на световни региони). В контекста на ЕС това означава „местни и регионални власти“.

7. отбелязва обаче, че естеството на предизвикателствата, свързани с бедността, се различава значително в различните страни; вследствие от това изразява убеждението, че споделените и общите цели не изключват необходимостта от конкретни политики и средства, отчитащи специфичните условия в даден район, страна, регион или поднационална територия;

8. отбелязва, че важна причина ЦХР да не бъдат постигнати изцяло са социалните различия и неравенства в много развиващи се страни, дължащи се на липсата на демокрация и политическа отчетност, както и на ширещата се корупция. Нестабилността и несигурността в някои държави възпрепятстват постигането на ЦХР; с оглед на това призовава ЕС да популяризира активно своите основни ценности – демокрация, права на човека и принципи за върховенство на закона – посредством политиката си за развитие и припомня важната роля, която поднационалните власти играят за идентифициране и предприемане на мерки срещу недостатъците в прилагането на правата на човека, насърчаването на демокрацията и борбата с корупцията;

9. подчертава необходимостта от осъществяване на световно партньорство за развитие, което да включва всички страни, да бъде ориентирано към хората и да прилага основан на участието, приобщаващ подход „отгоре надолу“; призовава ЕС да послужи за пример и да приеме единна и съгласувана позиция, която да отразява приноса и участието на всички равнища на управление;

10. подчертава, че именно поднационалните власти оставят много от услугите за гражданите, необходими за осъществяването на ЦХР, като здравеопазването, чистотата, образованието, транспортната и енергийната система, управлението на водите и на отпадъците и следователно силно влияят върху резултатите от бъдещата рамка;

11. що се отнася до мира и сигурността, припомня, че съвременната дипломация не се изразява и не се осъществява единствено чрез националните правителства и че предвид необходимостта от диалог, сътрудничество и координация, дипломацията на градовете играе жизненоважна и нарастваща роля. Чрез този инструмент местните власти могат да насърчават социалното сближаване, екологичната устойчивост, предотвратяването на конфликти, решаването на конфликти и възстановяването и рехабилитацията след конфликти;

12. изразява безпокойство, че според наскоро публикувани данни на ОИСР през 2012 г. Европейският съюз е намалил размера на общата си помощ за развитие (с 2,3 милиарда евро, което се равнява на 4,3%, в сравнение с предходната година). Въпреки че ЕС все още е най-големият световен донор и че това намаляване на помощта се дължи отчасти на икономическата криза в някои държави членки, КР призовава ЕС и държавите членки да продължат усилията си за спазване на поетия към ООН ангажимент до 2015 г. 0,7% от brutния национален доход да бъде заделян за помощи. След последните бюджетни

съкращения към момента този процент е 0,43% и само няколко държави членки постигат целта от 0,7%;

13. припомня, че поднационалните власти във все по-голяма степен провеждат автономна активна политика на сътрудничество за развитие и макар че цялостният им принос е значително по-голям от финансовия, някои от тях вече са си поставили за цел да отделят 0,7 % от своите ресурси за сътрудничество с развиващите се страни, докато други са създали и собствени механизми за финансиране в отговор на конкретни нужди;

14. приветства факта, че „ролята на местните власти за осигуряване на връзка между гражданите и управлението и за гарантиране на широко и демократично възприемане на програмите на страните в областта на развитието“ беше призната на международно равнище в Декларацията от Бусан, както и неотдавна в документа с резултатите от „Рио+20“, където те са описани като органи, които разработват стратегии, взимат решения и прилагат политиките за устойчиво развитие;

15. посочва, че още в становището си „Приносът на местните и регионалните власти в ЕС към конференцията на ООН по въпросите на устойчивото развитие 2012 (Рио+20)“ (CdR 187/2011) изрази желание за развитие и възобновяване на работата по „Дневен ред 21“. „Местният дневен ред 21“, формулиран след срещата на високо равнище в Рио през 1992 г., е добър пример на процес, зародил се на гражданско равнище и донесъл добри и трайни резултати под формата на конкретни мерки и по-голямо разбиране и ангажиране с тематиката на устойчивостта от страна на различните действащи лица в обществото;

16. припомня активния принос на КР към конференцията „Рио+20“ – както при подготовката на срещата на високо равнище в Рио, така и в рамките на делегацията на ЕС – която показва какво може да се постигне чрез инициативи като Конвента на кметовете и Европейските зелени столици; обръща внимание на меморандума за разбирателство, който подписа тогава с Програмата на ООН за околната среда (UNEP), с цел постигане на по-нататъшни синергии между различните равнища и подобряване прилагането на Декларацията „Рио+20“; във връзка с това ще продължи да участва като наблюдател в делегацията на ЕС на съответните конференции на страните;

17. отново изразява мнението си, че поднационалните власти трябва да получат пълно признание като релевантни участници в управлението, наред с националните правителства и органите на ООН, в институционалната рамка за устойчиво развитие; във връзка с това призовава за създаване на постоянен комитет за поднационалните и местните правителства или в рамките на UNEP, или на Междуправителствения политически форум на високо равнище за устойчивото развитие (HLPF);

18. припомня, че признавайки тяхната роля и с цел да повиши ефективността на помощта за развитие, през 2008 г. Европейската комисия призова за пръв път да бъде разработен цялостен подход към местните власти като участници в развитието на световно, европейско и национално равнище; приветства усилията на Комисията в тази насока на равнище ЕС и намерението ѝ да актуализира това стратегическо преориентиране на връзката ѝ с гореспоменатите власти посредством публикуването на специално съобщение относно местните власти в процеса на развитие през пролетта на 2013 г.;

19. призовава за бъдещи стратегии, по-специално в ЕС, в които да бъде отчетен потенциалът на многостранното децентрализирано сътрудничество, включително инструменти като Портала на децентрализираното сътрудничество – за картографиране на дейности и най-добри практики и създаване на условия за обмен на информация, с цел да се даде възможност уменията и способностите да бъдат съобразени с нуждите – и Конференцията за децентрализираното сътрудничество за политически диалог, в допълнение към специфичните представителни политически асамблеи за съседните страни, като ARLEM за Средиземноморието и CORLEAP за Изтока;

20. се ангажира да продължи да подкрепя усилията за по-добро насърчаване и интегриране на европейски схеми като Конвента на кметовете, Европейски зелени столици и подобни схеми в други части на света, както и на световни програми като

новата инициатива на UNEP „Градове, използващи ефективно ресурсите“ или стартираното неотдавна партньорство ЕС-Китай за устойчива урбанизация и „Местна програма 21“ на световно равнище, и по-конкретно в отношенията си със страните, обхванати от процеса на разширяване на ЕС, и съседните държави;

21. приветства факта, че Европейската комисия признава целта за „преход към устойчиви градове“ в качеството им на движеща сила за постигането на приобщаващ и устойчив растеж; препоръчва бъдещите Цели за устойчивото развитие да включват конкретна цел, свързана с устойчивостта на градовете; призовава ЕС да продължи да работи по ключовия въпрос за устойчивия градски живот и да подкрепя усилията на градовете и поднационалните власти за приспособяване към изменението на климата и развиване на издръжливостта и капацитета им за превенция и реагиране при бедствия въз основа на необходимите компетенции и ресурси, тъй като често те са първите, които трябва да реагират на природни или причинени от човека бедствия;

22. възлага на председателя на Комитета на регионите да предаде настоящата резолюция на председателя на Европейския парламент, председателя на Европейския съвет, председателя на Европейската комисия, ирландското председателство на ЕС и предстоящото литовско председателство на Съвета.

Брюксел, 12 април 2013 година

Председател
на Комитета на регионите
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

СТАНОВИЩА

КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

100-НА ПЛЕНАРНА СЕСИЯ, 11 И 12 АПРИЛ 2013 Г.

Становище на Комитета на регионите относно „Синергии между частните инвестиции и публичното финансиране на местно и регионално равнище“

(2013/С 139/02)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

- подкрепя виждането, че комбинирането на безвъзмездни помощи и иновационните финансови инструменти (ИФИ) потенциално осигурява новаторски подход, чрез който общите разходи и рискове по проектите и инвестициите могат да бъдат намалени, и призовава местните и регионалните власти творчески да разгледат въпроса как тези различни „инструменти“ могат да бъдат използвани, за да се оптимизира подпомагането за ключовите инвестиции по места;
- подчертава ключовата роля на ЕИБ в качеството ѝ на институцията за дългосрочно финансиране на Европейския съюз, подпомагаща ПЧП в рамките на ЕС и предоставяща опит и познания за разработването и приложението на редица ИФИ на равнище ЕС в сътрудничество с Европейската комисия;
- приветства одобреното през 2012 г. увеличаване на капитала с 10 милиарда евро, което ще позволи на ЕИБ да увеличи кредитирането с около 60 милиарда евро;
- приветства въведените от ЕИБ нови инструменти „рамкови заеми“ и „кредити по структурните програми“. Тези инструменти могат да се окажат от решаващо значение за финансирането на МРВ, като позволят финансирането на портфейл от инвестиции и по този начин преодолеят бариерата на мащаба на проекта;
- признава, че са били наблюдавани някои първоначални проблеми при въвеждането на ИФИ в програмите по структурните фондове и идентифицира редица фактори, които обясняват ниския темп на усвояване, включително липсата на осведоменост и разбиране на възможностите, необходимостта от „културно пренасочване“ на органите за управление от безвъзмездната помощ към финансовите инструменти и опасенията относно регулаторната рамка, включително законодателството в областта на държавните помощи;
- приветства разширяването на обхвата на ИФИ за периода 2014–2020 г., така че да включва всички видове проекти, всички тематични цели и инвестиционни приоритети, обхванати от споразуменията за партньорство и оперативните програми, и всички фондове по ОСР;
- подчертава нарастващия интерес на МРВ към разработване на мултирегионални фондове в контекста на макрорегионалните стратегии с ЕИБ;
- отправя искане за удължаване на срока на инициативата „Облигации за проекти“ до 2020 г. и разширяване на обхвата ѝ, така че да включи други сектори освен трансевропейските мрежи, веднъж след като бъде направена оценка на пилотната фаза;
- препоръчва Европейската комисия да изясни приложимостта на правилата за държавните помощи по отношение на ИФИ.

Докладчик

г-н Rhodri Glyn THOMAS (UK/EA), член на Националното събрание на Уелс

I. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ**КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ****Въведение**

1. заявява, че въпреки нарастващия оптимизъм, че най-лошото от кризата в еврозоната е отминало, все още има значителни предизвикателства и пречки пред стимулирането на икономическото възстановяване в ЕС, особено по отношение на наличието на публично и частно финансиране в подкрепа на ключови инвестиции;

2. счита, че на ЕС е отредена ключова роля в усилията за възстановяване на доверието в икономиката, чрез създаване на рамкови условия за подпомагане на мобилизирането на ограничените налични публични и частни ресурси за стимулиране на ключови инвестиции на местно и регионално равнище, и чрез намиране на решение за продължаващия недостиг на финансиране и кредитиране за МСП, без които стремежите за изпълнение на стратегията „Европа 2020“ и Пакта за растеж и работни места ще приключат с провал;

3. изтъква отново, както в становището на Комитета на регионите относно „Създаване на по-голямо взаимодействие между европейския бюджет, националните и поднационалните бюджети“, прието на 31 януари 2013 г. ⁽¹⁾, централната роля и отговорности на местните и регионалните власти (МРВ) в усилията за възстановяване на Европа, предвид факта, че МРВ отговарят за съществен дял от публичните разходи в Европа (16,7 % от БВП и 34 % от всички публични разходи за 2011 г. и две трети от преките инвестиции през 2011 г. ⁽²⁾), голяма част от които са концентрирани в ключови приоритетни области, които заемат централно място в стратегията „Европа 2020“ (като например икономическите въпроси, образованието, околната среда, жилищното настаняване и комунално-битовите услуги);

4. подчертава нарастващото значение и интерес към публично-частните партньорства за финансиране на проекти

(ПЧП) ⁽³⁾ и иновационните финансови инструменти (ИФИ) ⁽⁴⁾ като потенциален инструмент, с помощта на който да се подпомогне реализирането на ключови инвестиции;

5. приветства следователно ролята, която Европейската комисия изпълнява за стимулиране на използването на ПЧП и ИФИ чрез предоставяне на политическа рамка, която подкрепя и насърчава използването на подобни инструменти, и чрез мобилизиране на бюджета на ЕС за увеличаване на наличното „публично“ финансиране на равнище местни и регионални власти;

6. подчертава централната роля на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и нарастващия публичен банков сектор в ЕС за оказване на подкрепа за създаването на последователна, всеобхватна и обусловена от политиката инвестиционна среда;

7. отбелязва, че въпреки относително малкия си размер, бюджетът на ЕС и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) имат ключова роля на лост за насърчаване на инвестициите на територията на ЕС, по-специално, но не изключително, чрез фондовете по Общата стратегическа рамка (ОСР), които се ползват и прилагат на териториално равнище (в много случаи от местните и регионалните власти) и които генерират важен за икономиката ефект на мултипликатор;

8. отбелязва амбицията на Европейската комисия потенциално да удвои ефекта на лоста от инвестициите по линия на структурните фондове за периода 2014–2020 г. на 4,2 евро за всяко евро, инвестирано от ЕС, с някои начални признаци, че делът на ИФИ в ЕФРР може да се увеличи от 5 % на 15 %;

⁽¹⁾ CdR 1778/2012 final.

⁽²⁾ DEXIA Crédit local и CEMR (2012 г.), Subnational public finance in the European Union („Поднационалните публични финанси в Европейския съюз“), юли 2012 г.

⁽³⁾ В рамките на този доклад с понятието „публично-частни партньорства (ПЧП)“ се обозначават съвместни инвестиционни проекти, които включват партньори и финансиране от публичния и частния сектор и следва то да се разбира в смисъла на „подход, основан на проекти“, еднократна инвестиция на публично-частен консорциум.

⁽⁴⁾ В рамките на това становище с понятието „иновационни финансови инструменти (ИФИ)“ се обозначават схеми или инструменти, създадени за подпомагане на редица индивидуални проекти/действия, които се осъществяват посредством „набирателен фонд“, а не като еднократни проекти, напр. JEREMIE или JESSICA. Понятието „иновационни финансови инструменти (ИФИ)“ се предпочита пред израза „инструменти за финансов инженеринг (ИФИ)“, което също така има широка употреба в академичната литература в тази област.

9. приветства продължаващото прилагане на подхода на „революращия“ фонд спрямо фондовете по ОСР, който има потенциал да създаде „наследствен“ фонд на териториално равнище; призовава да се разгледа по какъв начин може ефективно да се разработи подходът на „революращия“ фонд по отношение на ИФИ по линия на подпомаганите от бюджета на ЕС програми, управлявани на централно равнище (напр. Програмата за конкурентоспособност на предприятията и за МСП (COSME) и „Хоризонт 2020“);

10. приветства отдаването на по-голям политически приоритет на ИФИ в многогодишната финансова рамка за периода 2014–2020 г. и съответстващите предложения; насърчава МРВ (и държавите членки) да оптимизират тази подпомагаша регулаторна рамка – по-конкретно чрез по-строгите и ясни правила за фондовете по ОСР, предоставяни при споделено управление на териториално равнище;

11. изразява съгласие със специалния доклад на Центъра за европейски политически проучвания, изготвен по искане на Европейския парламент ⁽⁵⁾, в който се посочва, че ИФИ не следва да се разглеждат като панацея за всякакви интервенции на местно и регионално равнище, като се подчертава, че те са единствено „подходящи за проекти с потенциално положителна финансова възвръщаемост“ и че „не следва да се възприемат като заместител на безвъзмездните помощи, а по-скоро като средство за разширяване на обхвата на бюджета на ЕС“;

12. подкрепя виждането, освен това, че комбинирането (или „смесването“) на безвъзмездни помощи и ИФИ потенциално осигурява новаторски подход, чрез който общите разходи и рискове по проектите и инвестициите могат да бъдат намалени, и призовава МРВ творчески да разгледат въпроса как тези различни „инструменти“ могат да бъдат използвани, за да се оптимизира подпомагането за ключовите инвестиции по места;

Обосновка, основания за и ползи от публично-частните партньорства и иновационните финансови инструменти

13. заявява, че обосновката за ПЧП и ИФИ е мотивирана от редица фактори, освен потенциално ключовата роля, която тези подходи биха могли да имат в подкрепа на икономическото възстановяване на ЕС. Централният аргумент в подкрепа на ПЧП е потенциалът за реализиране на общи ползи и постигане на общи цели по начин, който не би бил възможен или желателен без обединяването на публичните и частните интереси. Логиката, обуславяща ИФИ, е да се осигури по-структурирана подкрепа, като се създадат схеми с установени правила и цели, които могат да бъдат използвани за насочване към конкретни бенефициери/групи (напр. МСП чрез микрофинансиране; научноизследователски проекти; схеми за градско развитие);

14. счита, че неефективността на пазара е важен аргумент за обосновка на публичната интервенция като средство за намаляване на риска, чрез което се стимулира участието на частния сектор и се осигуряват инвестиции, които не биха се осъществили в противен случай. Тази обосновка е очевидна в случая на ИФИ, насочени например към осигуряването на достъп до микрофинансиране на МСП;

15. подкрепя твърдо довода, обаче, че неефективността на пазара не е единствената или задължително основната движеща сила за такива действия и че основната логика на интервенциите би могла да бъде и по-широка обществена политическа цел, като например поставяне на акцент върху дългосрочни цели вместо върху краткосрочни ползи, концентриране върху цели, свързани с околната среда (напр. чиста енергия) или социални цели (намаляване на бедността, борба със социалното изключване), макар и да е възможно тези инвестиции на свой ред да доведат до възникването на нови пазари и икономическа дейност (като например развитие на сектора на енергията от възобновяеми източници, обновяването на градската среда и др.);

16. призовава Европейската комисия да даде по-голяма яснота относно обосновката във връзка с публичната политика в законодателната и регулаторната рамка по отношение на ПЧП и ИФИ, както и относно прилагането на правилата за държавните помощи и законодателството в областта на обществените поръчки, които биха могли да се окажат пречки за участието на МРВ в подобни инициативи. В случаите, в които е налице ясна обосновка във връзка с публичната политика, не следва правилата на ЕС за конкуренцията да възпрепятстват или да бъдат демотивиращ фактор за предприемането на подобни интервенции;

17. подчертава, че публичният сектор предполага демократична отчетност: по принцип се характеризира с дългосрочна визия относно жизнеспособността на инвестициите, като поставя акцент върху гарантиране на зачитането на основни обществени цели и ценности, и намаляване на риска чрез предоставяне на относително безопасна среда за инвестиции от страна на частния сектор, докато партньорите от частния сектор предоставят нови средства, търговска информираност и опит, иновационни и предприемачески умения;

18. отбелязва, че за частните инвеститори, включително пенсионните фондове, един от потенциалните плюсове от инвестирането в ПЧП/ИФИ, особено при настоящия икономически климат на голяма несигурност на финансовите пазари, е фактът, че участието на публичния сектор може да намали очаквания риск, свързан с инвестициите. Освен това участието на ЕИБ и финансирането от ЕС потенциално могат да намалят в още по-голяма степен очаквания риск чрез „външна“ проверка на качеството на планираните инвестиции;

19. призовава Европейската комисия да проучи допълнително потенциала за действия на равнище ЕС, насочени към мобилизиране на инвестициите на пенсионните фондове за целите на плана за възстановяване на ЕС;

20. счита, че в резултат на безотговорните финансови инвестиции, които доведоха до финансовата криза през 2008 г. и стремежите през последните 3–4 години за реформиране на сектора на финансовите услуги в Европа, недвусмислено се признава необходимостта от поставяне на акцент върху дългосрочните и устойчиви инвестиции и избягване на злоупотребите и ексцесиите от миналото;

⁽⁵⁾ CEPS Special Report No 68 (Специален доклад на Центъра за европейски политически проучвания), октомври 2012 г., стр. 1.

21. подчертава следователно основната необходимост да се защитават и зачитат публичните цели и интереси в публично-частните партньорства; въпреки това отбелязва, че без частните инвеститори съществуването на публично-частни партньорства е невъзможно и че разпоредбите, уреждащи ПЧП и ИФИ, трябва да бъдат изготвени така, че да предоставят стимули за участието на частни партньори;

22. счита, че се наблюдава категорично ориентиране към нови модели на собственост, насочени към осигуряване на обусловени от политиката инвестиции в полза на гражданите на местно и регионално равнище, като същевременно се защита необходимостта от постигане на възвръщаемост, основана на разходите, и дългосрочна жизнеспособност и устойчивост, вместо извличане на максимална краткосрочна печалба на всяка цена, и се надгражда върху установената традиция на публичните банки в ЕС, които представляват над 20 % от банковия сектор в ЕС (например KfW и мрежата от регионални банки в Германия; Caisse des Dépôts във Франция и Cassa Depositi e Prestiti в Италия) ⁽⁶⁾;

23. отбелязва в този контекст нововъзникващия скандинавски модел на агенции за финансиране на местните и регионалните власти: BNV (Нидерландия), KommuneKredit (Дания), Kommunalbank (Норвегия), Kommuninvest (Швеция), Municipality Finance (Финландия). Въпреки че до голяма степен се различават помежду си по отношение на участието на съответното централно правителство, а следователно и по равнището на контрол, което то упражнява, и риска, който поема ⁽⁷⁾, те предоставят интересна алтернативна възможност за финансиране на инвестициите на МРВ, включително партньорства с частния сектор: в случая на Финландия, например, 16 % от Municipal Finance са собственост на държавата, 31 % – на финландските публични пенсионни фондове и 52 % – на общините. В Уелс се заражда дебат относно потенциала за създаване на държавна Wales Investment Bank;

Ролята на Европейската инвестиционна банка

24. подчертава ключовата роля на ЕИБ в качеството ѝ на институцията за дългосрочно финансиране на Европейския съюз (и най-големия в световен мащаб заемополучател и заемодател, който работи с над 150 държави извън ЕС), подпомагаща ПЧП в рамките на ЕС и предоставяща опит и познания за разработването и приложението на редица ИФИ на равнище ЕС в сътрудничество с Европейската комисия (включително JEREMIE, JESSICA, ELENA и механизма за финансиране с поделение на риска, както и механизми за техническа поддръжка, като например JASPERS и JASMINE);

25. подчертава стойността на ЕИБ с оглед на нейния подход, основан на инвестициите, гъвкавостта да предоставя подпомагане

и да отпуска заеми, съобразени с индивидуалните нужди, способността да предоставя на публичните власти професионална консултантска подкрепа и технически опит и да предлага добри условия на клиентите благодарение на кредитния си рейтинг AAA на международните финансови пазари;

26. подчертава широкия спектър от налични възможности за подпомагане от ЕИБ и гамата от различни видове интервенции, включително преки заеми за проекти (когато надвишават 25 милиона евро), заеми чрез посредничество на местни банки, рисков капитал, схеми за микрофинансиране и др., както и нейния обусловен от политиката подход към инвестициите, с акцент върху първостепенните приоритети на ЕС за развиване на МСП, справяне с икономическите и социалните дисбаланси, инвестиране в естествената околна среда и градската среда, икономиката на знанието, подкрепа за трансевропейските мрежи и устойчивостта на енергийните доставки в ЕС;

27. отбелязва, че над 90 % от дейността на ЕИБ е насочена към Европа, но тя играе важна роля за изпълнение на финансовите аспекти на външната политика и политиките за развитие на ЕС, което се приветства от Комитета на регионите;

28. изтъква нарастващото значение на финансирането от ЕИБ от края на 90-те години на миналия век насам, свидетелство за което е увеличеното кредитиране през изминалото десетилетие, наблюдавано по-конкретно по време на финансовата криза от последните 4-5 години;

29. отбелязва, че до средата на 2000 г. годишните обеми на кредитиране на ЕИБ са се увеличили от 10 милиарда ECU през 1998 г. до 45 милиарда евро, достигайки 79 милиарда евро през 2011 г. (върхова година) с цел да се компенсират намаляващите частни инвестиции по време на кризата. До края на 2011 г. общата стойност на действащите, непогасени заеми се увеличи с над една трета до размер от 395 милиарда евро; ЕИБ изигра ключова роля за предоставяне на капитал в Европа и за подпомагане на инвестициите в редица изпаднали в затруднение държави от еврозоната, включително Гърция, Португалия и Испания;

30. приветства одобреното през 2012 г. увеличаване на капитала с 10 милиарда евро, което ще позволи на ЕИБ да увеличи кредитирането с около 60 милиарда евро;

31. подчертава стойността на това ЕС да разполага с актив, който позволява гъвкава и бърза реакция на променящите се обстоятелства, съответно приспособяване и разработване на нови програми за подпомагане; отново изтъква значението на наличието в настоящите икономически условия на институция на ЕС, която осъществява базирани на политиките инвестиции, насочени към постигане на основните цели на ЕС въз основа на подход, ориентиран по-скоро към избягване на загубите, отколкото към максимизиране на печалбите;

⁽⁶⁾ „Публични финансови институции в Европа“, март 2011 г., Европейска асоциация на публичните банки (ЕАПБ).

⁽⁷⁾ „Kommunalbank“ в Норвегия е 100 % контролирана и притежавана от централното правителство. Банка BNV в Нидерландия е 50 % държавна собственост и 50 % – на местните и регионалните власти.

32. поздравява Европейската комисия и ЕИБ за разработването на пакет от ИФИ през периода 2007 – 2013 г. и за твърдото залагане в тях на принципа, че финансирането от ЕС ще има ясна роля и добавена стойност чрез тези ИФИ, като допълва и надхвърля традиционното финансиране с безвъзмездни средства; отбелязва, че до края на 2011 г. във всички държави членки без Ирландия и Люксембург бяха разработени общо 592 ИФИ;

33. приветства въведените от ЕИБ нови инструменти „рамкови заеми“ и „кредити по структурните програми“. Тези инструменти могат да се окажат от решаващо значение за финансирането на МРВ като позволят финансирането на портфейл от инвестиции и по този начин преодолеят бариерата на мащаба на проекта (обикновено минималната сума на кредита е 25 милиона евро);

34. призовава Европейската комисия да проучи възможността този подход да бъде приложен и спрямо бюджета на ЕС, заедно с финансови инструменти, които позволяват редица малки проекти да бъдат „секюритизирани“ (наред с другото, да се емитират облигации за проекти, за които беше постигнато споразумение в заключенията на Европейския съвет от юни 2012 г., включително да бъде предвидена пилотна фаза за текущата финансова рамка, както и препратка към Механизма за свързване на Европа като пример за област, в която това може евентуално да се приложи през периода 2014–2020 г.);

35. приветства предприетите стъпки за осигуряване на силна и тясна връзка между ЕИБ и Комитета на регионите, предвид нарастващото значение на ролята на ЕИБ за подпомагане на инвестициите в икономиката на равнище МРВ;

Затруднения във връзка с използването на публично-частните партньорства и иновационните финансови инструменти

36. признава, че са били наблюдавани някои първоначални проблеми при въвеждането на ИФИ в програмите по структурните фондове в периода 2007–2013 г., за което свидетелства външният доклад за оценка за Европейската комисия относно постигнатия напредък по финансирането и прилагането на инструментите за финансов инженеринг, съфинансирани от структурните фондове;

37. идентифицира редица фактори, които обясняват ниския темп на усвояване, включително липса на осведоменост и разбиране на възможностите, необходимост от „културно преназочване“ на органите за управление от безвъзмездната помощ към финансовите инструменти, включително подходи спрямо риска, предполагаема сложност на инструментите и методите на участие и опасения относно регулаторната рамка, както и законодателството в областта на държавните помощи;

38. отбелязва някои конкретни опасения от страна на градовете и градските власти по отношение на развитието на

инструментите по инициативата JESSICA в програмния период 2007–2013 г., с акцент върху напрежението между органите за управление на програмите и градските власти; поради това приветства по-голямата яснота и по-широкия обхват по отношение на подрегионалното програмиране и „интегрираните териториални инвестиции“ в рамките на проектите за регламенти за периода 2014–2020 г., което би означавало, че градовете/градските зони ще имат по-големи възможности за разработване на схеми по инициативата JESSICA в бъдеще;

39. отбелязва, че на етапа на събирането на данни се натъква на мнения, съгласно които ЕИБ следва да изпълнява още по-голяма роля, като в рамките на своя портфейл от инвестиции подкрепя по-рискови проекти/инициативи;

40. подчертава значението на подпомагането на новите и нововъзникващите технологии, включително политическите приоритети, като например разработването на главни базови технологии в ЕС (в това число сектора на фотониката, например); призовава Европейската комисия и ЕИБ да гарантират, че ПЧП и ИФИ в периода 2014–2020 г. в достатъчна степен ще приоритизират новите и нововъзникващите технологии като част от дългосрочната перспектива за инвестиции за Европа;

Опростяване, рационализиране и подобряване на инструментите на равнище ЕС (включително фондовете по ОСР)

41. отбелязва, че в рамките на периода 2007–2013 г. по обръквач начин и на ad hoc основа беше разработена широка гама от тематични инструменти в стремежа на отделни генерални дирекции да въведат нови методи на финансиране;

42. приветства усилията на Европейската комисия за рационализиране и опростяване на гамата от ИФИ за периода 2014–2020 г.;

43. приветства разширяването⁽⁸⁾ на обхвата на ИФИ за периода 2014–2020 г. (както е предвидено в членове 32 – 40 от проекта за Регламент за общоприложимите разпоредби), така че да включва всички видове проекти, всички тематични цели и инвестиционни приоритети, обхванати от споразуменията за партньорство и оперативните програми, и всички фондове по ОСР; очаква тези разпоредби да получат силно и широко разпространение, включително в програмите за развитие на селските райони и за морската среда;

44. приветства по-конкретно премахването на забраната за финансиране на даден проект от повече от един източник и възможността за съчетаване на няколко финансови инструмента, което следва да допринесе за улесняване на финансирането на местни и регионални проекти;

⁽⁸⁾ Вж. членове 32 – 40 от предложението за Регламент относно общоприложимите разпоредби (ROP) за 5-те фонда, обхванати от общата стратегическа рамка, т.е. ЕФРР, ЕСФ, ЕЗФРСР и ЕФМДР.

45. приветства предложението за сливане на подпомагането за иновационните МСП по програмата COSME⁽⁹⁾ с Механизма за финансиране с поделение на риска за МСП по програмата „Хоризонт 2020“, като очакваното потенциално привличане на инвестиции в научноизследователската област възлиза на над 100 милиарда евро за периода 2014-2020 г., което представлява около 10 % от разликата за постигане на целта от 3 % от БВП, заложена в стратегията „Европа 2020“;

46. посочва необходимостта от по-голяма осведоменост относно потенциалните възможности за подпомагане от ЕИБ на местно и регионално равнище и призовава МРВ (включително органите за управление на програмите по ОСР) по-активно да се обръщат към ЕИБ, като същевременно призовава Европейската комисия и ЕИБ да предприемат по-нататъшни действия за насърчаване на съществуващите и новите възможности;

47. предлага провеждане на редица съвместни конференции, организирани с Комитета на регионите през 2013 и 2014 г., евентуално в рамките на седмицата на Дните на отворените врати на регионите, като един от начините за постигане на тази цел; отново изтъква значението на участието в подобни прояви на организации като Европейската асоциация на публичните банки, KfW, търговския банков сектор, както и организации на корпоративни мрежи;

48. отбелязва, че бенефициерите, по-конкретно що се отнася до МСП (и най-вече микропредприятията), споделят обща загриженост във връзка с необходимостта да си проправят път през сложна гама от инструменти за подпомагане на инвестициите;

49. отбелязва, че за повечето МСП техните местни банки са „звената за контакт“, от които търсят съвет и финансиране, което означава, че кредитните финансови инструменти (включително онези, които се подпомагат от ЕИБ и бюджета на ЕС) трябва да намерят ефективен канал, по който да достигнат до предприятия; призовава за по-стриктното прилагане на принципа „Мисли първо за малките“ при разработването на ИФИ;

50. отбелязва, че в страните (напр. Германия), в които има добре развита инфраструктура на публични банки и обусловена от политиката инвестиционна етика, по-ясно се виждат връзките между развитието на политиките на ЕС, новите инструменти и интегрирането в съществуващия портфейл на услуги, предоставяни на МСП на равнище МРВ;

51. поради това призовава държавите членки и МРВ, по-конкретно в контекста на текущите реформи на структурите за икономическо управление на ЕС, да предприемат по-систематичен преглед на това, по какъв начин европейските, националните и поднационалните финансови/банкови структури могат да работят съвместно по-ефективно, за да насочат подкрепата към

МСП и творческите/иновационните участници, които създават добавена стойност за икономиката на ЕС;

52. подчертава нарастващия интерес на МРВ към разработване на мултирегионални фондове в контекста на макро-регионалните стратегии с ЕИБ (напр. в скандинавските страни). Подобно обединяване на фондове вместо съществуването на отделни регионални изолирани фондове би могло да доведе до по-голямо разпределяне на риска и до увеличаване на ефекта на лоста и на мултипликатора на засегнатите фондове;

Инициативата „Облигации за проекти“

53. приветства участието на ЕИБ в инициативата „Облигации за проекти“, насочена към подпомагане на частните вносителни проекти да издават облигации за финансиране на инфраструктурни проекти и привличане на финансиране от капиталовите пазари от институционални инвеститори, включително пенсионни фондове;

54. отправя искане за удължаване на срока на инициативата „Облигации за проекти“ до 2020 г. и разширяване на обхвата ѝ, така че да включи други сектори освен трансевропейските мрежи, веднъж след като бъде направена оценка на пилотната фаза (по искане на Европейския парламент);

55. призовава за споделяне на най-добри практики на равнище ЕС с цел да се подчертае потенциалът на МРВ да се подложат на оценка от агенции за кредитен рейтинг, за да се намали тяхната степен на риск при усилията за привличане на частно финансиране;

56. потвърждава отново искането от предходни становища на Комитета на регионите Европейската комисия да проучи възможността за улесняване на разработването на „граждански облигации“ и „облигации за социално въздействие“ (които вече се използват в Обединеното кралство и САЩ) като допълнителни иновационни финансови инструменти за подпомагане на целите на ЕС;

57. приветства включването на предварителни оценки, насочени към обосноваване на логиката за публична интервенция при проекти, които използват подобни финансови инструменти;

58. препоръчва Европейската комисия да изясни приложимостта на правилата за държавните помощи по отношение на ИФИ, например чрез разработване на стандартизирани, готови за използване шаблони за такива въпроси; същевременно Европейската комисия и ЕИБ могат също така да подобрят техническата помощ за МРВ по тези въпроси;

⁽⁹⁾ Преди това в рамките на програмата „Конкурентоспособност и иновации“ (ПКИ), с два ИФИ: Механизма за подкрепа на иновативните малки и средни предприятия и тези с висок растеж (GIF) и Механизма за гарантиране по отношение на МСП.

Субсидиарност и пропорционалност

59. отбелязва, че съображенията относно субсидиарността и пропорционалността не са особено приложими по отношение на това становище, тъй като то не се изготвя в отговор на законодателно или политическо предложение на Европейската комисия;

60. подчертава въпреки това колко е важно да се гарантира, че интервенциите на равнище ЕС се предприемат въз основа на принципите за допълняемост и добавена стойност, и приветства факта, че те са залегнали в новия финансов регламент на ЕС във връзка с разпоредбите, приложими за финансовите инструменти.

Брюксел, 11 април 2013 г.

Председател
на Комитета на регионите
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Становище на Комитета на регионите относно „По-силна европейска промишленост за растеж и възстановяване на икономиката“

(2013/С 139/03)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

- подчертава, че индустриалната политика трябва да се превърне в един от стълбовете на европейската интеграция и да се разглежда като истински политически приоритет, ползващ се със същото равнище на политическа ангажираност, както сближаването, инфраструктурите и селското стопанство;
- смята, че Европейската комисия трябва да използва всички възможности, предоставени от Договора от Лисабон в областта на индустриалната политика, определени от член 173 от ДФЕС;
- подкрепя предложението на Европейския парламент за създаване на ръководна група с цел да бъдат обединени правомощията на европейско, национално и поднационално равнище, както и ресурсите, които понастоящем са разпръснати на всички равнища и във всички сектори;
- обръща внимание на факта, че в своите стратегии за развитие много от местните и регионалните власти понастоящем отреждат централно място на икономическите, социалните и екологичните иновации. Те разполагат с необходимите мрежи и опит, с които да насърчават създаването на иновационни екосистеми, които от своя страна да стимулират развитието на МСП;
- предлага да се емитират „облигации за проекти“ с цел финансиране на МСП. Благодарение на такива емисии ще се увеличи ресурсът на регионалните инвестиционни фондове, а оттук и средствата за МСП и за средно големите предприятия и ще се създаде възможност да се изгради една европейска индустрия на рисковия капитал, която се опира на регионите;
- предлага регионалните схеми за иновации да прераснат в регионални програми за иновации и индустриално развитие.

Докладчик

Claude GEWERC (FR/ПЕС), член на Регионалния съвет на Picardie

Отправен документ

Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите – „По-силна европейска промишленост за растеж и възстановяване на икономиката“

COM(2012)582 final

I. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ**КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ**

1. приветства съобщението на Комисията, в което ясно се потвърждава основното значение на промишлеността.

Общи бележки

2. Промислеността формира 80 % от износа и частните инвестиции в научноизследователска и развойна дейност и продължава да бъде основната движеща сила на Европа в процеса на глобализация. Промислеността оказва силно стимулиращо въздействие върху цялата икономика и по-конкретно върху заетостта (като осигурява работа на 35 млн. души) и върху дейностите, свързани с услугите.

3. При все това напоследък европейският производствен капацитет намаля, задълбочиха се неравенствата в рамките на Общността и това доведе до нарастване на загрижеността във връзка с делокализацията и конкурентоспособността на европейските предприятия.

4. Европейският съюз е изграден въз основа на Европейската общност за въглища и стомана. Настоящата икономическа и финансова криза затвърждава убеждението, че просперитетът и устойчивостта на Съюза зависят от способността му да поддържа солидна производствена база чрез насърчаване на нов индустриален модел – основан на иновациите и увеличаването на инвестициите в новите технологии – който да го обединява и да затвърждава мястото му в световната икономика. За целта Европа, която е люлка на индустриалната революция, разполага с икономическите, културните, научните и политическите предпоставки, необходими за обновяване на промишлеността: огромен пазар с над 500 млн. жители, обучена и квалифицирана работна сила, втората най-широко използвана световна валута, конкурентоспособни предприятия в почти всички сектори, стабилна политическа рамка и др.

5. Тези констатации показват, че индустриалната политика трябва да се превърне в един от стълбовете на европейската интеграция и да се разглежда като истински политически приоритет, ползващ се със същото равнище на политическа ангажираност, както сближаването, инфраструктурите и селското стопанство.

6. Тази воля се заявява все по-настойчиво, но невини са споделя от държавите, както свидетелстват непропорционалните съкращения, предложени от Европейския съвет при преговорите по следващата многогодишна финансова рамка, в сектори, които са особено важни за промишлеността, като научните изследвания и иновациите („Хоризонт 2020“) и трансевропейските инфраструктури („Механизъм за свързване на Европа“).

7. Смята, че Европейската комисия трябва да използва всички възможности, предоставени от Договора от Лисабон в областта на индустриалната политика, определени от член 173 от ДФЕС, а именно „да предприема всякакви полезни инициативи за насърчаване на тази координация, по-конкретно инициативи за установяване на насоки и показатели, организиране на обмен на най-добри практики и подготовка на елементите, необходими за периодично наблюдение и оценка“.

8. Затова подкрепя предложението на Европейския парламент за създаване на ръководна група с цел да бъдат обединени правомощията на европейско, национално, и поднационално равнище, както и ресурсите, които понастоящем са разпръснати на всички равнища и във всички сектори.

9. Според Комисията укрепването на промишлеността, така че делът ѝ да достигне 20 % от европейския БВП, може да бъде постигнато чрез шест приоритетни насоки на действие: усъвършенствани производствени технологии, главни базови технологии, продукти на биологична основа, устойчива индустриална и строителна политика и устойчиви суровини, екологично чисти превозни средства и интелигентни електроенергийни мрежи. Съобщението е организирано около четири стълба.

Комитетът на регионите

10. споделя мнението, че промишлеността се е превърнала в належащ приоритет, поради което Комисията добави към своите средносрочни и дългосрочни предложения и такива, които целят постигането на по-бърз ефект.

11. Посочва обаче, че причините за затрудненията, които изпитва промишлеността в много държави членки, са от структурно естество и за да бъдат премахнати, е необходимо да бъдат осъществени дълбоки и бързи промени в начина на изготвяне, управление и финансиране на индустриалната политика и да бъдат заделени институционални и финансови средства, съразмерни с това предизвикателство.

12. Споделя убеждението, че създаването на благоприятна среда за промишлеността и инвестирането в предприятията и в тяхната екосистема са необходими условия за подобряване на конкурентоспособността и за гарантиране на устойчив растеж. Най-голямото предизвикателство пред конкурентоспособността на европейските предприятия е повишаването на производителността посредством ефективно устойчиво управление на ресурсите, по-специално на човешките ресурси, посредством създаване на условия за учене през целия живот, иновации, интернационализация и споделяне на отговорностите и печалбите с работниците и служителите, вместо да се мисли единствено как да се намалят разходите за труд.

13. Констатира, също както Комисията, последиците от финансовата криза върху финансирането на реалната икономика, но отбелязва, че приемането на „поредица от мерки“ не е достатъчно, за да се коригира един системен дисбаланс.

14. Държи да подчертае значението на уменията за развитие и модернизиране на европейската промишленост.

15. Подчертава неотложната необходимост от действия по отношение на човешкия, социалния и териториалния аспект на индустриалните промени.

16. Посочва, че разширяването на единния пазар досега не е довело до укрепване на индустриалната база на Съюза и изразява учудване, че валутният паритет не се споменава сред условията за достъп до пазара.

17. Подкрепя волята за насърчаване на предприемачеството, но подчертава, че е също толкова важно да се насърчават и признават професиите в рамките на промишлеността.

18. Призовава Европейската комисия да задълбочи анализа си и мерките за подкрепа на предприятията, като, аналогично на хранително-вкусовата промишленост, създаде нова категория средни предприятия с персонал между 250 и 750 служители и с оборот под 200 млн. евро – категория между МСП и големите предприятия. Предприятията от тази категория биха могли да се ползват от подходящ размер на подпомагане, по-висок от този за големите предприятия и по-нисък от този за МСП.

19. Изразява съжаление, че териториалният аспект на индустриалната политика се споменава само бегло, докато именно на това равнище живеят и се обучават нашите граждани, развиват се нови начини на живот, създават се инфраструктурите и платформите за обмен, изграждат се мрежите и сътрудничествата и се гради доверието в преките междуличностни контакти.

20. Подкрепя стълбовете на една по-силна индустриална политика: инвестиране в иновации и по-добри условия за достъп до пазари, капитали, човешки капитал и умения.

А. УЛЕСНЯВАНЕ НА ИНВЕСТИРАНЕТО В НОВИ ТЕХНОЛОГИИ И В ИНОВАЦИИ

21. В своите стратегии за развитие много от местните и регионалните власти отреждат понастоящем централно място на икономическите, социалните и екологичните иновации. Те разполагат с необходимите мрежи и опит, с които да насърчават създаването на иновационни екосистеми, които от своя страна да стимулират развитието на МСП.

22. Напредналите технологии за екологично чисто производство, например устойчивите суровини, са естествено свързани с подход, центриран върху индустриалната екология, който благоприятства рециклирането на материалите и упражняването на контрол върху потреблението на енергията.

23. Секторът на устойчивото строителство и устойчивите суровини също е тясно свързан с местното равнище и служи като пример и ориентир за насочване на публичните инвестиции.

24. Електрическите и хибридните автомобили имат бъдеще включително и в контекста на нов подход към мобилността – нова форма на интермодалност, при която гарите заемат централно място. Освен това може да се мисли и за други форми на използване на електрическите автомобили. По-специално става въпрос да се намери ново решение за транспорта в градските и крайградските райони.

25. Това е една от типичните теми, при които може да се използва съчетание от секторен и кохезионен подход, за да се създаде тясна връзка между устойчивото управление на земите и индустриалното развитие.

26. Отправя искане към Европейската комисия да изтегли напред датата на публикуване на европейския план в подкрепа на стоманодобивната промишленост, понастоящем обявен за юни 2013 г.

27. Освен това, независимо дали става въпрос за цифрова икономика или за отговор на проблема със застаряването на населението, нашите територии са естествена среда за експериментиране, в която се съчетават публичните и частните инициативи.

28. Във всички тези области силата на Европа е в нейната култура на „съвместно съжителство“ и приемане на различията. В световен план това ще бъде основно предизвикателство за икономическото развитие през следващите години.

Комитетът на регионите

29. подкрепя предложената от Комисията стратегия за интелигентна специализация на регионално равнище, като подчертава, че тя се отнася за всички промишлени сектори и трябва да подкрепя промените в тези сектори в целия Европейския съюз.

30. Набляга на необходимостта да се насърчава разработването на проекти, съчетаващи публичните и частните партньори на регионално равнище, за да могат те да дават полезен принос за ключовите стратегически решения, приемани от Съюза.

31. Подчертава, че е важно този подход да се осъществява в контекст на сътрудничество в рамките на Общността така, че да се насърчи създаването на Европа на иновациите с подкрепата на регионите.

32. Отново отправя предложението си за териториални пактове, които дават възможност да се организират различните равнища на сътрудничество, участващи в даден проект. Предлага този подход да бъде обект на единен програмен документ, който да гарантира, че на регионално равнище националните и местните политики отразяват секторните политики и политиката на сближаване на Съюза.

33. Призовава за това, инвестициите, свързани с тези единни програмни документи, да могат да ползват специален кредитен пакет от Европейската инвестиционна банка с цел създаване на нови екосистеми за икономически и социални иновации. Това може да се окаже предпочитано средство за насърчаване на иновативни решения, за предоставяне на примери за подражание на предприятията, за насърчаване на създаването на консорциуми в области, които се нуждаят от ново сътрудничество между предприятията. Като публично-частни партньорства тези екосистеми би трябвало да отговарят на двойната цел да допринасят за подобряване на конкурентоспособността на предприятията и на ефективността на публичната служба (т.е. за рационализиране на публичните разходи).

Б. ДОСТЪП ДО ПАЗАРИ

34. Комисията разглежда подобряването на достъпа до пазара на стоки като един от главните лостове на индустриалната политика. Нейните предложения се отнасят както за разширяване на пазарите в областта на сигурността, избраната или лекарствените средства, така и за въпросите, свързани със стандартите и с индустриалната собственост или с развитието на предприемачеството.

Комитетът на регионите

35. споделя виждането на Комисията за значението на въвеждането на европейски стандарти, които Съюзът да прилага и да защитава на световния пазар, така че иновациите, въвеждани от европейските предприятия (например във връзка с опазването на околната среда), да не са в тяхна вреда, а

напротив, да могат да се наложат постепенно на целия световен пазар. Изразява желание Съюзът да си създаде средства, с помощта на които да може преговаря и да налага спазване на тези стандарти в областта на околната среда, безопасност на промишлената производствена дейност, предотвратяване на професионалните рискове и осигуряване на минимални социални и трудови условия, за да могат европейските продукти да се конкурират при равни условия на глобализирания пазар.

36. Също така Комитетът може само да подкрепи желанието на Комисията да бъдат премахнати данъчните и социалните неравенства, които поставят европейските региони в конкуренция помежду им, без да пораждат динамика за създаване на нови богатства на равнището на Съюза.

37. Стратегическите области, които Комисията с право посочва, могат да променят из основи начините на потребление, както и организацията на производството, разделението между промишлените отрасли и услугите, секторите и отраслите на икономически дейности, такива, каквито ги познаваме днес, водейки, в крайна сметка до една форма на мрежово пазарно предлагане на европейската промишлена продукция. Ето защо подготвянето на нашите предприятия за тази нова ситуация е важно предизвикателство, което минава през засилено сътрудничество между тях, през създаването на консорциуми и, в някои случаи, на публично-частни партньорства. Би било целесъобразно тези инициативи за адаптиране към новото търсене, за което отчасти и ние имаме принос, да се прогнозира и подпомагат, за да можем да се утвърдим както на вътрешния, така и на световния пазар. Европа трябва да притежава търговска стратегия, съответстваща на технологичните ѝ възможности.

38. Тази стратегия за пазарен „инженеринг“ трябва да бъде едно от измеренията на съвместните регионални платформи.

В. ДОСТЪП ДО ФИНАНСИРАНЕ И ДО КАПИТАЛОВИ ПАЗАРИ

39. Въпреки че ситуацията в отделните държави е различна, финансирането на предприятията от капиталовия пазар е едва 7 % от БВП в Европа в сравнение с 35 % в САЩ.

40. Комисията отбелязва, че това е недостатък, който трябва да бъде преодолян както с помощта на публичния сектор, така и чрез поредица от мерки за по-лесен достъп до капиталовите пазари.

Комитетът на регионите

41. посочва необходимостта от глобален подход по отношение на паричния пазар и финансирането. В действителност промишлеността, чиито цикли са по-дълги и печалбите общо взето ниски, не е достатъчно привлекателна за капиталите, които се стремят към високи и незабавни печалби. Инвестиции, насочени към бързото постигане на високи печалби, могат да застрашат развитието на дадено предприятие в дългосрочен план.

42. Поради това призовава на финансирането на промишлеността отново да се отреди централно място във финансовата и парична структура на Съюза.

43. Предлага да се емитират „облигации за проекти“ с цел финансиране на МСП. Благодарение на такива емисии ще се увеличи ресурсът на регионалните инвестиционни фондове, а оттук и средствата за МСП и за средно големите предприятия и ще се създаде възможност да се изгради една европейска индустрия на рисковия капитал, която се опира на регионите.

44. Изразява отново подкрепата си за насърчаването и създаването на „граждански облигации“ с цел стимулиране на местното промишлено развитие. Тези граждански облигации биха дали възможност проектите, подкрепяни от ЕС, да се ползват от допълнително финансиране, предоставяно от граждани или други публични средства, които биха инвестирали в замяна на гарантирани и справедливи дивиденди.

45. Призовава Комисията да разработи подходящи финансови инструменти, които дават възможност за насърчаване на сътрудничеството между промишлените отрасли в рамките на Общността.

46. Отново изразява несъгласието си с предложението на Комисията регионалните помощи за предприятията в секторите на стоманодобива и синтетичните влакна да се считат *a priori* за несъвместими с вътрешния пазар.

47. Смята, че в условията на икономическа и социална криза публичните инвестиции са от съществено значение в рамките на една глобална стратегия на растежа. Във връзка с това подкрепя общата реформа на режима на държавните помощи в посока по-голямо опростяване, прозрачност и гъвкавост. Тази нова ориентация на политиката на Европейската комисия по отношение на държавните помощи трябва да се опира и на по-изразен икономически подход, който да отчита какъв е реалният риск държавните помощи да се отразят на общностния обмен и каква е опасността от реално нарушаване на конкуренцията във вътрешния пазар. Промяната на ориентацията върви ръка за ръка с необходимостта в по-голяма степен да се отчита качеството на публичните разходи и по-конкретно - с необходимостта европейските разпоредби за макроикономически надзор да предвиждат отделна категория за публичните инвестиции в инфраструктури и иновации, позволяваща да се прави съпоставка с публичните административни разходи.

48. Предлага да се обмисли създаването на подкатегория в рамките на споразуменията Базел II, за да бъдат задължени банковите институции да инвестират в икономика с ниски въглеродни емисии, в мерки, съпътстващи технологични проби, както и в социално отговорни инвестиции.

Г. ХОРАТА ТРЯБВА ДА ИГРАЯТ ГЛАВНАТА РОЛЯ

49. Комисията припомня, че създаването на работни места е приоритет и отбелязва, че една конкурентоспособна и ефективна

индустриална политика трябва да се опира на динамичен пазар на труда, като професионалната мобилност е променлива регулираща величина от съществено значение в този процес.

50. Тя подчертава, че в период на икономически спад вътрешната гъвкавост може да бъде ефикасно средство за запазване на заетостта и за намаляване на разходите за приспособяване.

51. Накрая Комисията посочва, че общото между държавите, чийто пазар на труда е устоял по-успешно на кризата, е активният социален диалог. Затова призовава за по-активно участие на социалните партньори в индустриалната политика и специално изразява подкрепата си за предложената на Европейския парламент директива за подобряване на информираността и консултациите с работниците с цел прогнозиране и управление на реструктурирането.

52. Тя предлага да се инвестира в умения и професионално обучение с цел да се окаже подкрепа на структурните промени и да се предвиждат по един изпреварващ начин нуждите от работни места и умения.

Комитетът на регионите

53. споделя убеждението, че управлението на уменията е едновременно абсолютна необходимост за успеха на индустриалната промяна в Съюза, както и инструмент на политика с антициклически характер.

54. Подчертава трудностите, които трябва да се преодолеят за тази цел: слаб интерес на младите хора към професиите в промишлеността, недостатъци и неадаптивност на по-високите степени на образование и професионално обучение към новите процеси в управлението и развитието, липса на европейски подход и форум за обсъждане на индустриалните перспективи и стратегии, използване на комисии от експерти за аспекти, които би следвало да са предмет на социален и регионален диалог.

55. Потвърждава, че промените не са случайности, а ключова даденост на индустриалния преход, пред който е изправен Съюзът.

56. Предлага предвидливото управление на уменията и на промените да бъде разглеждано като ключов компонент на индустриалната стратегия на всички равнища.

57. Отбелязва, че е необходимо да се разширят уменията в областта на ИТ и владенето на чужди езици, за да се постигне увеличаване на броя на МСП с износ за трети страни; призовава Комисията да проучи точните потребности от такива умения в по-малките предприятия в държавите членки.

58. Потвърждава ролята на местното равнище в координирането на динамиката на заетостта, обучението и индустриалния преход.

59. Във връзка с това отново заявява подкрепата си за запазване на Фонда за приспособяване към глобализацията с цел подобряване на способността на държавите и административно-териториалните единици да овладяват последствията от кризата и с цел подпомагане на въвеждането на активни мерки на пазара на труда за работниците – жертви на реструктурирането. Смята, че като допълнение към Фонда за приспособяване към глобализацията, би било полезно да се предвиди Фонд за приспособяване към промените, за да се насърчат развитието на уменията и индустриалният преход. На първо време би могло да се помисли за насочване на известна част от разходите в рамките на структурните фондове и на програма „Хоризонт 2020“ към приспособяване към промените. От друга страна, изтъква необходимостта социалните партньори в предприятията, държавата и регионите да се намесват по проактивен начин и на възможно най-ранен етап от реструктурирането, с цел то да бъде избегнато или поне да се намалят последиците върху заетостта или да се приспособят преходите, наложени от свръхкапацитет, и да се пристъпи своевременно към мерки за приспособяване.

60. Предлага Европейският съюз да организира прояви на местно равнище за изтъкване значението на промишлеността сред младите хора в Съюза.

Д. УПРАВЛЕНИЕ

Комитетът на регионите

61. подкрепя волята за по-добро координиране на европейските и националните политики в полза на промишлеността.

62. Подчертава необходимостта на социалния и териториален диалог да бъде отредено централно място в тези динамики на всички равнища.

63. За тази цел призовава да бъде създадена мрежа от ресурси, която дава възможност за насърчаване на демократичния дебат относно индустриалното бъдеще.

64. Одобрява приобщаването на регионите към прилагането на стратегията за интелигентна специализация.

65. Предлага регионалните схеми за иновации да прераснат в регионални програми за иновации и индустриално развитие.

Брюксел, 11 април 2013 г.

Председател
на Комитета на регионите
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Становище на Комитета на регионите относно „Насоки на Общността за държавната помощ за спасяване и реструктуриране на дружества в затруднено положение“

(2013/C 139/04)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

- изразява съгласие, че финансирането трябва да бъде насочено изключително към реструктуриране с цел развиване на иновационна и конкурентоспособна стопанска дейност. Държавната помощ за спасяване и реструктуриране не бива да пречи на излизането на безперспективните предприятия от пазара, защото това би довело до последици, противоречащи на принципите на високо конкурентна социална пазарна икономика, които може да са вредни както за свободната конкуренция, така и за потребителите и данъкоплатците. От друга страна, тя може да се окаже полезна, ако целта ѝ е да помага на рентабилните в структурно отношение предприятия да преодолеят период на нестабилност, да защитят заетостта и промишлено ноу-хау, да запазят икономическата структура на определена територия, да продължат, ако е необходимо, да предоставят обществени услуги, дори да запазят конкурентна пазарна структура, за да се избегне монополно или олигополно положение и да се даде възможност на предприятията със стратегическа за Европейския съюз дейност да се справят със ситуации на преходни напрежения в световната конкуренция;
- предлага да се въведат тавани *de minimis* за уведомяването за държавна помощ за спасяване и реструктуриране на предприятия;
- предлага максималният период за мерките за подпомагане на спасяването да бъде определен на шест месеца и да може да се удължава веднъж за още шест месеца;
- подкрепя определянето на конкретни компенсаторни мерки за изключителния принос на публичните власти, в това число забраната за изплащане на дивиденди през периода на реструктуриране;
- предлага клаузата за дълготрайност на операциите, посочена в член 57 от настоящия Регламент за общоприложими разпоредби за структурните фондове, предвиждаща възстановяване на помощта, когато инвестицията не е запазена в срок от пет години или три години за МСП;
- счита, че максималният размер на помощ за комбинирано отпускане на помощ за спасяване и реструктуриране на едно и също дружество, който през 2007 г. е бил определен на 10 млн. евро, трябва да бъде увеличен на 15 млн. евро, за да се отчетат инфлацията и други важни фактори (напр. отражението върху БВП и върху безработицата).

Докладчик:	г-н Christophe ROUILLON (FR/ПЕС), кмет на Coulaines
Отправен документ	Съобщение на Комисията относно „Насоки на Общността за държавната помощ за спасяване и реструктуриране на дружества в затруднено положение“ (ОВ С 244, 1.10.2004 г., стр. 2)

I. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

Общи бележки

1. подчертава, че преразглеждането на насоките за държавната помощ за спасяване и реструктуриране на дружества в затруднено положение се вписва в рамките на общата реформа за модернизиране на държавната помощ на ЕС. В този контекст, исканията, изразени в неговото становище относно общата реформа⁽¹⁾, се прилагат по аналогия, а именно приоритетно: сериозно опростяване на правилата, подобряване на практическата им приложимост, както и ускоряване на процедурите и намаляване на техния брой; съсредоточаване върху съществени за вътрешния пазар случаи;
2. подчертава важността на държавната помощ за спасяване и реструктуриране на дружества в затруднено положение за местните и регионалните власти, както по отношение на целите на тези помощи за териториално, икономическо и социално сближаване, така и поради факта, че местните и регионалните власти са основни бенефициери на помощи от този вид;
3. ето защо и въпреки факта, че приложимите по отношение на държавните помощи правила попадат в изключителните правомощия на Европейския съюз и че следователно не се прилага принципът на субсидиарност, участието на местните и регионалните власти в преразглеждането на тези насоки е полезно с оглед на икономическата и социалната реалност, на демократичната легитимност и е в съответствие с правилата на многостепенното управление;
4. припомня всъщност, че местните и регионалните власти, доколкото отговарят за политиката по заетостта и за подкрепата на предприятията в процес на реструктуриране, също полагат активни усилия в сферата на образованието, професионалното обучение, гарантирането на сигурност на професионалната кариера, възстановяването на пазара на труда, които отговарят на изискванията по отношение на предвиждане и подпомагане на реструктурирането;
5. приветства решението на Европейската комисия от 28 септември 2012 г. да се продължи за втори път действието на насоките от 2004 г. и през пролетта на 2013 г. да се проведе втора консултация във връзка с преразглеждането им. Продължаването на действието и новата консултация всъщност би трябвало да позволят да се отразят принципите на общата реформа на държавната помощ и в преразглеждането да бъдат включени по-активно всички заинтересовани страни. На първата консултация, проведена в рамките на много кратък период от време между декември 2010 г. и февруари 2011 г.⁽²⁾, откликнаха само 19 държави членки, 9 организации и нито една от местните и регионалните власти. Ето защо настоява за официално сезиране на Комитета на регионите, за да може той да участва във втората консултация, предвидена за пролетта на 2013 г., така че да предложи съгласувана позиция на европейските местни и регионални власти;
6. освен това счита, че продължаването на действието на насоките ще даде възможност да се извлекат поуки от въздействието на кризата по отношение на държавната помощ за спасяване и реструктуриране на дружества в затруднено положение. Във връзка с това изразява учудване, че в доклада на Комисията за държавните помощи – актуализация 2012 г. –⁽³⁾ не се представя ясно нарастването на обема на държавната помощ за спасяване и реструктуриране на дружества в затруднено положение и че оценката на въздействието на кризата по отношение на държавната помощ се свежда до помощта за финансовия сектор. Припомня, че Комисията разграничава несвързаната с кризата държавна помощ, която през 2011 г. достигна 64,3 млрд. евро (0,5 % от БВП на ЕС), и помощта в полза на финансовия сектор, която през 2011 г. достигна 714,7 млрд. евро (5,7 % от БВП на ЕС);
7. счита обаче, че във всички случаи възможността за публична намеса в полза на дружества в затруднено положение не може да се ограничава само за периоди на криза. Насоките, свързани със спасяването и реструктурирането, доказаха своята ефективност от 1994 г. насам в различни икономически условия, преследвайки целта за определяне на европейска рамка, за да се даде възможност при строго определени условия да се запазят работни места и икономическото, социално и териториално сближаване. Ето защо целите на насоките, изложени през 1994 г. и потвърдени през 1999 и 2004 г., остават валидни;

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2010_restructuring_aid/index.html

⁽³⁾ COM(2012) 778 final, 21.12.2012 г.

⁽¹⁾ CdR 1528/2012.

8. поради това заявява отново, че се противопоставя, както през 2004 г. ⁽⁴⁾, на целта за количествено и недиференцирано намаляване на държавната помощ по отношение на БВП (припомнено в параграф 3 от настоящите насоки);

9. изразява съгласие, че финансирането трябва да бъде насочено изключително към реструктуриране с цел развиване на иновационна и конкурентоспособна стопанска дейност. Държавната помощ за спасяване и реструктуриране не бива да пречи на излизането на безперспективните предприятия от пазара, защото това би довело до последици, противоречащи на принципите на високо конкурентна социална пазарна икономика, които може да са вредни както за свободната конкуренция, така и за потребителите и данъкоплатците. От друга страна, тя може да се окаже полезна, ако целта ѝ е да помага на рентабилните в структурно отношение предприятия да преодолеят период на нестабилност, да защитят заетостта и промишлено ноу-хау, да запазят икономическата структура на определена територия;

10. счита, че правилата, приложими за държавната помощ за спасяване и реструктуриране на дружества в затруднено положение, са ключов елемент на инструментариума на Европейския съюз за справяне с предизвикателствата на глобализацията. В този контекст заявява отново своята подкрепа за запазване на Фонда за приспособяване към глобализацията, който може да даде възможност да се подобри капацитетът на държавите и регионите да овладяват последиците от кризата и да помогне за въвеждане на активни мерки на пазара на труда за работниците, засегнати от реструктуриране;

11. подчертава обаче, че е необходимо социалните участници в предприятието, държавите и регионите да се намесват проактивно и възможно на най-ранен етап от реструктурирането, за да се намалят, когато е възможно, последиците от него за заетостта или да се адаптира преходът, наложен от свръх-капацитет, и да се направят корекции;

12. отправя искане междуведомствената работна група на Европейската комисия да се намесва по време на реструктуриранятия. Комисията подчерта ефективността на работната група в досиетата, свързани с автомобилната промишленост, където тя прояви активност, предлагайки по-специално съвети относно

използването на ресурсите (чрез предоставяне на техническа помощ, намаляване на времето на изчакване, консултации за най-ефективното използване на ресурсите, мониторинг и изготвяне на доклади);

13. поради това изразява желание да се предостави по-категорично и по-солидно правно основание на тази институция (работна група), за да може тя да изпълнява легитимно и ефективно своите задачи;

14. счита, че тази работна група би могла да бъде отправна точка за изграждане на платформа за обмен, координация, дори за преговори между Европейската комисия и заинтересованите страни, по-специално социалните партньори на различни равнища, за да може въпросите за държавната помощ да се разглеждат разумно и реалистично;

15. в този контекст заявява отново, че е нужно да се установят нови начини на управление във връзка с развитието на индустриалната политика;

16. счита, че ако бъдат въведени процедури за изслушване пред Европейската комисия, които предоставят възможност на заинтересованите от държавната помощ страни да докладват за своите безпокойства относно реструктурирането, ще трябва да бъдат изслушани и конкурентите, за които има опасност да бъдат негативно засегнати от държавната помощ;

17. призовава Европейската комисия да създаде база данни, която да бъде направена обществено достояние онлайн и да съдържа пълна информация относно всички публични помощи на равнище ЕС и национално и регионално равнище. Подобна инициатива би могла да увеличи прозрачността при прилагане на схемите за държавни помощи и има две цели: да намали административната тежест и да засили политическата отчетност във връзка с публичните помощи;

За определенията и приложното поле на насоките (част втора)

18. подкрепя запазването на настоящото определение за дружество в затруднено положение (параграфи 10 и 11), тъй като от 2004 г. насам то се утвърди в практиката и позволява да се даде приоритет на помощите, изплащани на възможно най-ранен етап и следователно в размер по-малък в сравнение с помощите, отпускани на предприятията, чиято жизнеспособност в средносрочен план е застрашена;

⁽⁴⁾ CdR 518/2004 fin.

19. счита обаче, че трябва да бъде внесено уточнение относно взаимодействието между механизма за държавна помощ, свързана с услугите от общ икономически интерес (УОИИ) и насоките за държавната помощ за спасяване и реструктуриране на дружествата в затруднено положение. За съжаление в Рамката на Европейския съюз за държавна помощ под формата на компенсации за обществени услуги (2011) ⁽⁵⁾ е посочено, че „Помощта за доставчиците на УОИИ в затруднено положение ще бъде оценявана в рамките на Насоките на Общността за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране на предприятия в затруднение“ (параграф 9). На практика това означава, че едно предприятие в затруднено положение, което може да бъде жизнеспособно като използва компенсации за УОИИ, поради тази разпоредба би трябвало да подлежи на схемата на държавната помощ за спасяване и реструктуриране на дружествата в затруднено положение, въпреки факта, че тя е тримава в административно отношение и предполага използване на държавна помощ. Ето защо Комитетът препоръчва да бъде изменен параграф 9 от Рамката на Европейския съюз за държавна помощ под формата на компенсации за обществени услуги.

20. отхвърля възможността за ограничаване на приложното поле на насоките до предприятия, които са обект на официални производства по несъстоятелност, тъй като спасяването на едно предприятие в несъстоятелност носи много големи правни рискове и едно успешно спасяване, по-специално за МСП, е изключение и във всички случаи разглеждането на затрудненията на предприятията преди общите процедури се оказва винаги по-ефикасно;

21. счита, че разграничаването между помощите за спасяване и помощите за реструктуриране (параграфи 15 и 16) може да остане непроменено;

22. предлага да се въведат тавани *de minimis* за уведомяването за държавна помощ за спасяване и реструктуриране на предприятия. Подобна мярка би дала възможност за изключване *a priori* на съображението за помощи, които не водят до нарушаване на конкуренцията. Тя би допринесла съществено и за намаляване на административната тежест както за службите на Комисията, така и за държавите членки и местните и регионалните власти. Тези тавани *de minimis*, специфични за държавната помощ за спасяване и реструктуриране на дружества, може например да бъдат фиксирани до обезпечителна сума от 200 000 EUR за МСП и 500 000 EUR за другите предприятия. При необходимост помощта за спасяване и реструктуриране би могла да бъде включена в приложното поле на Общия регламент за групово освобождаване, когато се прилага за МСП. Тази мярка би дала възможност на публичните власти да реагират бързо на трудните ситуации, преживявани от тези предприятия, които поради малкия си размер не засягат или дават малко отражение върху конкуренцията и търговията в рамките на вътрешния пазар;

Помощ за спасяване

23. отправя искане за удължаване на максималния период за мерките за спасяване, който понастоящем е определен на шест месеца (параграф 25). Всъщност практическият опит показва, че този срок често е твърде кратък с оглед на сложността на изготвянето на план за продължаване, по-специално когато този план включва възстановяване. Освен това трябва да се отчете периодът за разглеждане от Комисията на плановите за реструктуриране, който може да продължи няколко месеца и понякога да достигне едногодишен срок между уведомяването за помощта и вземането на решение от Комисията. Ето защо предлага максималният период за мерките за подпомагане на спасяването да бъде определен на шест месеца и да може да се удължава веднъж за още шест месеца;

Компенсаторни мерки

24. счита, че Комисията трябва да обърне по-голямо внимание на отрицателните последици на компенсаторните мерки под формата на отписване на активи. Всъщност при сегашното положение предприятието бенефициер на помощ може да се окаже принудено да се раздели с активи, ключови за неговото бъдещо развитие. Освен това компенсаторните мерки могат да имат отрицателен ефект върху конкуренцията, когато водят до свиване на предлагането на съответния пазар. Затова отправя искане всеки отделен случай да се разглежда въз основа на пазарен анализ, съсредоточен върху реалните нарушения на конкуренцията; предлага компенсаторните мерки под формата на отписване на активи да бъдат съсредоточени в пазарни сегменти, които имат свръхкапацитет;

25. счита, че компенсаторните поведенчески мерки, отговарящи на избора на управление или стратегии на предприятието, като например забраната за разходи за разширяване и придобиванията, забраните за реклама и др., би трябвало да бъдат по-добре използвани по отношение на компенсаторните мерки;

26. подкрепя определянето на конкретни компенсаторни мерки за изключителния принос на публичните власти, в това число забраната за изплащане на дивиденди през периода на реструктуриране. Става дума не само за морално изискване, но и за необходимостта да се предотврати възможен ефект на изместване на финансовата тежест на реструктурирането от частния капитал към държавата;

27. предлага клаузата за дълготрайност на операциите, посочена в член 57 от настоящия Регламент за общоприложими разпоредби за структурните фондове, да се прилага по аналогия за държавната помощ на национално, регионално и местно равнище. Този член въсъществено предвижда възстановяване на помощта, когато инвестицията не е запазена в срок от пет години или три години за МСП. Предприятието, което е било обект на процедура за възстановяване след прехвърляне на производствената дейност, повече не може да ползва плащане от структурните фондове;

⁽⁵⁾ ОВ С 8, 11.1.2012 г., стр. 15–22.

28. счита, че дяловите участия на подизпълнители или служители на предприятието биха могли да бъдат включени при изчисляване на собствения принос, тъй като те са ясно разграничени от всяка форма на помощ и показват, че участниците от предприятието имат доверие в надеждността на своето предприятие;

Принос на предприятието

29. изразява съгласие, че принципът за принос на предприятието продължава да бъде необходим за повишаване на отговорността му. Счита обаче, че предвидените понастоящем тавани (параграф 44) за средните предприятия (най-малко 40 %) и този за големите предприятия (най-малко 50 %) са трудно постижими от дружествата в затруднено положение и не отчитат финансовите специфики в съответните сектори. Ето защо предлага Комисията да замени настоящите тавани с интервал, предвиждащ минимален размер от 20 % за средните предприятия и 30 % за големите, така че да може да се разполага със свобода на преценка, съобразно положението на съответното предприятие;

Размер на максималната помощ за комбинирано отпускане на помощ за спасяване и реструктуриране на едно и също дружество

30. счита, че максималният размер на помощ за комбинирано отпускане на помощ за спасяване и реструктуриране на едно и също дружество, който през 2007 г. е бил определен на 10 млн. EUR, трябва да бъде увеличен на 15 млн. EUR, за да се отчетат инфлацията и други важни фактори (напр. отражението върху БВП и върху безработицата);

Съпоставителен анализ

31. счита, че съпоставителният анализ, както е предвиден в настоящото приложение към насоките, не е съобразен с необходимостта от много кратки срокове за реагиране. В действителност в много кратък подготвителен период за организиране на спасяване и/или реструктуриране, научното моделиране на различните възможни сценарии не може да се разглежда като приоритетно по отношение на очакването за бързи решения от страна на клиентите, доставчиците, партньорите и служителите. Ето защо се предлага приложението към насоките да бъде заличено.

Брюксел, 11 април 2013 г.

Председател
на Комитета на регионите
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Становище на Комитета на регионите относно „Подкрепа на ЕС за устойчиви промени в обществата в преход“

(2013/C 139/05)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

- споделя мнението на Комисията, че ЕС трябва да се мобилизира за всеобхватен, целенасочен и дългосрочен отговор в подкрепа на реформите в страните в преход с оглед на стабилизиране и постигане на истинска, устойчива промяна и трайни демократични структури;
- изтъква, че местните и регионалните власти, които имат богат опит в разработването и изпълнението на политиките във връзка с предоставянето на основни обществени услуги, би трябвало да изпълняват централна роля в процеса на устойчива промяна на обществата в преход;
- отбелязва, че пред пълноценната реализация на потенциала на местните и регионалните власти в страните партньорки съществуват следните пречки: липса на финансова независимост и ограничен фискален капацитет; ниска степен на развитие на местната демокрация, прозрачност и участие на гражданите; ограничени познания за наличната финансова помощ за местните и регионалните власти по програмите на ЕС; липса на капацитет за участие в програмите и проектите на ЕС;
- подчертава възможността, създадена от Комитета на регионите, за инструменти в подкрепа на политиката на ЕС в съседните държави, т.е. платформа за сътрудничество между местните и регионалните власти под формата на Евро-средиземноморската асамблея на регионалните и местните власти (ARLEM) и Конференцията на регионалните и местните власти за Източното партньорство (CORLEAP);
- препоръчва участието в програмите по TAIEX да бъде отворено и за местните и регионалните власти от заинтересованите страни;
- възнамерява да подкрепи обучение на МРВ от страните в преход за подобряване на изграждането на капацитет на местно равнище. По този въпрос КР ще започне диалог с Европейската фондация за обучение и други заинтересовани страни;
- отбелязва, че Комитетът работи в тясно сътрудничество с Европейската комисия за изготвянето на атлас на децентрализираното сътрудничество, както и че организира годишна конференция, посветена на децентрализираното сътрудничество.

Докладчик	г-н Maciej KOBYLIŃSKI (PL/ПЕС), кмет на Štupsk
Отправен документ	Съвместно съобщение до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Подкрепа на ЕС за устойчивите промени в обществата в преход“ JOIN(2012) 27 final

I. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

Общи бележки

1. приветства Съвместното съобщение от Комисията и Върховния представител относно подкрепата на ЕС за устойчивите промени в обществата в преход, в което се анализира подкрепата към днешна дата и се предлага как да се подобри подкрепата от ЕС за страните партньорки в преход, т.е. страните, които провеждат сериозни политически, социални и икономически реформи;

2. споделя мнението на Комисията, че ЕС трябва да се мобилизира за всеобхватен, целенасочен и дългосрочен отговор в подкрепа на реформите в страните в преход с оглед на стабилизиране и постигане на истинска, устойчива промяна и трайни демократични структури. Това е особено важно предвид факта, че процесите на преход невинаги ще водят до незабавен успех, както и че съществува опасност, в случай на неуспех, от затъване в кризи, които да застрашат стабилността на страната или на целия регион;

3. подчертава, че събитията, които се случват в съседните на ЕС страни, като бурните социални сътресения и политически промени в арабските страни от 2011 г., имат пряко въздействие върху държавите членки на ЕС. С оглед на това е необходимо специално внимание и пълна ангажираност на различни равнища от страна на държавите членки и институциите на ЕС спрямо съседите на ЕС, които са в процес на преход;

4. приветства по-прецизния и целенасочен подход към прилагането на инструментите за подкрепа на обществата в преход, въз основа на техните конкретни нужди, обстоятелства и политически, икономически и културни характеристики;

5. подчертава, че е необходимо в мерките за подкрепа за устойчивите промени в обществата в преход да бъдат привлечени за участие и местните и регионалните власти;

6. припомня заявеното в неговото становище CdR 732/2012, че създаването на чувство за ангажираност у участниците по места и насърчаването на местната демокрация предполага

доверие в политическата система и нейните представители. Децентрализираната структура създава по-легитимни и по-ефикасни институции и е най-важното средство за създаване на по-тясна връзка между управленските равнища и гражданите. Откритите процеси на вземане на решения, които се осъществяват при спазване на принципа на субсидиарност, допринасят за това гражданите да възприемат като свои демократичните принципи, което е предпоставка за плуралистично и толерантно общество;

7. изтъква, че недържавните партньори и органите на местното и регионалното самоуправление играят важна роля за ефективното осъществяване на политиката за утвърждаване на демократичното управление, правата на човека, икономическото и социалното добруване и мира и стабилността по начин, по който да допринасят за устойчиви реформи в социалната, икономическата и политическата сфера, както и за реформи в областта на опазването на околната среда и регионалната интеграция;

8. подчертава, че местните и регионалните власти играят важна роля в процеса на обмен на опит и обединяване на различните модели на преход, тъй като те притежават ценни знания и опит в сфери от значение за страните партньорки, напр. при осъществяването на проекти за трансгранично сътрудничество. Затова местните и регионалните власти би трябвало да бъдат признати като основни участници в разширяването, политиката на съседство и политиката за развитие;

9. потвърждава основните послания от становището си за прегледа на Европейската политика за съседство (CdR 198/2011) ⁽¹⁾;

10. приветства предложението ЕС да укрепи диалога и сътрудничеството с други недържавни партньори, включително с местните власти;

Подкрепа за създаването на условия за успешен преход

11. приветства признаването на основната роля на гражданското общество, на широката подкрепа и ангажираност от страна на обществеността във връзка с процесите на реформи, успешния преход и политическия диалог, за оформянето на които важна роля имат местните и регионалните власти и НПО;

⁽¹⁾ „Преглед на европейската политика на съседство“, становище на Комитета на регионите, 14 и 15 декември 2011 г. (CIVEX-V-023).

12. изтъква, че местните и регионалните власти, които имат богат опит в разработването и изпълнението на политиките във връзка с предоставянето на основни обществени услуги като обществено здравеопазване, образование, управление на отпадъците и водите, местно предприемачество, транспорт и инфраструктури, околна среда и природни ресурси и селско стопанство, би трябвало да изпълняват централна роля в процеса на устойчива промяна на обществата в преход;

13. отбелязва, че местните и регионалните власти носят отговорност за развитието и защитата на същинската демокрация, гражданското образование, прозрачността и спазването на правата на човека, която е също толкова голяма, колкото и отговорността на националните власти;

14. отново отправя препоръките, направени през 2011 г. в неговите Декларация и Резолюция ⁽²⁾ относно южните съседи на ЕС (страните от Южното Средиземноморие), а именно, че е много важно в действията на ЕС спрямо региона да бъдат включени и местният и регионалният ешелон на управление, тъй като изграждането на демокрацията и демократичният преход започват на първо място на низово равнище и не могат да бъдат наложени отгоре. Местната ангажираност и отдаденост на работата в полза на местната общност, от градовете и местното самоуправление до гражданското общество, са от голямо значение за запазване на демократичната стабилност, дълбоко вкоренена в обществото;

15. препоръчва да се постави по-голямо ударение на доброто управление и укрепването на управлението на поднационално равнище, както и върху многостепенното управление. Комитетът разглежда многостепенното управление като координирани действия на Европейския съюз, на държавите членки и на регионалните и местните власти, основаващи се на партньорство и имащи за цел разработване и прилагане на политиките на ЕС ⁽³⁾. Ефективно многостепенно управление в съседните на ЕС страни, които преминават през преход, може да се постигне, като на техните местни и регионални власти се предостави пряк достъп до финансиране от програмите на ЕС;

16. изтъква, че местните и регионалните власти на страните от Централна и Източна Европа, които са държави членки на ЕС, в много случаи са пример за ефективно осъществяване на процесите на системен, политически, социален и цялостен икономически преход. Постиганията на тези страни, но също и проблемите, с които някои от тях са се сблъскали, могат да послужат за вдъхновение и да спомогнат за разработването на подходящи модели за провеждане на реформите в страните в преход. Следователно е необходимо местните и регионалните

власти на държавите, които се присъединиха към ЕС през 2004 г. и 2007 г., да се считат за важни участници в процеса на обмен на опит със страните партньорки;

17. изтъква необходимостта от участие на местните и регионалните власти в работата на национално и международно равнище за установяването и прилагането на политики в подкрепа на устойчивата промяна на обществата в преход;

18. подчертава значението на местните и регионалните власти в контекста на външните отношения, тъй като местното самоуправление има и би трябвало да има важна роля в тази сфера;

19. подчертава нуждите и исканията на органите на местното и регионалното самоуправление в страните в преход, към които те биха желали да насочат вниманието на националните правителства и на европейските и международните институции. Призовава Европейската комисия да включи поднационалните равнища на управление в дискусиите с националните правителства на страните в преход;

20. отбелязва, че пред пълноценната реализация на потенциала на местните и регионалните власти в страните партньорки съществуват следните пречки: липса на финансова независимост и ограничен фискален капацитет; ниска степен на развитие на местната демокрация, прозрачност и участие на гражданите; ограничени познания за наличната финансова помощ за местните и регионалните власти по програмите на ЕС; липса на капацитет за участие в програмите и проектите на ЕС. Разбира се, тези фактори важат в различна степен за различните страни. За да се намалят тези пречки, е необходима подкрепа: реформиране на публичната администрация, включително на местните и регионалните власти; по-нататъшно развитие на участието на гражданите в оформянето на политиките и партньорството на местно равнище; обмяна на опит и развитие на сътрудничеството с партньорите на ЕС в значимите за местните и регионалните власти сфери; изграждане на капацитет за участие в програмите и проектите на ЕС;

21. изтъква, че, за да може ЕС да подобри административния капацитет в страните, обхванати от Европейската политика за съседство (ЕПС), което е от решаващо значение за повечето от тях, местните и регионалните власти трябва да бъдат включени в тази политика. В това отношение е изключително важно да се развива капацитетът на местните и регионалните власти в страните в преход и да им се предоставя обучение, тъй като, с усъвършенствани умения и знания, политиките и ръководителите в органите на местното самоуправление могат да допринасят за ефективно, открито и прозрачно управление;

⁽²⁾ Декларация на председателството на КР от 7 март 2011 г. относно ситуацията в Южното Средиземноморие. Резолюция от 12 май 2011 г. относно „Управление на въздействието и на последиците от революциите в Средиземноморието“.

⁽³⁾ „Бяла книга на Комитета на регионите за многостепенното управление“, становище по собствена инициатива на Комитета на регионите от 17 и 18 юни 2009 г. (CONST-IV-020).

22. подчертава, че като си сътрудничи с местните и регионалните власти в страните, обхванати от процеса на разширяване и от политиката на съседство, Комитетът на регионите има възможност да утвърждава целите на тази политика. Работните групи, съвместните консултативни комитети, CORLEAP и ARLEM играят съществена роля в това сътрудничество;

Инструменти за подкрепа

23. приветства опита за подобряване на системата от стимули и ограничения чрез по-точно и ефективно определяне на обвързаността с условия;

24. изтъква, че стимулите и условията за държавите, обхванати от процеса на разширяване и от политиката за съседство, и разпределянето на финансирането и подкрепата би трябвало да бъдат тясно обвързани с напредъка на реформите, включително децентрализацията и участието на местните и регионалните власти в управлението на подходящо равнище в процеса на вземане на решения;

25. подчертава възможността, създадена от Комитета на регионите, за инструменти в подкрепа на политиката на ЕС в съседните държави, т.е. платформа за сътрудничество между местните и регионалните власти под формата на Евро-средиземноморската асамблея на регионалните и местните власти (ARLEM) и Конференцията на регионалните и местните власти за Източното партньорство (CORLEAP);

26. изтъква, че ARLEM има значителен принос в редица области за задълбочаване на сътрудничеството между ЕС и средиземноморските страни, особено по отношение на развитието на градската среда, управлението на водите по места, енергията от възобновяеми източници и малките и средните предприятия. ARLEM помогна да се повиши общественото съзнание за сътрудничеството в Средиземноморието и да му се даде израз на практика;

27. също така подчертава потенциала на CORLEAP, чиито основни приоритети за действие са реформирането на публичната администрация, данъчната децентрализация и териториалното сътрудничество — въпроси от особено значение за страните в преход, които са в процес на изграждане на устойчиво, ефективно и надеждно управление на всички равнища;

28. приветства акцента, поставен върху Механизма за гражданското общество (МГО), като съществен елемент от новосъздадените механизми за държавите от политиката за съседство;

29. обръща внимание на необходимостта от непрекъсната подкрепа от страна на ЕС за ролята и мястото на националните сдружения на органите на местното самоуправление в страните от Източното партньорство като колективни изразители на гласа

на органите на местното самоуправление. Институционализирането и развиването на капацитета на сдруженията на МРВ в страните в преход ще укрепи местната демокрация и многостепенното управление;

30. призовава за определянето на лица за контакт за местните и регионалните власти в делегациите на ЕС в страните партньорки, в които необходимостта от подкрепа е най-належаща;

31. изтъква, че години наред много органи на местното и регионалното самоуправление в ЕС участваха в проекти за децентрализирано сътрудничество съвместно с органи от страните партньорки. За да се улесни сътрудничеството, да се обединят на едно място проекти, финансирани от местните и регионалните власти в ЕС, и да се набележат нови проекти, от декември 2011 г. функционира Порталът на децентрализираното сътрудничество за развитие, разработен съвместно от Европейската комисия и Комитета на регионите;

32. посочва, че програмата за побратимяване и програмата за техническа помощ и обмен на информация (TAIEX), които бяха широко разгърнати с цел сближаване на страните партньорки с ЕС, са добър пример за практични и целенасочени инструменти;

33. препоръчва участието в програмите по TAIEX да бъде отворено и за местните и регионалните власти от заинтересованите страни. Важно е между местните и регионалните власти в ЕС и страните партньорки да се развиват проекти за побратимяване и по TAIEX. Това ще намери израз в подобряване на управлението в страните партньорки и в по-добро осъзнаване на значението на структурите на многостепенното управление, както в ЕС, така и в страните, обхванати от Европейската политика за съседство;

34. възнамерява да подкрепи обучение на МРВ от страните в преход за подобряване на изграждането на капацитет на местно равнище. По този въпрос КР ще започне диалог с Европейската фондация за обучение и други заинтересовани страни;

35. ще проучи възможността за включване на страните в преход в програми, сходни на Инструмента за местно администриране – програма на TAIEX за повишаване на знанията за ЕС и неговите процедури, понастоящем достъпна за страните кандидатки и страните потенциални кандидатки;

Ролята на сътрудничеството на местно и регионално равнище

36. подчертава, че е необходимо да се полагат допълнителни усилия за включване на органите на местното самоуправление както в ЕС, така и в страните партньорки, като участници в диалога с тези страни;

37. подчертава, че е необходимо да се признае решаващата роля на местните и регионалните власти както в ЕС, така и в страните партньорки в изготвянето на политиките и стратегиите за подкрепа на устойчивата промяна на обществата в преход;

38. изтъква, че е необходимо да се подкрепят всички форми на обмен между местните и регионалните власти от ЕС и страните партньорки: партньорства между градове, техническо сътрудничество и изграждане на капацитет. Страните в преход трябва да имат достъп до инструментите на ЕС за изграждане на устойчиви партньорства между местните и регионалните власти;

39. подчертава, в съответствие със становището си CdR 198/2011⁽⁴⁾, значението и особената стойност на социалните контакти между местните власти в ЕС и съседните държави. В допълнение на официалното сътрудничество между местните и

регионалните власти е важно да се включат третият сектор и социалните групи. Необходими са специални инструменти като важен компонент на политиката за съседство;

40. подчертава, че благодарение на сътрудничеството си с местни и регионални власти в страните, обхванати от разширяването и от политиката на съседство (напр. работни групи и съвместни консултативни комитети, CORLEAP и ARLEM), КР участва активно в помощта, която ЕС предоставя за устойчива промяна на обществата в преход, и допринася за популяризирането на целите на съобщението;

41. отбелязва, че Комитетът работи в тясно сътрудничество с Европейската комисия за изготвянето на атлас на децентрализираното сътрудничество, както и че организира годишна конференция, посветена на децентрализираното сътрудничество.

Брюксел, 11 април 2013 г.

Председател
на Комитета на регионите
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁴⁾ „Преглед на европейската политика на съседство“, становище на Комитета на регионите, 14 и 15 декември 2011 г. (CIVEX-V-023).

Становище на Комитета на регионите относно „Стратегия в областта на разширяването и основни предизвикателства за периода 2012–2013 г.“

(2013/С 139/06)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

- подчертава, че процесът на разширяване се състои в преодоляване на разделението на Европа и принос за мирното обединяване на континента. В политически план разширяването спомогна за разрешаване на големи проблеми и за укрепване на демокрацията, правата на човека и стабилността в ЕС. В икономически план разширяването допринесе за увеличаване на просперитета и конкурентоспособността и даде възможност на разширения Съюз да откликва по-добре на предизвикателствата на глобализацията;
- заявява категорично, че един от основните политически приоритети на КР е да се гарантира успехът на процеса на разширяване. Комитетът на регионите смята, че местните и регионалните власти играят основна роля в процеса на разширяване;
- се стреми активно да подпомага местните и регионалните власти в страните, обхванати от разширяването, за да ги подготви за бъдещите им отговорности в Европейския съюз, да допринесе за признаване на тяхната роля и за установяване и задълбочаване на контактите и сътрудничеството със сходните структури от ЕС;
- ЕС трябва да насърчава страните кандидатки да гарантират, че делегираните правомощия съответстват на степента на отговорност, която трябва да се поема при прилагане на достиженията на правото на ЕС на местно и регионално равнище; едновременно с това тези отговорности следва да бъдат подкрепени от съответни финансови средства. Без тези средства МРВ няма да бъдат в състояние да осъществят правилно реформите;
- подчертава по тази причина, че страните, обхванати от разширяването, би следвало да продължат да развиват свои модели на управление;
- подчертава изключително положителния опит на програмата на Инструмента за местно администриране (LAF), координирана съвместно с ГД „Разширяване“ и Бюрото за обмен на информация и за техническа помощ (TAIEX) на Европейската комисия, който помага за постигане на по-голямо разбиране за значението на ЕС в контекста на регионите и общините.

Докладчик:	г-н Luc VAN DEN BRANDE (ЕНП/Белгия), Председател на Бюрото за връзка Фландрия – Европа
Отправен документ	Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета „Стратегия за разширяване и основни предизвикателства през периода 2012–2013 г.“ COM(2012) 600 final

I. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

Политически контекст и значение на разширяването за местните и регионалните власти и за КР

1. изтъква, че настоящото становище трябва да се разглежда в контекста на историческата ангажираност на КР към процеса на разширяване. В него ще бъде доразвито политическото послание на КР относно стратегията за разширяване на ЕС, обхващаща страните от Западните Балкани (Хърватия, Черна гора, бивша югославска република Македония, Сърбия, Албания, Босна и Херцеговина, и Косово ⁽¹⁾), а също и Турция и Исландия;

2. подчертава, че процесът на разширяване се състои в преодоляване на разделението на Европа и принос за мирното обединяване на континента. В политически план разширяването спомогна за разрешаване на големи проблеми и за укрепване на демокрацията, правата на човека и стабилността в ЕС. В икономически план разширяването допринесе за увеличаване на просперитета и конкурентоспособността, и даде възможност на разширения Съюз да откликва по-добре на предизвикателствата на глобализацията;

3. изтъква необходимостта от въвеждане на децентрализирана политика на информация и комуникация относно процеса на разширяване, особено с оглед на засилването както на гражданския, така и на политическия диалог между Европейския съюз и страните, обхванати от разширяването;

4. заявява категорично, че един от основните политически приоритети на КР е да се гарантира успехът на процеса на разширяване. Комитетът на регионите смята, че местните и регионалните власти играят основна роля в процеса на разширяване;

5. подчертава, че перспективата за присъединяване към ЕС стимулира извършването на политически и икономически реформи в страните кандидатки и създава нови възможности за техните граждани, от които те така силно се нуждаят, особено в настоящия период на криза;

⁽¹⁾ Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/99 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

6. изтъква, че политиката на разширяване трябва да продължи да вдъхва доверие и да се ползва от подкрепата на общественото мнение както в Европейския съюз, така и в настоящите и потенциалните страни кандидатки. За да се създадат трайни връзки между гражданите и ЕС, от решаващо значение е в процеса да бъдат включени гражданите, както от страните, обхванати от разширяването, така и от сегашните държави членки. Подкрепата за европейската интеграция в страните, обхванати от разширяването, е основен ресурс. Европейските институции не следва да считат тази подкрепа за даденост, а да се опитат да използват този ресурс, за да се подобри цялостната публична легитимност на ЕС;

7. съзнава, че политическите и социалните реформи, които се провеждат понастоящем в страните, обхванати от разширяването, не могат да бъдат наложени със сила, а само при зачитане на многообразието и чрез истинска децентрализация;

8. се стреми активно да подпомага местните и регионалните власти в страните, обхванати от разширяването, за да ги подготви за бъдещите им отговорности в Европейския съюз, да допринесе за признаване на тяхната роля и за установяване и задълбочаване на контактите и сътрудничеството със сходните структури от ЕС;

9. желае, чрез своята стратегия за външните отношения, да насърчава политическия диалог и икономическото и/или културното сътрудничество между местните и регионалните власти в страните кандидатки или потенциални кандидатки и държавите членки на ЕС. Комитетът на регионите е важно средище и полезен форум за тези участници в рамките на ЕС;

10. отбелязва, че в своите доклади за напредъка Европейската комисия обръща твърде малко внимание на реформите, осигуряващи нова правна рамка за регионалните и местните власти в тези страни. ЕС трябва да насърчава страните кандидатки да гарантират, че делегираните правомощия съответстват на степента на отговорност, която трябва да се поема при прилагане на достиженията на правото на ЕС на местно и регионално равнище; едновременно с това тези отговорности следва да бъдат подкрепени от пропорционални финансови средства. Без тези средства МРВ няма да бъдат в състояние да осъществят правилно реформите;

11. смята, че интеграцията на новите държави членки в ЕС може да се увенчае с успех, само ако тези страни са в състояние да прилагат разпоредбите на действащото европейско законодателство на всички равнища на политическа и административна организация (а ще зависи и от начина, по който тези разпоредби се прилагат), като се има предвид, че общините и регионите имат ключова роля в управлението на програмите и фондовете на ЕС; затова ролята на регионалните и местните власти не бива да се ограничава до прилагане на мерки и решения, взети на национално равнище, нито до разпространяване на информация сред гражданите относно процеса на разширяване;

12. подчертава, че подходът на многостепенно управление, който се основава на принципа на субсидиарност и включва партньорство и ангажираност на всички управленски равнища, е важен елемент и затова при всяка оценка на процеса на разширяване трябва да се проверява дали той способства за утвърждаване на многостепенното управление; това не се отнася само до бъдещата политика на разширяване и бъдещата регионална политика, но и до изграждането на единния пазар, бъдещите политики в областта на околната среда, изменението на климата и енергията, бъдещата обща селскостопанска политика и морска политика, Стокхолмската програма, политиката на съседство и не на последно място – изпълнението на стратегията „Европа 2020“ и на седемте водещи инициативи посредством партньорства въз основа на териториални пактове;

Общи бележки

13. приветства акцента, поставен от Европейската комисия в нейната стратегия за разширяване за периода 2012–2013 г. върху критериите за добро управление, каквито са върховенството на закона, независимата съдебна система, ефикасната публична администрация, борбата срещу корупцията и организираната престъпност, развитието на гражданското общество и свободните медии;

14. приветства задълбочения анализ и общата оценка на Комисията, но би желал да бъдат направени по-ясни предложения за преодоляване на недостатъците при прилагане на достиженията на правото на ЕО;

15. отново подчертава, че ролята на местните и регионалните представители в процеса на разширяване е изключително важна и поради това насърчава страните, обхванати от разширяването, да продължат своите усилия за децентрализация и регионализация; това улеснява също така децентрализираната политика в областта на информацията и комуникацията, както и гражданския и политическия диалог между Европейския съюз и населението в страните, обхванати от разширяването;

16. подчертава по тази причина, че страните, обхванати от разширяването, би следвало да продължат да развиват свои модели на управление, по-конкретно като възлагат по-големи отговорности на регионалните и местните власти и насърчават истински партньорства между различните равнища на управление, но и между различните страни и региони;

17. смята, че е необходимо да се развие капацитетът на регионалните и местните институции в законодателната, финансовата и административната област, за да могат те да използват по най-добрия начин наличната предприемаческа помощ и да бъдат готови да прилагат достиженията на правото на ЕС по устойчив начин;

18. изразява съжаление, че въпреки многократните препоръки на КР, Комисията все още не е осигурила пълна оценка на състоянието на прилагането на принципите на многостепенното управление в доклада за разширяването; осъзнава, че в достиженията на правото на ЕС няма глава, която да разглежда децентрализацията в страните, желаещи да се присъединят към ЕС, но предлага да се разработи набор от параметри в това отношение, който би могъл да предостави насоки на страните, предприемащи реформи;

19. изразява съжаление и поради малкото внимание, отделено на социалното измерение в процеса на разширяване, и отправя искане към Комисията, наред с икономическите реформи, да обърне внимание на необходимите социални реформи в страните кандидатки;

20. препоръчва отново на Комисията в бъдещите си доклади относно стратегията за разширяването да разглежда по-изчерпателно състоянието на регионалното и местното самоуправление, като по този начин по-категорично обръща внимание и на страните, обхванати от разширяването, върху необходимостта от реформа в посока регионализация и децентрализация и ги окуражава да изграждат независими поднационални равнища на управление;

21. подчертава изключително положителния опит на програмата на Инструмента за местно администриране (LAF), координирана съвместно с ГД „Разширяване“ и Бюрото за обмен на информация и за техническа помощ (TAIEX) на Европейската комисия, който помага за постигане на по-голямо разбиране за значението на ЕС в контекста на регионите и общините;

22. е твърдо убеден в необходимостта от зачитане на принципа на добросъседски отношения между държавите членки на ЕС, страните кандидатки и другите страни, както и в ролята и значението на развитието на трансграничното и регионалното сътрудничество между страните;

23. счита, че защитата на малцинствата и зачитането на правата на човека, които са част от ценностите, залегнали в основата на Европейския съюз, трябва да останат основни елементи от процеса на присъединяване към ЕС;

24. във връзка с това подчертава значението на сътрудничеството със Съвета на Европа и по-специално неговия Конгрес на местните и регионалните власти, въз основа на всички съответни текстове, като Европейската харта за местното самоуправление;

Политически препоръки към отделните страни

Хърватия

25. приветства присъединяването на Хърватия към ЕС на 1 юли 2013 г., в съответствие с Договора за присъединяване;

26. приветства факта, че парламентарните избори от декември 2011 г. бяха проведени в плуралистична среда и администрирани по ефективен и прозрачен начин; въпреки това посочва, че са необходими подобрения във връзка с управлението на изборителните списъци с оглед на местните избори и изборите за хърватските членове на Европейския парламент, насрочени за пролетта на 2013 г.;

27. припомня на Хърватия ангажиментите, които е поела за намиране на решение на нерешените двустранни и регионални проблеми в дух на добросъседство и с помощта на правно обвързващи международни споразумения, включително споразумението по въпросите на наследяването;

28. подчертава, че административният капацитет, необходим за прилагане и мониторинг на реформата в публичната администрация, изисква допълнително внимание, по-специално на местно равнище. Необходими са допълнителни усилия с оглед на ролята на местните и регионални администрации в бъдещото управление на структурните фондове;

29. приветства постигнатия напредък в процеса на децентрализация, но посочва, че контролът на този процес от страна на централното правителство остава прекомерен;

30. призовава Комисията, дори след присъединяването на Хърватия към ЕС, да продължи да наблюдава, оценява и подкрепя процесите на поднационално равнище и напредъка, постигнат в областта на децентрализацията в тази страна;

31. посочва, че трябва да се обърне внимание на мерки за превенция на корупцията на местно равнище, по-специално при процедурите за възлагане на обществени поръчки;

32. посочва, че остават допълнителни предизвикателства, свързани с намаляването на здравните и регионалните неравенства и приобщаващото развитие на селските райони;

Исландия

33. приветства стабилността на исландските политически институции и изразява задоволство от високото качество на местното управление, което е неразделна част от богатата демократична традиция на страната. Неотдавна беше направена стъпка напред в това отношение с новия закон от януари 2012 г., който предвижда дори още по-задълбочени консултации между правителството и общините;

34. приветства редицата важни мерки, предприети с цел укрепване на финансите на органите на местното самоуправление, предвид икономическата криза от 2008 г., но посочва, че независимо от тези положителни развития капацитетът за

формулиране и координиране на икономическа политика все още се нуждае от допълнително подобряване на местно и регионално равнище. Разпределянето на финансите от централното към местното равнище също изисква по-добра координация;

35. приветства факта, че новата конституция беше подложена на гласуване посредством консултативен референдум на 20 октомври 2012 г. и приета с мнозинство от две трети от изборителите. За пръв път в конституцията е включен раздел за местното самоуправление;

36. горещо приветства създаването на Съвместен консултативен комитет с КР, вследствие на доброто сътрудничество с Исландската асоциация на местните власти; освен това подчертава, че ще продължи да оказва подкрепа за изграждане на капацитет на местно равнище, например в рамките на програмата на Инструмента за местно администриране (LAF);

37. би приветствал своевременното приключване на преговорите за присъединяването на Исландия и представянето на резултатите пред исландския народ за вземане на решение въз основа на точна информация за окончателните условия на присъединяването, договорени между Исландия и ЕС;

Бивша югославска република Македония

38. приветства продължаването на процеса на децентрализация на управлението, което е ключов елемент от Охридското рамково споразумение, приемането на програмата за прилагане на децентрализацията и местното самоуправление за периода 2011–2014 г. и съответния план за действие;

39. подчертава, че напредъкът в постигането на целите на децентрализацията трябва да бъде ускорен и че финансовата устойчивост на общините остава основно предизвикателство. Въпреки че частта от ДДС, прехвърляна на общините, е увеличена на 4 %, този процент остава недостатъчен, за да могат те да изпълняват подобаващо възложените им задачи;

40. подчертава, че механизмите за справяне със значителните неравенства при предоставянето на обществени услуги са ограничени и че селските и малките общини са в особено неблагоприятно положение;

41. изразява загриженост във връзка с липсата на необходимия административен и управленски капацитет за прилагане на достиженията на правото на ЕС на практика. Това се усеща, например, при прилагането и изпълнението на законодателството в областта на околната среда както на национално, така и на местно равнище. В областта на качеството на водата е отбелязан много слаб напредък;

42. подчертава, че определен напредък може да бъде отчетен в областта на регионалната политика и координацията на структурните инструменти. Управлението на програмите по линията на ИПП трябва да бъде подобро, за да се гарантира пълно и своевременно усвояване на фондовете на ЕС;

43. подчертава, че е важно да се поддържат добросъседски отношения и да бъде намерено взаимно приемливо решение на въпроса за името на страната;

44. препоръчва публичните органи на различните равнища на местно самоуправление да поддържат сътрудничество с организациите на гражданското общество, които се нуждаят от подкрепа и по-голяма независимост от политически влияния;

45. изразява загрижеността си относно политическата и етническата поляризация в Бившата югославска република Македония, които застрашават стабилността на страната и тласъка, необходим за осъществяване на политически реформи;

Турция

46. посочва, че процесът на консултация за новата конституция насърчи до известна степен дебат с местното гражданско общество и с местните общности, което следва да се приветства, но изразява загриженост, че нямаше прозрачност за това как тези дебати бяха включени в процеса на изготвянето на конституцията и кои части от нея бяха публикувани в Интернет, което затрудни както турските граждани, така и международните участници (включително КР), да следят развитието;

47. изразява съжаление във връзка с липсата на напредък в предоставянето на правомощия на провинциите и органите на местно самоуправление, и загриженост във връзка с някои сведения, че определени органи на местното самоуправление или кметове са подложени на сплашване или политически мотивирано съдебно преследване. Градските съвети (създадени с цел да насърчават участието на гражданите в местното самоуправление) не се използват ефективно в повечето градове. Освен това фактът, че през 2011 г. правомощията в области като планирането на земеползването и обновяването на градската среда бяха отново централизирани с т.нар. „декрети-закони“ е признак за това, че към процеса на децентрализация не се подхожда сериозно. Въпреки че турското правителство е заделило известно време за реформа на публичната администрация, това не е направено по благоприятен за МРВ начин, по-специално в югоизточната част на страната;

48. изразява недоволство от факта, че Турция продължава да не спазва напълно ангажиментите си, произтичащи от Допълнителния протокол към Споразумението за асоцииране ЕС-Турция, и призовава страната да пристъпи към тяхното пълно изпълнение без изключения, като отбелязва, че всяко понататъшно забавяне може да доведе до допълнителни негативни последици за присъединителния ѝ процес;

49. приветства промяната в отношението, демонстрирана от Съвета на ЕС по отношение на евентуално отваряне на преговорна глава 22, касаеща „регионалната политика и координацията на структурните инструменти“ и изразява надежда, че този положителен сигнал може да се превърне в нормализиране на преговорния процес между Турция и Европейския съюз;

50. изразява съжаление поради факта, че на всички държавни равнища все още има съществени недостатъци при зачитане на свободата на вероизповедание, правата на жените, правата на малцинствата – по-специално на кюрдското малцинство, както и на основните права на свобода на изразяване и свобода на пресата, което се отразява неблагоприятно върху ориентираното към реформи законодателство;

51. насърчава диалога, започнал между турското правителство и представители на турските кюрди;

52. отбелязва със задоволство прилагането на положителната програма съгласно рамката за преговори (Negotiating Framework), съответните заключения на Съвета и на Европейския съвет;

53. изразява съжаление поради факта, че Турция и другите страни в конфликта все още не са поели ангажимент за намиране на приемливо решение, в рамките на ООН и резолюциите на Съвета за сигурност на ООН, както и в съответствие с принципите и ценностите, на които се основава ЕС, на въпроса с незаконно окупирания територия в Северен Кипър и призовава турското правителство да окаже осезателна подкрепа на преговорите под егидата на генералния секретар на ООН и да предприеме стъпки за цялостно уреждане на кипърския проблем, като изтегли незабавно военните си части от Кипър, намери решение на въпроса със заселниците и позволи връщането на отцепения район на Фамагуста на законните му жители, в изпълнение на Резолюция № 550 (от 1984 г.) на Съвета за сигурност на ООН;

54. отбелязва, че, от една страна, се въвежда законодателство, насочено към реформи, но от друга – продължават да се допускат нарушения, по-конкретно на свободата на пресата и свободата на изразяване;

55. приветства учредяването на институцията на независим омбудсман в Турция, която трябва да се въведе в практиката по подходящ начин;

56. подчертава, че всички механизми за прозрачност, отчетност и участие трябва да бъдат укрепени на местно равнище и насърчава продължаващата борба с корупцията, по-специално на общинско равнище;

57. подчертава, че продължаващото сътрудничество на поднационално равнище ще е от полза както за Турция, така и за ЕС. Поради това изтъква отново своя ангажимент работната група „Турция“ на Комитета на регионите да прерасне в съвместен консултативен комитет;

Черна гора

58. приветства влизането в сила на закона за териториалната организация на Черна гора и измененията на закона за местното самоуправление с оглед на повишаване на прозрачността, ефективността и отчетността на администрацията на местно равнище;

59. посочва, че Черна гора трябва да укрепи административния капацитет на създадените структури на ИПП и да ги подготви по подходящ начин, за да увеличи способността си за усвояване на предприєдинителните фондове;

60. отбелязва, че един от основните проблеми на местно равнище е липсата на квалифициран персонал, което би могло да направи невъзможно поемането на по-големи отговорности в процеса на децентрализация;

61. изразява съжаление, че не е отбелязан прогрес в областта на социалната защита, че продължават да съществуват проблеми във връзка с интеграцията на бежанците, вътрешно разселените лица и етническите малцинства в градовете, и че напредъкът в областта на административната и данъчната децентрализация на социалните услуги остава ограничен;

62. препоръчва да се положат по-интензивни усилия за превенция и борба с корупцията в областите, в които са установени слабости: местно самоуправление, устройство на територията, обществени поръчки, приватизация, образование и здравеопазване;

63. приветства учредяването на съвместен консултативен комитет между Черна гора и Комитета на регионите и се надява през идните години да се осъществи взаимноизгодно сътрудничество с поднационалните власти на Черна гора;

Сърбия

64. отбелязва със задоволство, че сръбската конституция гарантира на гражданите правото на провинциална автономия и местно самоуправление, но, от друга страна, изразява съжаление поради голямото несъответствие между законодателството и прилагането му на практика;

65. изразява съжаление, че някои мерки, приети от централното правителство (намаляване на средствата за местните администрации) затрудняват още повече изпълнението на поверените им задачи;

66. посочва, че що се отнася до местното самоуправление, законодателството относно финансирането на общините трябва да се изясни и да се прилага правилно, за да се гарантира предсказуемост на общинското финансиране;

67. изразява съжаление, че Националният съвет за децентрализация все още не действа и че не се провеждат достатъчно консултации с местните власти в процеса на вземане на решения относно разработването на ново законодателство или измененията на съществуващите закони, които засягат местното равнище;

68. посочва, че административният и управленческият капацитет на местно равнище е слаб и че между общините все още съществуват съществени различия. Изразява съжаление, че Законът за държавните служители не се отнася за служителите в структурите на местното управление;

69. приветства напредъка в областта на регионалната политика и координирането на структурните инструменти. Отчита факта, че Сърбия е завършила подготвителните етапи за децентрализирано управление на Инструмента за предприєдинителна помощ в четири области и посочва, че трябва и занапред да се гарантира подходящ капацитет за прилагане, по-специално за подготовка на солиден резерв от проекти, който да се основава на подходящи стратегии;

70. приветства важната роля, която гражданското общество играе в социалния, икономическия и политическия живот на страната и в утвърждаването на демократичните ценности и подчертава неговото значение както на местно равнище, така и в процеса на вземане на решения;

Албания

71. изразява задоволство от постигнатия от Албания напредък в изпълнение на политическите критерии по пътя към присъединяване към ЕС; приветства подобряването на политическия диалог между правителството и опозицията, и отбелязва фундаменталното значение на успешното провеждане на парламентарните избори през 2013 г. за нормалното функциониране на основните демократични институции; насърчава албанските власти да активизират усилията си за придвижване и осъществяване на реформите, необходими за предприєдинителния процес, особено по отношение на правата на човека, равенството между половете, защитата на малцинствата и правото на собственост, борбата с корупцията и организираната престъпност и провеждането на конструктивна имиграционна политика;

72. изразява съгласие с анализа на Европейската комисия, че не е постигнат „никакъв напредък“ в реформата на териториалната администрация. Законът за устройството на територията от 2009 г. се прилага много бавно. Изглежда, че между регионите се образува все по-голяма пропаст по отношение на „потенциала за икономическо и социално развитие“. Този въпрос изисква спешни мерки;

73. отбелязва, че в много случаи малките административно-териториални единици не са икономически жизнеспособни. Процесът на вземане на решения на местно равнище не е прозрачен и не се извършват консултации с организациите на гражданското общество и други заинтересовани страни;

74. посочва, че от 2011 г. не е настъпило подобрение във финансовата ситуация на местните власти, по-специално по отношение на събирането на данъци; подчертава, наред с това, нуждата от изграждане на капацитет на МРВ за управление на бюджетните приходи, контрол върху операционните системи и контрол върху средствата по Инструмента за предприєдинителна помощ (ИПП);

75. приветства назначаването на омбудсман и приканва албанските власти да предоставят достатъчно средства на тази институция;

76. посочва, че е налице окуражаващ знак, че дълбоките политически разделения, които бяха пречка за политическите реформи в продължение на няколко години, изглежда намаляват; поради това насърчава двете спружения, представляващи поднационалните власти (Албанската асоциация на общините и Албанската асоциация на по-малките административни единици) да засилят своето сътрудничество по всички важни въпроси и да не допускат отслабване на местното и регионалното представителство в страната;

77. подчертава, че въпреки известния напредък в областта на регионалната политика и координацията на структурните инструменти, които се приветства, в тази сфера следва да се направи повече;

Босна и Херцеговина

78. признава факта, че Босна и Херцеговина все още е страна с „международна система на управление и сигурност“, което означава, че понастоящем дори и централните институции не определят напълно политическия и законодателния процес, какво остава за местните и регионалните власти;

79. посочва, че настоящата политическа ситуация в Босна и Херцеговина се отразява отрицателно върху способността на страната да изразява единно мнение по европейските въпроси и констатира освен това, че при настоящата безизходна ситуация в политически и институционален план Босна и Херцеговина не е в състояние да спазва ангажиментите си в областта на местното и регионалното самоуправление, което означава, че „функционирането на местното самоуправление е сериозно засегнато“ и това „пречи на каквато и да е форма на децентрализация в страната“. Нарастващата разпокъсаност на страната и на общините въз основа на етнически критерии засилва недоверието по отношение на местните администрации;

80. изразява съжаление, че сложната система на управление и безизходната ситуация в институционален план означава, че законодателството не е добре стандартизирано на равнището на босненските общности, като по този начин е пречка по отношение на изключително неотложни въпроси като борбата с трафика на хора;

81. застъпва се за създаване на механизъм за координиране между различните равнища на управление за въвеждане, прилагане и спазване на законодателството на ЕС, за да може да се изразява единно мнение по европейските въпроси и ефективно да се използват средствата от предприемаческите фондове;

82. отчита, че в доклада на Европейската комисия законодателството на ентитетите се оценява като съответстващо в голяма степен на Европейската харта за местно самоуправление и това трябва да се разглежда като положителен факт. Въпреки това трябва да се отбележи фактът, че Босна и Херцеговина не е подписала Допълнителния протокол към Европейската харта за местно самоуправление относно правото на гражданите да участват в работата на местните власти;

83. подкрепя децентрализацията на съдебната система. От друга страна изразява съжаление поради слабия напредък в областта на реформата на публичната администрация, където в момента проблемът изглежда е в слабата координация между различните административни равнища и в липсата на обществена подкрепа за реформата;

84. приветства всички инициативи за подобряване на защитата на правата на човека и основните свободи и по-конкретно приемането на изменението на конституцията на кантон Сараево в съответствие с решението на разширения състав на Европейския съд по правата на човека по делото Sejdić-Finci, което дава на неопределените се етнически и на етническите малцинства възможността да формират собствена група в Събранието, и призовава подобни изменения да бъдат приети на всички равнища на управлението в Босна и Херцеговина;

85. изразява задоволство от факта, че местните избори през октомври 2012 г. бяха добре подготвени и проведени при спазване на реда и в съответствие със стандартите на Съвета на Европа и на международната общност за демократични избори, въпреки че изборната администрация на местно равнище е силно политизирана;

86. отбелязва със задоволство, че Механизмът за гражданското общество – организация на ЕС, създадена през 2008 г., за да подкрепя организациите на гражданското общество, продължава да подкрепя развитието на гражданското общество посредством проект, наречен „Засилване на местната демокрация“;

Косово

87. приветства значителния напредък, постигнат през последните години в областта на децентрализацията, и усилията на министерството на местната публична администрация за осигуряване на по-ефективен мониторинг на местните управленски структури, но смята, че усилията за прилагане на децентрализация, като укрепване на администрацията на общинско равнище, трябва да продължават;

88. констатира със задоволство, че Косово разполага с усъвършенствана система за местна автономия, която позволява на гражданите да участват в процеса на вземане на решения на местно равнище; израз на това е фактът, че гражданите на Косово са много доволни от своите органи на местно самоуправление и от начина, по който те упражняват своите правомощия;

89. отправя към Косово искане да заяви ясно волята си за борба срещу корупцията и организираната престъпност;

90. препоръчва на местно равнище по отношение на административните въпроси и бюджетните процеси да се използват процеси на планиране, основани върху установени факти. За да укрепят административния си капацитет, общинските власти се нуждаят от подходящи насоки;

91. отчита факта, че създадените неотдавна общини със сръбско мнозинство се сблъскват със специфични предизвикателства, предвид малките си размери, и се нуждаят от допълнителна помощ от страна на централното равнище, която да гарантира тяхната устойчивост;

92. призовава всички заинтересовани страни да намерят конструктивни решения на специфичните предизвикателства, породени от процеса на децентрализация в Северно Косово, за да предоставят качествени услуги на населението;

93. изтъква, че съгласно Споразумението на стабилизиране и асоцииране Косово трябва да зачита и прилага демократичните принципи на управление посредством подходяща и по-ефективна изпълнителна власт на всички управленски равнища.

Брюксел, 11 април 2013 г.

Председател
на Комитета на регионите
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Становище на Комитета на регионите относно „Оползотворяване на потенциала на изчисленията в облак в Европа“

(2013/C 139/07)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

- приветства съобщението на Комисията относно оползотворяването на потенциала на изчисленията в облак и оценява факта, че Комисията се обявява в подкрепа на иновативните технологични решения. Съгласен е, че възможностите на изчисленията в облак надхвърлят рамките на технологичния прогрес в областта на информационните технологии, тъй като имат положително влияние върху пазара на труда, могат да подобрят равните възможности и също така да създават заетост;
- отбелязва, че едно от най-големите препятствия за използването на изчисленията в облак в публичната и частната сфера е несигурността относно това кои закони и разпоредби да се спазват, когато се избира използването на изчисленията в облак; сред тях трябва да се споменат например националните и европейските разпоредби за защита на личните данни, социалните и здравните разпоредби, счетоводните правила и др. Освен това във връзка със сигурността на данните съществуват и някои проблеми и рискове, които трябва да се разгледат;
- одобрява трите основни действия, препоръчани от Комисията, но счита, че следва да бъдат допълнени с конкретни мерки, насочени към развитието на знанията на потребителите, така че да се увеличи търсенето на пазара и по този начин да се допринесе за укрепването на позицията на Европа в световната конкуренция и насърчава по-пропорционално разпределение помежду им на предимствата от развитието на тази нова технология. Тези конкретни мерки следва също така да бъдат концентрирани върху насърчаването на образованието и културата в областта на ИТ;
- счита за целесъобразно Комисията да предприеме мерки, които да направят съществуващите облаци или облаците в процес на разработка на национално, регионално и евентуално на местно равнище, взаимосвързани и оперативно съвместими, като се използват възможностите за стандартизация. В тази връзка следва да се подчертае по-специално съвместимостта на вече посочените административните регистри.

Докладчик	г-н Gábor BINARY (HU/ПЕС), член на общия съвет на Будапеща – столична община
Отправен документ	Съобщение на Комисията до Съвета, Европейския парламент, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Оползотворяване на потенциала на изчисленията в облак в Европа“
	COM(2012) 529 final

I. ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

1. приветства съобщението на Комисията относно оползотворяването на потенциала на изчисленията в облак и оценява факта, че Комисията се обявява в подкрепа на иновативните технологични решения. Съгласен е, че възможностите на изчисленията в облак надхвърлят рамките на технологичния прогрес в областта на информационните технологии, тъй като имат положително влияние върху пазара на труда, могат да подобрят равните възможности и също така да създават заетост;

2. подчертава, от друга страна, необходимостта да бъдат разгледани ефектите, които разпространяването на тази нова технология би могло да има за регионите и за необлагодетелстваните социални класи, а следователно и възможното й отрицателно въздействие върху социалното и териториалното сближаване. Един такъв рисков фактор може да бъде например асиметрията между местните и световните участници по отношение на предимствата, произтичащи от една по-добра достъпност на пазарите;

3. отбелязва, че едно от най-големите препятствия за използването на изчисленията в облак в публичната и частната сфера е несигурността относно това кои закони и разпоредби да се спазват, когато се избира използването на изчисленията в облак; сред тях трябва да се споменат например националните и европейските разпоредби за защита на личните данни, социалните и здравните разпоредби, счетоводните правила и др. Освен това във връзка със сигурността на данните съществуват и някои проблеми и рискове, които трябва да се разгледат;

4. изразява съжаление, че в подходите към публичния сектор и проекта за партньорство, предложен в областта на изчисленията в облак, не са взети предвид по подобаващ начин местните и регионалните власти, макар че от дейностите на много от тях биха могли да се извлекат ценни поуки и те биха могли да бъдат примери за следване в рамките на стратегията. Фактът, че някои местни и регионални власти като доставчици на услуги допринасят за създаването и функционирането на инфраструктурата на изчисленията в облак също не е взет под внимание;

5. подчертава, че координираните действия с участието на всички равнища на управление са жизненоважни, за да може Европа да постигне практически напредък в областта на изчисленията в облак;

6. отбелязва, че за да могат европейските предприятия да изпълняват ролята, която им е възложена в рамките на осъществяването на стратегията, целяща да превърне Европа във водеща

сила, е абсолютно задължително да се изготвят форми на подкрепа в рамките на глобалната конкуренция;

7. счита за важно устойчивостта да бъде включена във всички аспекти на осъществяването на изчисленията в облак, тъй като едно по-ефективно използване на възможностите на ИТ инструменти ще даде възможност за по-ефективно използване на ресурсите; при все това смята за необходимо стратегията да включва и в тази област активни елементи, свързани с непреките въздействия, и да бъде насочена например към увеличаването на дела на енергията от възобновяеми източници в енергията, предназначена за изчисленията в облак;

8. отбелязва, че остава да се измине много дълъг път между принципното съществуване на „свръх-облак“ и осъществяването и прилагането му по начин, който освобождава целия му потенциал. Важен инструмент за успеха на това начинание е подобряването на познанията на потребителите чрез развитието на образованието и културата в областта на ИТ;

9. изразява загриженост, че в съобщението не се разглежда по подходящ начин връзката между предложената стратегия и други въпроси като ефективната сигурност на данните, регламентирането на авторските права или развитието на достъпността и преносимостта на данните;

10. подчертава, че развитието на изчисленията в облак би могло да се ускори, след като бъдат предприети необходимите мерки за програмата за цифровите технологии. Въпреки че потребителите вече използват услугите на изчисленията в облак, които доставчиците предлагат в рамките на икономически модели, търсени от крайните потребители, опитът показва същевременно, че тези, които не използват предпазливо технологиите, без да разполагат с подходящите познания, могат да понесат щети, по-точно поради пропуски в защитата на данните и недостатъчното ниво на познания на ползвателите;

11. одобрява трите основни действия, препоръчани от Комисията, но счита, че следва да бъдат допълнени с конкретни мерки, насочени към развитието на знанията на потребителите, така че да се увеличи търсенето на пазара и по този начин да се допринесе за укрепването на позицията на Европа в световната конкуренция. Това позволява също така да се намали асиметрията между потребителите и доставчиците на услуги по отношение на рисковете и насърчава по-пропорционално разпределение помежду им на предимствата от развитието на тази нова технология. Тези конкретни мерки следва също така да бъдат концентрирани върху насърчаването на образованието и културата в областта на ИТ;

II. СПЕЦИАЛНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Разчистване на джунглата от стандарти

12. одобрява предложението на Комисията относно процеса на стандартизация, като същевременно изразява съжаление, че тя не се опира на подходяща нормативна и организационна рамка;

13. счита за важно да се допълни предложеният процес на стандартизация посредством конкретни мерки, например в областта на взаимното свързване на публичните администрации, които да позволят идентификация в облака;

14. изразява загриженост поради факта, че предложението на Комисията не отчита в достатъчна степен съществуващите услуги в публичния сектор и на пазара, както и създадените за целта структури и инфраструктури в областта на услугите;

15. припомня, че една от причините за липсата на доверие към изчисленията в облак е липсата на регулиране на преносимостта на данните с произтичащите от това слабости;

16. обръща внимание върху необходимостта да се определи по-конкретно, що се отнася до стандартизацията и сертификацията, кой и как ще оторизира сертификационните органи и дали сертификационните правила ще бъдат изработени на равнище държави членки или на равнище ЕС;

Сигурни и справедливи договорни клаузи и условия

17. счита за важно, че Комисията има волята да регламентира договорите между доставчиците на услугата и ползвателите, като се погрижи по-конкретно да постави ограничения за предоставящите услуги заради възможна злоупотреба с господстващо положение;

18. отбелязва, че макар и потребителите да търсят приложения, почиващи на процедура за еднократна идентификация заради лесното използване, удовлетворяването на такива изисквания не трябва да се извършва в ущърб на сигурността, най-вече когато става въпрос за финансови трансакции. Тези въпроси е необходимо да бъдат регламентирани в близко бъдеще;

19. обръща внимание на факта, че голяма част от опасностите, които крие киберпространството, би могла да бъде елиминирана чрез ефективна система за идентификация, която би позволила на потребителите да установят със сигурност идентичността на действащите лица в киберпространството;

20. подчертава, че макар и облакът вече да предлага отлични възможности за разпространение на аудиовизуалната култура, въпросът с авторските права и копирането на съдържание остава неразрешен;

21. приветства определянето на общи насоки в областта на защита на данните, още повече, че се касае за фундаментален въпрос при използването на изчисленията в облак. Комитетът изразява при все това съжаление, че Комисията не разглежда темите за електронното плащане и фактуриране, които са неизбежни въпроси при използването на изчисленията в облак в търговията;

22. счита, че е необходимо по-подробно описание на сценариите, които ще дадат възможност за оценка на услугите, достъпни благодарение на изчисленията в облак, както и тази оценка да бъде включена в договорите за услуга;

Европейско партньорство за изчисления в облак, международен диалог

23. приветства идеята за европейско партньорство за изчисленията в облак;

24. подкрепя международния диалог относно услугите, основаващи се на изчисленията в облак, и счита за важно да подчертае, че предвид динамичното развитие на този сектор е необходима глобална хармонизация на вече разработените или разработваните в момента стратегии както от правна гледна точка, така и в технологичен аспект;

25. предупреждава, че разполагането на сървърите на облака извън ЕС води до рискове за защитата на личните данни;

26. счита за целесъобразно Комисията да предприеме мерки, които да направят съществуващите облаци или облаците в процес на разработка на национално, регионално и евентуално на местно равнище, взаимосвързани и оперативно съвместими, като се използват възможностите за стандартизация. В тази връзка следва да се подчертае по-специално съвместимостта на вече посочените административните регистри;

27. счита за важен диалога с организациите за стандартизация, които се занимават и с изчисленията в облак (например ISO, ETSI);

Развитие на познанията на потребителите

28. приветства значението, което Комисията отдава на приспособяването на обществените услуги към очакванията на 21-ви век, но обръща все пак внимание върху необходимостта да се предприемат бързо съответните мерки, за да се преодолее цифровото разделение;

29. обръща внимание върху факта, че цифровото разделение може да бъде намалено само с насочено обучение. В действителност в едно общество на знанието владенето на технологията е основата на познаването и разпространението на новите технологии;

30. смята, че е необходимо европейските граждани на 21-ви век да са в състояние да усвояват и използват ефективно технологиите на тяхно разположение. Добро средство в тази насока би било например по-ефективното развитие на възможностите, предлагани от европейския сертификат за компютърни умения (ECDL);

31. подчертава, че технологията на изчисленията в облак вече предлага възможности за широко разпространение на онлайн ученето, но за постигането на напредък в тази област е необходимо да бъдат решени регулаторните въпроси и въпросът с авторските права;

III. ДРУГИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

32. счита за целесъобразно Комисията да окаже подкрепа на публичния сектор по отношение на определянето на принципите за възлагане на обществени поръчки, но смята за важно в изоставащите региони тази помощ да не се ограничава до фазата на проектиране, а да обхване и финансирането, необходимо за използването;

33. подчертава, че е неприемливо да се оползотворява потенциалът на изчисленията в облак, без да се развива успоредно единният пазар на телекомуникационни услуги, за което са необходими европейски мерки в областта на таксите за услугите за обмен на данни в роуминг;

34. счита за наложително да бъдат подробно посочени административните услуги, които трябва задължително да бъдат включени в европейските изчисления в облак (например в областта на идентификацията).

Брюксел, 11 април 2013 г.

Председател
на Комитета на регионите
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Становище на Комитета на регионите относно „Децентрализацията в Европейския съюз и мястото на местното и регионалното самоуправление в разработването и изпълнението на политиките на ЕС“

(2013/C 139/08)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

- разбира под децентрализация всички мерки на политическо равнище, които укрепват ролята на поднационалните местни и регионални власти в процеса на вземане на решения на национално и европейско равнище и водят до прехвърляне на правомощия от страна на централното държавно равнище към местните и регионалните институции;
- е убеден, че добре функциониращите местни и регионални органи на управление и ефективната децентрализация трябва да се основават на принципите на субсидиарност, пропорционалност и многостепенно управление;
- е убеден, че субсидиарността като политически и правен принцип е решаващ стимул за децентрализация, тъй като чрез нея правомощията се разпределят на онези равнища, на които могат да бъдат най-ефикасно упражнявани;
- следи с голямо внимание факта, че в много страни икономическата и финансова криза се оказва катализатор на реформи и промени, като в някои страни поднационалните власти претърпяха процес на териториално реструктуриране, а и институционалната организация на органите на управление се промени значително;
- подчертава, че един последователен процес на децентрализация може да бъде успешен, само ако прехвърлянето на правомощия към поднационалните власти е обвързано с подходящо предоставяне на необходимите финансови средства;
- отбелязвайки, че регионите, които се финансират преобладаващо със собствени средства, се отнасят по-отговорно към наличните финансови средства и в резултат от това разполагат с по-солиден публичен бюджет, препоръчва на държавите членки да разчитат в по-голяма степен на собствени финансови средства отколкото на трансферни системи;
- подчертава положителната връзка между децентрализацията, от една страна, и успешната и устойчива европейска регионална политика, от друга;
- подчертава, че една визия за Европа задължително трябва да включва регионалното и местното равнище, тъй като легитимността на Европейския съюз се гради и върху легитимността на поднационалните равнища;
- препоръчва на всички равнища на управление да се прилагат синергии, за да се постигне трайно решение на кризата с европейския държавен дълг и във връзка с това настоява за равноправното включване на регионалните и местните власти в изготвянето на европейските и националните планове за реформи.

Докладчик

проф. Franz SCHAUSBERGER (AT/ЕНП), делегат от провинция Залцбург в Комитета на регионите

Отправен документ**I. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ****КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ****Ползи от децентрализацията**

1. разбира под децентрализация всички мерки на политическо равнище, които укрепват ролята на поднационалните местни и регионални власти в процеса на вземане на решения на национално и европейско равнище и водят до прехвърляне на правомощия от страна на централното държавно равнище към местните и регионалните институции;

2. отчита, че държавите – членки на ЕС нямат задължението да избират конкретен модел за своята институционална структура или за децентрализирането, прехвърлянето или споделянето на правомощия между различните модели на управление, но в същото време отбелязва, че ЕС също така зачита регионалното и/или местното самоуправление, както е посочено по-специално в член 4, параграф 2 от Договора за ЕС;

3. посочва, че в много области на политиката децентрализираното равнище на изпълнителна власт е по-ефективно по отношение както на разходите, така и на качеството и близостта на услугите до гражданите;

4. подчертава колко е важно европейските граждани да се отъждествяват със своите региони и градове, които играят решаваща роля преди всичко като противовес на нарастващата интернационализация, а вследствие на това, и на все по-голяма анонимност на пазарите на труда и на икономическите отношения;

5. е убеден, че децентрализацията и свързаните с нея регионални и местни институции в решаваща степен допринасят за това да бъдат премахнати съществуващите икономически и социални разлики между регионите в Европа и по този начин да могат да се намалят отрицателните последствия от миграцията от бедните селски региони към градските агломерации и отслабващата пазара на труда миграция от една държава членка в друга;

6. благодари на Конгреса на местните и регионалните власти в Европа (КМРВЕ) към Съвета на Европа, както и на различните

заинтересовани страни, които допринесоха към консултацията, за техния ценен принос и експертни становища;

Принципната отговорност на КР в наблюдението на децентрализацията

7. потвърждава, че като представител на поднационалните (т.е. местни и регионални) власти в законодателния процес и в процеса на взимане на решения в ЕС, той има отговорност да наблюдава прилагането на принципа на субсидиарност и е силно заинтересован редовно да подлага на оценка състоянието на децентрализацията в ЕС и в страните кандидатки;

8. отбелязва, че в своето прието неотдавна становище относно „Изграждане на европейска култура за многостепенно управление: проследяване на Бялата книга на Комитета на регионите“ е заявил намерението си да наблюдава внимателно процеса на децентрализация в държавите членки и в страните, обхванати от процеса на разширяване;

9. се чувства окужен в това отношение от факта, че Съветът на европейските общини и региони (СЕОР) и КМРВЕ извършват задълбочена и системна работа по същата тема и възнамерява да се възползва в своята работа от резултатите, получени от двете организации;

10. припомня, че последното становище на Комитета на регионите по тази тема е от 7 юли 2005 г. и че в областта на децентрализацията в ЕС междуременно са настъпили значителни институционални, политически и правни промени и развития;

Развитие на децентрализацията в Европа от последното становище на КР от 2005 г. насам

11. отбелязва, че Договорът от Лисабон от 2009 г. доведе до утвърждаване на принципа на субсидиарност, до закрепване в Договора на идентичността на регионите и общините и до укрепване на КР, благодарение на което впоследствие редица държави членки се почувстваха окужени да проведат или да планират институционални реформи за по-силна децентрализация, респ. за укрепване на местните и регионалните равнища;

12. констатира поради това като цяло, че през последните години децентрализацията се е увеличила в повечето държави. Сериозно е обезпокоен обаче от противоположните тенденции в някои държави членки, в които финансовата автономия на местните и регионалните власти или правото на местно самоуправление бяха значително орязани;

13. констатира обаче също, че настъпилата през 2009 г. финансова и икономическа криза, както и кризата с държавния дълг от 2010 г. насам оказаха отрицателно въздействие върху процеса на укрепване на децентрализацията и че отношенията между националните държави и европейските институции се промениха, от което са засегнати и поднационалните равнища;

14. констатира във връзка с това с удовлетворение, че – не на последно място по инициатива на КР – концепцията за многостепенно управление беше включена в европейската политическа дискусия, което също може да противодейства на евентуални отрицателни тенденции в областта на децентрализацията;

15. е принуден да обърне внимание, че в някои държави членки, присъединили се към ЕС след 2004 г., процесът на трансформация в областта на децентрализацията не е приключил напълно, и поради това съзнава, че някои от тези страни, както и държавите от Източното партньорство са изправени през сериозни предизвикателства, за да може в тях успешно да продължи общественото и икономическото развитие;

16. отбелязва, че последните кръгове от разширяването показаха, че недостатъчното включване на регионалните и местните власти в процеса на интеграция поставя както националните правителства, така и европейските институции пред значителни предизвикателства и проблеми при прилагане на политиките на ЕС и при извършване на необходимите реформи, като тези предизвикателства в крайна сметка засягат и гражданите;

17. констатира със задоволство, че от приемането на Европейската харта за местно самоуправление от Съвета на Европа през 1985 г., преобладаващото мнозинство от държавите – членки на Съвета на Европа и всички държави – членки на ЕС са я ратифицирали, като целта е да се укрепва местното самоуправление в Европа, при това въз основа на принципите на демокрация, близост до гражданите и децентрализация;

18. приветства и подкрепя инициативата на Съвета на Европа за Европейска харта за регионална демокрация и изготвения през 2008 г. от Конгреса проект, имащ за цел да представи най-важните принципи на регионалната демокрация в Европа. Изразява съжаление относно факта, че тази инициатива беше блокирана от някои членове на Съвета на Европа, но оценява като положително, че поне министрите, отговарящи за местното и регионалното самоуправление, се споразумяха относно референтна рамка за регионалната демокрация през 2009 г.;

Децентрализация и финансова криза

19. наблюдава с голямо внимание, че във връзка с последиците от настоящата финансова и икономическа криза разпределението на правомощията и най-вече въпросът за фискалната децентрализация на национално и европейско равнище привлякоха по-силен интерес в обществената дискусия – в много случаи поради погрешното допускане, че поведението на поднационалните равнища е един от факторите, които пречат на постигането на бюджетните цели на общодържавно равнище, въпреки че именно националните власти са главно отговорни за кризата;

20. констатира със загриженост, че избухналата през 2009 г. финансова криза се разрасна до криза на държавния дълг, която представлява значителна заплаха за реалната икономика в регионите и градовете, а и се отразява отрицателно върху социалната структура в държавите членки;

21. отбелязва със загриженост състоянието на местното самоуправление в някои европейски страни, което е резултат от предприетите реформи за рационализиране и устойчивост на регионалната и местната администрация. В много държави членки преобладаващите в условията на настоящата икономическа и финансова криза критерии от икономически характер доведоха до разклащане на демократичните основи на регионалното и местното самоуправление и му нанесоха значителни вреди;

22. категорично се противопоставя на това икономическата и дълговата криза и необходимите в цяла Европа мерки за икономии да се използват в някои държави членки като претекст за по-голяма централизация на правомощията, за децентрализация без съответни финансови средства, както и за опростяване, намаляване или дори премахване на поднационални структури, което в крайна сметка води до отслабване на регионалната и местната демокрация – тенденция, която се основава на погрешното допускане, че публичните услуги стават по-евтини чрез прехвърлянето им на равнището на централното държавно управление;

23. отбелязва, че за сметка на това местните власти, като най-близката до гражданите институция, са запознати с техните нужди и са в най-добра позиция да определят и да отговорят на тези нужди в период на криза;

24. отхвърля решително такава политика, тъй като тя противоречи на европейския принцип на субсидиарност, съгласно който политическите и регулаторните решения се приемат на най-подходящото за постигане на поставените цели равнище и възможно най-близо до гражданите;

25. наблюдава подобни процеси също и в страните, които се подготвят за присъединяване към ЕС, както и в съседни на ЕС страни;

26. е принуден да констатира, че с икономически аргументи във връзка с финансовата и дълговата криза много често, но невинаги въз основа на резултати от достатъчни проучвания и анализи, сливането на общини се представя като средство за икономия на разходи. Съзнава обаче също така, че в някои региони сливането на общини може да бъде полезна стратегия, напр. заради демографските промени;

27. застъпва виждането, че при подобни разсъждения не бива да се пренебрегва въпросът за възможното свързано с това намаляване на близостта до гражданите и на местната демокрация и че възможностите за сътрудничество между общините и за трансгранично местно сътрудничество би трябвало да имат приоритет пред икономията на разходи. Закриването на общини вследствие на сливания би следвало да се обсъжда изключително внимателно – така например то може да бъде целесъобразно средство с оглед на демографските промени в регионите; във връзка със сътрудничеството между общините отбелязва със загриженост опити на Европейската комисия, посредством изисквания, които надхвърлят съдебната практика на Съда на ЕС, да се затрудни съвместното изпълнение на задачите чрез общинско сътрудничество;

28. изтъква в този контекст значението на побратимяването на градове, европейските мрежи на градовете и регионите, двустранните и многостранните европейски програми за териториално сътрудничество, както и положителната роля на Европейската група за териториално сътрудничество (ЕГТС), които значително улесняват трансграничното сътрудничество между регионите и общините в свързани области на политиката като услугите от общ интерес, транспорта и опазването на околната среда;

Настоящо състояние на децентрализацията в Европа ⁽¹⁾

29. разбира от публикувани напоследък доклади, че три от 27-те държави членки на ЕС имат федерално устройство, една държава членка има подобно на федералното устройство, останалите могат да бъдат определени като унитарни в различни варианти, а някои, въпреки формално унитарното си устройство, имат нееднородна териториална структура (асиметрична система) и отбелязва, че 11 държави членки имат само едно поднационално равнище на управление, девет други имат две, а останалите седем – три поднационални равнища;

30. следи с голямо внимание факта, че в много страни икономическата и финансова криза се оказва катализатор на реформи или промени, като в някои страни поднационалните власти претърпяха процес на териториално реструктуриране, а институционалната организация на органите на управление се промени значително. Промените обаче невинаги са в посока на по-голяма децентрализация;

31. обръща внимание на поръчаните от него анализи, с цел да се добие представа за моментното положение във връзка с

децентрализацията и разпределението на правомощията в държавите членки;

Принципи за организация на местното и регионалното самоуправление

32. е убеден, че добре функциониращите местни и регионални органи на управление и ефективната децентрализация трябва да се основават на принципите на местната и регионална пропорционалност и многостепенно управление;

33. смята за извънредно важно управленската и административната дейност на местно и регионално равнище да се извършва от демократично избрани и широко представителни органи, които имат задължението да се отчитат пред своите граждани. Свързаната с това близост на политиката до гражданите онагледява добавената стойност на местната и регионалната демокрация, защото доброто управление и прозрачността засилват легитимността и отговорността на местните и регионалните институции и доверието в тях;

34. смята, че е абсолютно необходимо решението за започване на реформи към децентрализация на правомощия и финансови средства да отговаря на конкретните представи и искания на гражданите, както и на местните и регионалните общности; въпреки това също така признава, че би могло да се използват референдуми, когато това е оправдано от значението на мерките, които предстои да бъдат въведени, и е в съответствие с конституцията на държавата членка;

35. отбелязва със задоволство, че европейската интеграция даде решаващ принос към процеса на регионална и местна децентрализация. Що се отнася до държавите от процеса на разширяване и до страните от Източното партньорство, противчашата или обсъждана в момента децентрализация в тези държави може съществено да допринесе за това те по-лесно и по-бързо да се адаптират към достиженията на правото на ЕС и в крайна сметка да могат по-добре да изпълняват задълженията, произтичащи от членството в ЕС;

36. посочва също индиректното признание за местната и регионалната демокрация, съдържащо се в Договорите на ЕС (член 10 от ДЕС, член 20, параграф 2 от ДФЕС и член 40 от Хартата на основните права на ЕС), което показва, че ЕС, независимо от своя принципен неутралитет по отношение на институционалното устройство на държавите членки, разглежда местната и регионалната демокрация като един от фундаментите на своята собствена легитимация;

37. приканва във връзка с това всички държави членки на ЕС, които все още не са го предвидили, да направят така, че за поднационалните органи на местно самоуправление в тях да се осигури съответната правна рамка на възможно най-високо (евентуално конституционно) равнище;

⁽¹⁾ В този раздел е използвана информация от публикувания наскоро доклад за поднационалните публични финанси в ЕС, изготвен от Съвета на европейските общини и региони (СЕОР) и Dexia Crédit Local, както и от доклада на Европейската комисия за публичните финанси в ИПС.

38. обръща внимание, че неговата цел не е създаването на чисто статистически регионални единици, а изграждането на поднационални равнища на политическо и административно самоуправление, тъй като те могат значително по-добре да прилагат приетите от ЕС мерки;

39. споделя виждането, застъпвано от КМРВЕ и др., че броят на децентрализираните единици в европейските страни следва да е съобразен и с географските размери на съответната държава, и препраща към т.нар. *Манифест от Салерно* на асоциацията Arco Latino от 2012 г., съдържащ ценни препоръки за бъдещото развитие на междинните административни равнища;

40. застъпва се за това, децентрализацията, която в съзвучие с мотото на ЕС „Единство в многообразието“ е решаващ фактор за насърчаване на културното многообразие, да бъде подкрепяна от европейските институции, също и с цел да се утвърди чувството за принадлежност на регионалните и местните власти към европейските териториални власти;

41. посочва във връзка с това решаващи предимства на децентрализираните управленски и административни структури, напр. по-правилна преценка на исканията и желанията на гражданите, (участие в) разработването на политики, които могат да допринесат за насърчаване на устойчив и конкурентоспособен растеж, солидно икономическо управление и инвестиции на местно и регионално равнище, укрепване на автономността и на местната и регионалната демокрация;

42. изтъква отново и отново, че – в съответствие с принципите на доброто управление и на по-доброто законотворчество – регионалните и местните власти и заинтересованите страни, компетентни за прилагането на политиката на ЕС на поднационалните равнища, трябва възможно най-рано да бъдат по-активно и по-ефективно включвани в разработването и изпълнението на политиките и законодателните актове на ЕС;

43. счита в това отношение, че ефективното прилагане на споразумението за сътрудничество между Европейската комисия и КР е важно и неотменно средство за осигуряване на такова включване;

44. поради това отново призовава държавите членки, в които съществуват регионални органи със законодателни правомощия, да създадат необходимите механизми, за да могат техните регионални органи на самоуправление да участват в процедурите на ЕС за вземане на решения по засягащи ги въпроси; Това би следвало да се отнася не само за регионалните парламенти, които трябва да се задействат в рамките на системата за ранно предупреждение във връзка със субсидиарността, а също и за регионални правителства, които би трябвало да бъдат включвани в изготвянето на националните позиции в Съвета или в определянето на състава на националните делегации;

Многостепенното управление и връзката между ефективното и добре функциониращо регионално и местно самоуправление и правилното прилагане на принципа на субсидиарност

45. припомня, че многостепенното управление гарантира сътрудничеството на всички управленски и административни равнища при упражняване на правомощията и при вземане на решения, като субсидиарността и многостепенното управление вървят ръка за ръка със силното местно и регионално самоуправление;

46. припомня също така, че в Договора от Лисабон за първи път изрично се подчертава, че принципът на субсидиарност се отнася за целия спектър на управление и администрация в ЕС, т.е. за европейското, националното, местното и регионалното равнище. Принципите на субсидиарност и пропорционалност са предпоставките за това многостепенното управление да функционира на практика;

47. е убеден, че субсидиарността като политически и правен принцип е решаващ стимул за децентрализация, тъй като чрез нея правомощията се разпределят на онези равнища, на които могат да бъдат най-ефикасно упражнявани;

48. възнамерява да продължи сътрудничеството си с КМРВЕ към Съвета на Европа за наблюдение на прилагането на Европейската харта за местно самоуправление и на съответното актуално състояние на местната и регионалната демокрация в държавите членки на ЕС и в страните кандидатки;

49. отново заявява своето намерение да изготви Харта на ЕС за многостепенното управление, респ. да продължи започнатата вече работа по нея ⁽²⁾;

Финансова децентрализация

50. отбелязва със задоволство, че според последния доклад на Европейската комисия за публичните финанси в Икономическия и паричен съюз (ИПС) ⁽³⁾ се засилва тенденцията към фискална децентрализация в държавите членки на ЕС, с нарастващ дял разходи и приходи от местно и регионално значение. В доклада се изтъква, че собствените ресурси, т.е. автономно събираните поднационални данъци и такси, са по-ефективни инструменти за финансиране от трансферите на средства от централното правителство, но че собствените данъци и такси на поднационално равнище се използват в по-малко от 50 % от случаите и не са се увеличили от 1995 г. насам;

51. подчертава, че един последователен процес на децентрализация може да бъде успешен само ако прехвърлянето на правомощия към поднационалните власти е обвързано с подходящо предоставяне на необходимите финансови средства и припомня, че както Европейската харта за местно самоуправление, така и референтната рамка за регионална демокрация на Съвета на Европа предвиждат съответни задължения и мерки за присъединилите се към тях държави;

⁽²⁾ Вж. становищата на КР CdR 89/2009 fin и 273/2011 fin.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2012/public-finance-in-emu-2012_en.htm

52. във връзка с това се отнася критично към най-новото развитие в някои държави членки, където разпределянето на правомощия не е обвързано със съответни финансови ресурси или с компетенции за събиране на финансови приходи, което води до неефективност на регионалното или местното самоуправление, а това от своя страна се използва като аргумент за мерки за централизация;

53. посочва, че децентрализацията сама по себе си не води до разточително поведение на поднационалните власти по отношение на разходите, а това по-скоро може да бъде резултат от лошото прилагане на мерки за децентрализация, които не се придружават от фискална децентрализация;

54. цитира отново доклада на Европейската комисия за публичните финанси в ИПС, според който регионите, които се финансират преобладаващо със собствени средства, се отнасят по-отговорно към наличните финансови средства и в резултат от това разполагат с по-солиден публичен бюджет; ето защо насърчава държавите членки във възможно най-голяма степен да превръщат трансферните средства в собствени финансови средства;

55. констатира също така със загриженост, че много региони и общини в резултат от рискови финансови спекулации са изпаднали в тежки финансови затруднения и препоръчва да бъдат разработени подходящи инструменти и стратегии, които да предлагат решение на такива ситуации;

56. във връзка с проекти, съфинансирани от ЕС, които са насочени към постигането на цели като тези на стратегията „Европа 2020“, призовава Европейската комисия да уточни по-добре законодателната рамка, за да осигури баланс между изискванията за съфинансиране от бюджетите на местните и регионалните власти и изчисляването на техния публичен дефицит;

57. подчертава положителната връзка между децентрализацията и успешната и устойчива европейска регионална политика и във връзка с това препраща към проучвания, според които най-вече политиката на сближаване постига по-добри резултати в държави членки с децентрализирано устройство;

58. същевременно обръща внимание върху факта, че особено в централизирани държави членки, в които всички региони са допустими по Цел 1, се стига до неефективно прилагане на политиката на сближаване, тъй като централизираните органи на управление просто не познават регионалните проблеми и предизвикателства на отделните проекти, и поради това призовава в бъдеще управлението на отделните фондове в държавите членки да се извършва с участието на поднационалните равнища;

Децентрализация и стремежи към независимост

59. е убеден, че добре разбраната децентрализация може решително да допринесе за удовлетворението на гражданите в

регионите и общините и би могла да укрепи държавата като цяло;

60. от друга страна обаче е убеден, че трайният отказ от сериозен диалог между различните равнища на управление и постоянното пренебрегване на желанията и интересите на регионите за децентрализация на правомощията и за необходимите финансови ресурси могат да подбудят искания за автономност и, в някои частни случаи, до призови за независимост; в този контекст припомня, че последователно и съгласувано прилагане и приемане на принципите на субсидиарност и пропорционалност на европейско равнище осигурява най-добрата рамка за съобразяване с легитимните потребности на различните равнища;

61. наблюдава много внимателно засилващите се в последно време стремежи към независимост в региони на държави членки на ЕС и в страни кандидатки, както и причините за тях, които са много различни в исторически, политически и икономически аспект;

62. препоръчва във връзка с това във въпросните случаи да се предприема проучване на причините, за да се разгледат и разберат подбудите и мотивациите, така че да могат да се намерят съгласувани, мирни решения за всички заинтересовани страни;

63. желае ясно да посочи, че според член 4, параграф 2 от ДФЕС развитието на даден регион към независимост трябва принципно да се разглежда като вътрешен въпрос на засегнатата държава;

64. припомня, че ако даден регион получи независимост и пожелае да бъде интегриран в ЕС, той трябва да представи на Съвета официална молба за членство и да спазва процедурата по присъединяване по смисъла на член 49 от ДЕС, както всяка друга държава, която желае да стане членка на ЕС;

Визии за бъдещата Европа

65. участва с голям интерес в започналата напоследък дискусия върху различни визии за бъдещата Европа, очаква поднационалните равнища да бъдат включени от самото начало в този процес на обсъждане и вижда в това важно предизвикателство за своята собствена дейност;

66. подчертава, че една визия за Европа задължително трябва да включва регионалното и местното равнище, тъй като легитимността на Европейския съюз се гради и върху легитимността на поднационалните равнища;

67. счита за необходимо провеждането на форум по тези теми и ще формулира и представи своите виждания за това какъв да бъде ЕС в бъдеще, а именно: в новите договори да има още повече място за по-високо признание за местната и регионалната демокрация;

68. препоръчва в този процес да се обсъди доколко децентрализацията, съчетана с ефикасно местно и евентуално регионално самоуправление може да стане една от предпоставките за членство в ЕС;

Препоръки

69. препоръчва засилен диалог на европейските институции с регионалните и местните власти с оглед на пряко сътрудничество между регионите, градовете и общините и органите на Европейския съюз;

70. препоръчва на всички равнища на управление да се приложат синергии, за да се постигне трайно решение на кризата с европейския държавен дълг и във връзка с това настоява за равноправното включване на регионалните и местните власти в изготвянето на европейските и националните планове за реформи;

71. призовава държавите членки да провеждат всяка една териториална реорганизация или бъдещи реформи на местното управление внимателно, добре премислено и добре планирано, съобразявайки се с Европейската харта за местно самоуправление и с европейската референтна рамка за регионална демокрация, която гарантира и укрепва местното самоуправление въз основа на принципите на демокрацията, близостта и децентрализацията;

72. препоръчва да се отдели повече място на примерите за най-добри практики от успешни региони и общини, за да се стимулира обществената дискусия за децентрализацията преди всичко в страни с централизирано устройство и посредством положителни примери да се покажат предимствата, които носи децентрализацията;

73. приканва Европейската комисия още по-интензивно да насърчава целеви програми за обучение на регионалната и местната администрация по изготвянето на подходящи проекти за подпомагане и да следи по-стриктно за това финансирането от ЕС да се разпределя по обективни критерии, а не по политическа воля;

74. приканва отново Европейската комисия в своите годишни доклади за напредъка да включва отделна глава за състоянието на регионалното и местното самоуправление на съответната страна кандидатка за присъединяване;

75. приветства факта, че годишният доклад на Комисията за публичните финанси в ИПС за 2012 г. за първи път съдържа раздел за фискалната децентрализация и за състоянието на регионалните и местните финанси, както и за протичащите реформи в областта на фискалната децентрализация в държавите членки, и насърчава Европейската комисия всяка година отново да представя такива проучвания с цел наблюдение на поднационалните публични финанси;

76. предлага посоченото по-горе проучване относно състоянието на децентрализацията и относно разпределението на правомощията в държавите членки да бъде допълнено с още данни за връзката между децентрализацията на правомощията, от една страна, и предоставянето на финансови средства чрез фискална децентрализация, от друга, и подчертава полезността на този инструмент за наблюдението на правилното прилагане на принципа на субсидиарност.

Брюксел, 12 април 2013 г.

Председател
на Комитета на регионите
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Становище на Комитета на регионите относно „Подобряване и фокусиране на международното сътрудничество на ЕС в областта на научните изследвания и иновациите“

(2013/C 139/09)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

- отбелязва, че местните и регионалните власти имат ключова роля в Европейското научноизследователско пространство (ЕНП). Регионите и градовете събират на своята територия основните действащи лица на иновационния триъгълник – сбор от представители на академичните, университетските, научноизследователските среди и няколко икономически и индустриални общности по различни иновационни вериги и мрежи за създаване на стойност. Те са основни участници в разработването на регионални стратегии за научни изследвания и иновации и в създаването на подходящи рамкови условия за развитието на иновационна среда;
- оценява положително факта, че в съобщението се упоменават конкретно регионалните и международните измерения на инструментите в програма „Капацитети“ от Седмата рамкова програма и призовава за по-голяма видимост на международното сътрудничество в научните изследвания през следващия програмен период, като се вземе предвид положителният опит на програмата „Региони на знанието“ и се установи връзка между нея и бъдещите инициативи по линия на Мрежата на европейското изследователско пространство (ERA-NET);
- изтъква, че международното сътрудничество трябва да се основава на общи принципи по отношение на интегритета на научните изследвания, равнопоставеността на половете, корпоративната социална отговорност, открития достъп и интелектуалната собственост. Климатичното и екологичното измерение, което води до „устойчиво развитие“, също трябва да бъде взето под внимание;
- подчертава регионалното значение и значителните (потенциални) ползи от научноизследователските инфраструктури, включително електронни. Те осигуряват съоръженията (висококачествени изчислителни и комуникационни ресурси, дистанционни инструменти и масиви от данни), необходими за поддържане на сътрудничество в областта на научните изследвания и иновациите от световна класа, независимо от държавата и географското разположение.

Докладчик

г-н Markku MARKKULA (FI/ЕНП), член на Градския съвет на Espoo

Отправен документ

Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите – „Подобряване и фокусиране на международното сътрудничество на ЕС в областта на научните изследвания и иновациите – стратегически подход“

COM(2012) 497 final

I. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ**КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ****Значение за местното и регионалното равнище и КР**

1. отбелязва, че местните и регионалните власти имат ключова роля в Европейското научноизследователско пространство (ЕНП). Регионите и градовете събират на своята територия основните действащи лица на иновационния триъгълник – сбор от представители на академичните, университетските, научноизследователските среди и няколко икономически и индустриални общности по различни иновационни вериги и мрежи за създаване на стойност. Те са основни участници в разработването на регионални стратегии за научни изследвания и иновации и в създаването на подходящи рамкови условия за развитието на иновационна среда. Те играят важна роля за създаването на регионално равнище на среда, която насърчава иновативността и предприемаческите открития. Освен това в много случаи регионалните и местните администрации имат законодателни правомощия и управляват финансовите ресурси за научни изследвания, иновации и интернационализация;

2. местните и регионалните власти са важни заинтересовани страни в сферата на международното сътрудничество, както и в координирането на научноизследователските и иновационните дейности. Техните политики оказват значително влияние при разработването на научноизследователски инфраструктури и създаването на иновативна среда (университети, технологични центрове, бизнес инкубатори, научни паркове и благоприятна среда за рисков капитал), които да могат да привличат учени и новатори и да създават материални и оперативни условия за стабилен растеж на интелектуалния капитал;

Общи бележки

3. отбелязва, че съобщението е в съответствие с принципа на субсидиарност, предвид факта че целите на предложените действия не могат да бъдат изцяло постигнати от държавите членки в рамките на техните национални конституционни системи и че действията на равнище ЕС вероятно ще допринесат очевидна полза. За да се постигне максимален ефект от международните научноизследователски и иновационни дейности, като същевременно се избегне скъпоструващото фрагментиране на усилията, се изисква Съюзът да подкрепи открития характер на „Хоризонт 2020“ с целенасочени действия, които да гарантират оптимален мащаб и обхват;

4. припомня, че все повече се засилва международният характер на знанието и иновациите в рамките на световни

мрежи за създаване на стойност и отбелязва колко е важно да се съчетават глобално мислене и действия на местно равнище;

5. припомня, че в стратегията „Европа 2020“ се подчертава значението на научните изследвания и иновациите за постигането на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. „Съюзът за иновации“, като част от „Европа 2020“, изтъква важната роля на международното сътрудничество за осъществяване на потенциала на Европа за иновации;

6. подчертава, че международното сътрудничество играе жизненоважна роля за осъществяването на ЕНП и неговите пет ключови области;

7. оценява положително факта, че в съобщението се упоменават конкретно регионалните и международните измерения на инструментите в програма „Капацитети“ от Седмата рамкова програма и призовава за по-голяма видимост на международното сътрудничество в научните изследвания през следващия програмен период, като се вземе предвид положителният опит на програмата „Региони на знанието“ и се установи връзка между нея и бъдещите инициативи по линия на Мрежата на европейското изследователско пространство (ERA-NET);

8. изразява подкрепата си за амбициозен бюджет за „Хоризонт 2020“ и припомня, че са необходими синергии с други финансови инструменти, свързани с интернационализацията. При сътрудничеството с трети страни ще бъде важно да се използват правилните инструменти на „Хоризонт 2020“;

9. приветства задълбочеността, с която Европейската комисия е подхождала при изготвянето на ясна, стегната и изчерпателна рамка, като основа за един по-стратегически подход за укрепване на международното сътрудничество в областта на научните изследвания и иновациите в Европа;

10. приветства направения в съобщението добре структуриран и стегнат общ преглед на инструментите и (потенциалните) партньори за международно сътрудничество в областта на научните изследвания;

11. подчертава, че международното сътрудничество винаги трябва да носи добавена стойност за ЕС;

12. изтъква, че международното сътрудничество трябва да се основава на общи принципи по отношение на интегритета на научните изследвания, равнопоставеността на половете, корпоративната социална отговорност, открития достъп и интелектуалната собственост. Климатичното и екологичното измерение, което води до „устойчиво развитие“, също трябва да бъде взето под внимание;

13. идентифицира в съобщението три основни въпроса от регионално значение, а именно научната дипломация, интелегентното специализиране и научноизследователските инфраструктури;

Необходимост от добавена стойност на научноизследователската и развойна дейност и иновациите (НИРДИ)

14. е убеден, че големият брой инициативи на държавите членки и регионите, при които липсва координация с останалите държави членки, понякога води до инициативи без вътрешна свързаност и не създава необходимата критична маса. Затова е важно да се координират европейските програми за изследвания и иновации и националните и регионалните стратегии за иновации;

15. признава, че е необходимо допълнително да се синхронизират дейностите на отделните държави членки в рамките на международното сътрудничество. В този контекст допълнителна стойност може да създаде сътрудничеството с регионите. В интерес на самите региони и градове е да оказват конкретна подкрепа на ЕНП и да спомагат за създаването на подходящи рамкови условия, посредством обединяващата им функция в структура на тройна спирала, за привличане на инвестиции в международната научноизследователска дейност и на изтъкнати чуждестранни изследователи;

16. за да се наложи като важен фактор на световната сцена, Европа трябва да се съсредоточи върху търсенето на иновационни решения, които да допринасят за преодоляване на предизвикателствата, пред които е изправено обществото. Във връзка с това КР набляга върху значението на подход, ориентиран към пазара и насочван от търсенето, както и върху решаващата роля на МСП за превръщането на (международните) научни изследвания в приложения и осигуряването на тяхното навлизане на пазара;

17. подчертава ролята, която европейските национални правителства и регионални и местни власти са призвани да изпълняват, за да превърнат Европа в голяма интегрирана единица, способна да се конкурира в един глобализиран свят и да участва в диалог с по-индустриализираните държави (като САЩ и Япония), държавите с бързо развиващи се икономики (като BRICS), съседните и развиващите се страни;

18. призовава за по-ясно определение на „регион“ в съобщението, като по възможност бъде посочено дали става въпрос за наднационален и поднационален регион;

19. счита, че регионите са в привилегирована позиция да свържат научноизследователските и иновационните дейности с хоризонталните и тематичните политики: управление на териториите, справяне с проблемите на околната среда и сигурността, разработване на планове и предоставяне на услуги – може да

бъде създадена добавена стойност, изразяваща се в нови идеи, подходи и иновационни технологични решения;

Глобализиране на промишлеността и НИРДИ: инструментите и тяхното регионално значение

20. признава, че глобалната конкуренция засяга не само държавите, но и големите регионални системи, с техните райони, индустриални клъстери с научноизследователска насоченост, бизнес мрежи и бизнес паркове: регионалното измерение е призовано да се конкурира и да си сътрудничи на международно равнище с подобни системи в други части на света;

21. счита, че „Хоризонт 2020“ може да се окаже добра възможност за преосмисляне на ролята и приноса на регионалните правителства за изграждането на европейска система, която да може да издържи на световната конкуренция;

22. подчертава необходимостта да се подкрепи концепцията за многостепенно управление на международното сътрудничество в областта на НИРДИ, където регионите и местните власти могат да играят ключова роля наред с държавите членки и Съюза;

23. изтъква значението на регионалните мрежи за междурегионалното и международното сътрудничество в областта на НИРДИ между регионите и местните власти. Регионалните мрежи предоставят на регионалните и местните участници поле за натрупване на необходимата критична маса от идеи, умения и финансови средства за участие в сътрудничество в областта на НИРДИ и съвместни широкомащабни международни начинания. Мрежите са мощно средство за обединяване на ресурси, експертен опит, знания и различни способности. Стабилните връзки между тези, които осъществяват НИРДИ, и заинтересованите страни, създават благоприятни екосистеми за международно сътрудничество, благодарение на нуждата от все по-голяма глобална свързаност и гравитирането към териториални, ориентирани към местните условия, реалности;

Стратегически форум за международно сътрудничество (SFIC)

24. признава добавената стойност на Стратегическия форум за международно сътрудничество, който оптимизира използването на националните, европейските и световните ресурси, като избягва дублирането на дейностите;

25. оценява усилията на SFIC за осигуряване на добре структуриран преглед на дейностите за международно сътрудничество, развивани от държавите членки като част от техните политики и програми;

26. припомня приноса, който регионалните и местните власти могат да окажат за SFIC, когато разполагат с институционални правомощия и ресурси да поемат инициативи и да поддържат сътрудничество на международно равнище. Няколко региона в ЕС проявяват голяма активност посредством споразумения, представителства в чужбина и съфинансирани дейности. Разположените в чужбина европейски центрове за бизнес и технологии са пример за инициатива извън границите на ЕС, в която участват активно регионални заинтересовани страни;

27. счита, че тъй като сътрудничеството на европейските региони със страни извън ЕС често протича независимо от това, дали е налице финансиране от ЕС, следва да бъде проучена възможността за изготвяне на стратегия за координация с SFIC, за да може това сътрудничество да бъде съвместимо и да се стреми към едни и същи цели;

28. припомня, че от гледна точка на субсидиарността, регионалните и местните власти са най-близките заинтересовани страни, способни да идентифицират участници в областта на научните изследвания и иновационни предприятия, които – по логиката „отдолу нагоре“ – решават дали има полза да присъстват в определени държави или региони и да си сътрудничат с местните участници;

29. счита за важна координацията на национално/федерално/регионално/местно равнище на международните дейности, но държавите членки (или регионите, които изготвят и изпълняват политиката) би трябвало да останат основните отговорни участници в тази сфера; когато се набелязват общи приоритети с трети страни/региони, добавената стойност на европейските съвместни координирани инициативи е очевидна;

30. счита, че прилагането на стратегически подход с многогодишни пътни карти е важно, но не бива да бъде толкова строго – необходима е гъвкавост, за да се даде възможност на държавите членки или регионите да адаптират, когато това е оправдано, разпределянето на националните/федералните/регионалните средства;

Системи за събиране на информация

31. отправя искане да бъде информиран, а по възможност и да участва в предложената система за събиране на информация, която може да се използва като източник на идеи за програмите за стратегически изследвания и иновации в рамките на интелигентната специализация;

32. признава, че световната научна специализация и свързаното с нея качество откриват възможности за международно сътрудничество въз основа на взаимното допълване и оценява положително представените в съобщението усилия за картографиране на силните и слабите страни на науката на наднационално равнище;

33. призовава тези усилия за картографиране да бъдат разширени, за да обхванат и поднационалното равнище, като по възможност надграждат над съществуващите информационни системи; отбелязва значението на обмена със световните партньори относно конфигурацията и използването на информационните системи, като например европейската ERA-Watch и северноамериканските бази данни STAR Metrics, COMETS и ORCID;

34. признава потенциала на подобни информационни системи за разкриване на сравнителни (технологични) предимства и осигуряване на идеи за изготвянето на стратегии за интелигентна специализация по отношение на синергиите, взаимното допълване и партньорствата. За регионите, които се интересуват от сътрудничество с региони или страни извън ЕС, такава информация ще осигури необходимите идеи за изготвяне на стратегии за интелигентна специализация;

35. припомня, че свързаните помежду си европейски мрежи, които функционират като свързана в мрежа общност и непрекъснато подобряват своите резултати благодарение на съвместни партньорски проверки, обучение за възприемане на добрия опит („bench-learning“), редовен съпоставителен анализ и географско картографиране на европейските иновации, могат да окажат принос в това отношение;

Други основни въпроси от регионално значение

36. признава, че идеята за съсредоточаване на вниманието там, където международното сътрудничество действително постига резултати, е положителна, особено в рамките на глобалната научноизследователска инфраструктура. Научната дипломация и специализациите са други теми от значение за международните дейности на ЕС в областта на научните изследвания и иновациите;

37. припомня, че глобалните модели на сътрудничество, основаващи се на открити иновации, интернет и онлайн социални мрежи, кълстери, съвместни международни дейности, споделени технологични платформи, „живи лаборатории“ и инициативи, предприети в сътрудничество между местни общности, са отлични инструменти за открити, основани на сътрудничество международни дейности;

Научноизследователски инфраструктури

38. изразява съгласие с твърдението, че разработването на стратегически научноизследователски инфраструктури по начало има измерение, свързано с международното сътрудничество. От първостепенно значение е създаването на съгласувани (материални и нематериални) инфраструктури за засилване на потенциала на териториите за иновации в едно глобално измерение;

39. подчертава регионалното значение и значителните (потенциални) ползи от научноизследователските инфраструктури, включително електронни. Те осигуряват съоръженията (висококачествени изчислителни и комуникационни ресурси, дистанционни инструменти и масиви от данни), необходими за поддържане на сътрудничеството в областта на научните изследвания и иновациите от световна класа, независимо от държавата и географското разположение;

40. припомня, че глобалните електронни инфраструктури са ключов елемент от едно отворено към останалата част от света цифрово европейско научноизследователско пространство, поради което могат да допринесат за справяне с глобалните предизвикателства в областта на научните изследвания;

41. препоръчва при изготвянето на пътната карта за Европейския стратегически форум за научноизследователски инфраструктури (ESFRI) да се проведе консултация с регионалните и местните власти;

Научна дипломация

42. признава, че международното сътрудничество в областта на научните изследвания и иновациите е важен инструмент с „меко действие“ и механизъм за подобряване на отношенията с държави и региони от ключово значение;

43. подчертава ролята на научната дипломация, по-конкретно във връзка с осигуряване на местното и регионалното измерение на новата европейска политика на съседство, но не непременно ограничена до този аспект. Партньорствата между два региона за научно-техническо сътрудничество с развиващи се страни могат да допълнят външните политики и инструменти на Съюза чрез изграждане на партньорства за устойчиво развитие, способни да се справят с глобалните предизвикателства;

44. припомня, че международното сътрудничество с индустриализираните държави и бързоразвиващите се икономики в областта на научните изследвания и иновациите може да създаде възможности за бизнес и да отвори нови пазари за предприятия, регионалните и местните участници. С предлаганата информация по страни относно интернационализирането на научното и техническо сътрудничество, базата данни ERA-Watch може да помогне на регионите да определят теми за сътрудничество в областта на научните изследвания и иновациите, както и региони извън ЕС, където сътрудничеството в тази сфера би могло да донесе взаимна изгода;

Специализиране

45. припомня потенциала за научно специализиране, което може да разкрива възможности за международно сътрудничество въз основа на взаимното допълване;

46. изтъква ключовото значение на международното измерение на стратегиите за интелигентна специализация като важен стимул за по-нататъшни инвестиции и възможности както за европейските региони, така и за трети страни;

Глобални обществени предизвикателства

47. признава, че световното сътрудничество в областта на науката и иновациите е важно и че „Хоризонт 2020“ може да даде възможност за ефективен научен отговор на глобалните предизвикателства;

48. подчертава важния принос, който регионите могат да окажат за справяне с обществените предизвикателства посредством политики, координирани програми и съвместни инициативи, планирани в синергия с националните и външните инструменти на ЕС;

49. припомня значението на регионите и местните власти като основни фактори за постигането на ефективни и ефикасни екосистеми за научни изследвания и иновации, където клъстерите и най-добрият европейски експертен опит (местни университети, промишленост, МСП, регионални научноизследователски агенции/агенции за развитие и т.н.) могат да насърчат иновациите, обвързани с търсенето и възможностите, да намерят решение на реалните световни проблеми и да се справят с големите международни обществени предизвикателства.

Брюксел, 12 април 2013 г.

Председател
на Комитета на регионите
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Становище на Комитета на регионите относно „Преосмисляне на образованието“

(2013/C 139/10)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

- подкрепя призива за съсредоточаване на усилията върху развиването на универсални, и най-вече пред-приемачески, умения;
- счита, че е от първостепенно значение да се изграждат връзки между различните видове учене – официално, неофициално и неформално. Разработването на учебни програми за средното образование твърде често се концентрира върху придобиването на информация вместо върху постигането на по-добро разбиране, усвояването на ключови умения и развиването на умения, важни за справяне с житейските предизвикателства и намирането на собствен път;
- предвид настоящия икономически климат счита за жизненоважно да се признае значението на съчетаването на публичните и частните инвестиции в образованието и обучението. Не просто е важно, а е жизнено необходимо политиките да са изцяло приобщаващи;
- подчертава, че във връзка с езиковото многообразие и медийната грамотност спецификата на педагогическите нужди и бързо променящите се учебни планове изискват инвестиции в учебни инструменти, по-широки партньорства и постоянна бдителност. ИКТ отключиха огромен потенциал за подобряване на учебните резултати;
- приветства поетия от Комисията ангажимент да продължи заедно със заинтересованите страни да полага усилия за доразвиване на предложената стратегия за „Преосмисляне на образованието“ с цел осъществяване на реформи и отново заявява интереса на КР да продължи своята работа в тази област съвместно с Европейската комисия и други партньори.

Докладчик

г-жа Fiona O'LOUGHLIN (IE/АЛДЕ), член на Окръжния съвет на Kildare и Средно-източната регионална администрация

Отправен документ

Съобщение на Комисията до Съвета, Европейския парламент, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно „Преосмисляне на образованието: инвестиране в умения за постигане на по-добри социално-икономически резултати“

COM(2012) 669 final

I. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ**КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ**

специфичните за всяка страна препоръки за държавите членки в рамките на Европейския семестър;

Общ контекст

1. приветства съобщението относно „Преосмисляне на образованието: инвестиране в умения за постигане на по-добри социално-икономически резултати“⁽¹⁾, което е навременен и ценен принос за започването на възобновен процес на разработване на модерни и ефективни системи за образование и обучение;

2. счита обаче, че заглавието „Преосмисляне на образованието“, достойно за по-широка от заявената в съобщението насоченост, не трябва да пренебрегва целите за активно гражданство, личностно развитие и благосъстояние, въпреки необходимостта от подобряване на уменията, за да се постигне пригодност за заетост и растеж, а също и като средство за справяне с предизвикателствата на 21-ви век, като например изменението на климата, застаряването или миграцията;

3. подчертава факта, че в пакета от съобщения относно „Преосмисляне на образованието“ се установяват политическите приоритети за системите на образование и обучение за следващите години, приемайки, че начинът, по който се възпитават младите хора, трябва да се разглежда като неотменна част от тяхното образование, като се насърчават държавите членки отново да поставят акцента върху:

- **КАЧЕСТВОТО:** подходящите умения, необходими за работните места;
- **ДОСТЪПНОСТТА:** какви реформи ще увеличат ефективността и приобщаващия характер на образованието и ученето през целия живот;
- **ФИНАНСИРАНЕТО:** с какви средства и с помощта на кого следва да бъдат осъществени реформите във връзка с действията, необходими за отключване на потенциала на системите за образование и обучение като двигатели за растеж и заетост на младите хора. Те са съобразени със

4. оценява усилията на Комисията за подобряване и обновяване на понятията за предприемаческо образование и професионално обучение, както и призова ѝ за допълнителни устойчиви инвестиции в областта на образованието и обучението с цел да се посрещнат предизвикателствата, породени от световната икономика и от промяната в търсенето на умения, за да се генерира растеж и да се осигурят работни места;

5. изтъква, че в съобщението на Комисията се отправя призив за цялостна промяна в образованието, с по-голям акцент върху „результатите от учебния процес“, т.е. върху усвоените от учениците знания, умения и способности; Комитетът подчертава основната мотивационна и съдържателна роля на образованието, а именно да създава условията за непрекъснато учене;

6. счита, че продължителността на времето, посветено на образованието, не е подходящ показател за усвоените знания. Интересното и целенасочено образователно съдържание и мотивиращи и ефективни методи и условия за учене са много по-важни от продължителността на образованието. Освен това изтъква, че езиковата и математическата грамотност, включително основните познания в областта на ИКТ и финансите, трябва все още значително да бъдат подобри, а предприемаческите умения и инициативността трябва да се развиват или усъвършенстват. Очевидна е необходимостта да се пристъпи към анализ и проучване на разпределението и хорариума на учебните програми на европейските образователни системи и те да се оптимизират от гледна точка на действителната успеваемост на учениците;

7. изразява съгласие с публикуваната на 21 май 2012 г. „Стратегия за умения“ на ОИСР, в която се посочва, че „уменията са глобалната валута на 21-ви век“. Стойността на тази „валута“ се определя от нейния обхват на приложение и потенциал за развитие. Без подходящи инвестиции в изграждането на умения хората са обречени да останат в периферията на обществото, технологичният напредък не се преобразува в икономически растеж, а страните губят конкурентоспособност в едно глобално общество, основано във все по-голяма степен на знанието. Тази стойност обаче се обезценява, тъй като изискванията на пазара на труда се променят и хората губят уменията, които не използват, или не успяват да придобият нови като част от процеса на учене през целия живот;

⁽¹⁾ COM(2012) 669 final.

8. отбелязва, че уменията не се превръщат автоматично в работни места и растеж. Стратегията на ОИСР се застъпва за насърчаване на равнопоставеността във възможностите за получаване на образование. Макар и неравенството да се задълбочава в много области на живота, образованието и обучението могат да допринесат за преодоляването на тази пропаст, поради което КР счита, че постигането на по-голяма равнопоставеност при развиването на уменията е едновременно справедливо от социална гледна точка и икономически ефективно. Освен това научните изследвания отдавна са доказали, че равнопоставеността и качеството в областта на образованието не са взаимно-изключващи се понятия, а напротив, образователните системи с най-високи постижения в страните от ОИСР са именно тези, които съчетават качеството с равнопоставеността;

9. подчертава стойността на изложения в това становище цялостен поглед към образованието и обучението и смята, че е съществено да се подчертае колко е важно да се използват факти от тази област на политика и добри практики за очертаване на предложените действия и необходимите реформи, за да станат тези системи по-ефективни, гъвкави и съобразени с нуждите; същевременно подчертава широкообхватната мисия на образованието и обучението, тяхната роля за гарантиране на социално приобщаване и необходимостта от подкрепа на всички равнища – европейско, национално, местно и регионално;

Изграждане на умения за 21-ви век

10. подкрепя призива за повишаване на усилията за развиването на универсални, и най-вече предприемачески умения. В старанието да се задоволи голямото търсене на умения в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката, както и на умения, свързани с научноизследователската и иновационната дейност, счита, че първата стъпка трябва да бъде усвояването на основни, базови умения от всички, което включва основни познания в областта на ИКТ и на финансите. Важно е в учебните програми на всички европейски образователни системи да залегне изучаването на предмет за развиване на предприемачески умения, които са тясно свързани с емоционалните умения;

11. подчертава, че на всички равнища на обучение би трябвало да се използва в много по-голяма степен екипната, груповата и мрежовата форма на учене, защото само малка част от трудовата дейност се състои в индивидуална работа и индивидуално решаване на проблемите. Във всички дейности успехът на екипа винаги зависи от съвместимостта и взаимното допълване на знанията, уменията и индивидуалностите на отделните хора, участващи в него;

12. изразява съгласие, че професионалното образование и обучение (ПОО) трябва да бъдат ценен и цялостно интегриран елемент в образователната система, по-специално в дуална система за обучение, която съчетава обучението в училище и на работното място. Страните с високоразвити дуални системи обикновено имат по-добри показатели в областта на заетостта сред младите хора. И въпреки това в над половината от държавите членки учащите, които се възползват от ПОО, са по-малко от 50 %. Затова се отправя призив към държавите членки да развиват върхови постижения в областта на ПОО, като съобразяват предлагането с нуждите на местните пазари на труда и насърчават силна ангажираност от страна на заинтересованите. Кратките цикли на двугодишна квалификация в области, в които има недостиг на умения, например, биха

могли да бъдат насочени към отстраняване на несъответствията между търсените и предлаганите умения и да окажат реално въздействие върху заетостта. КР подчертава, че при разработването на висококачествени дуални професионални образователни системи трябва да се вземат предвид специфичните обстоятелства и потребности на дадената страна и/или регион. Освен това той предлага стартиране на пилотни програми, за да се насърчат образователните системи в държавите, в които дуалната система за обучение не е достатъчно развита, да се създадат благоприятни условия за чиракуване и да се осъществи по-добра обвързаност между професионалното обучение и работната среда;

13. приветства факта, че необходимостта от стратегия за обучението в областта на предприемачеството на всички равнища на образователната система беше надлежно отчетена от Съвета на министрите на образованието на 15 февруари и се надява, че това скоро ще намери изражение в предприемането на конкретни действия от държавите членки;

14. изтъква значението на развиването и прилагането в Европа на образователни системи, които насърчават предприемачеството. Счита, че следва да се обърне специално внимание на преодоляването на различията и съществените разлики в тяхното развитие, открити в проучването на предприемачеството във висшето образование от 2008 г. и потвърдени на симпозиума на високо равнище, проведен в Будапеща през 2011 г.;

15. подчертава, че достъпът на учащите до обучение по предприемачество варира и често се определя на институционално равнище. Счита, че учителите и обучителите имат важно мултиплициращо въздействие, но че същевременно е необходимо в рамките на възможностите на учебните заведения да се преодолее липсата на разбиране относно това какво трябва да включва обучението по предприемачество и как да се преподава. Във връзка с това счита, че държавите членки, в сътрудничество с образователните институции и съответните органи, които оказват подкрепа на бизнеса, трябва да включат елементи на образование по предприемачество в учебното съдържание на системите за основно образование, професионално обучение и висше образование;

16. подчертава значимостта на европейската рамка за ключови умения, сред които образованието по предприемачество е посочено като особено важно; във връзка с това предлага да бъде поставен силен акцент върху подготовката на учители по темата на предприемаческите умения, както и да се популяризира широко неформалният обмен на знания между предприемачи и ученици;

17. призовава образователните институции на местно и регионално равнище да представят по-адаптирани предложения за обучение (формално и неформално) на конкретните целеви групи как да станат предприемачи или да развият собствен бизнес. Добрите практики от предприемчивите европейски региони (ПЕР) биха могли да бъдат ценен пример в това отношение. Отличителният знак на Комитета на регионите „Предприемчив европейски регион (ПЕР)“ е добър пример, който показва, че регионите могат да разработват, при ниски разходи, насочени към бъдещето стратегии, в които се поставя специален акцент върху подобряването на предприемаческите умения най-вече сред младите хора, като по този начин се насърчава създаването на ново поколение предприемачи и работни места;

18. макар и владенето на чужди езици да е един от основните определящи фактори за образователната и професионалната мобилност, както и за пригодността за заетост в собствената страна и в международен план, в съобщението се стига до извода, че „результатите от изучаването на чужди езици в Европа са слаби“ – едва четирима от всеки десет ученици достигат ниво на „самостоятелно ползване“ при първия чужд език, което означава възможност за водене на обикновен разговор. Така недостатъчните езикови умения представляват сериозна пречка за свободното движение на работниците и международната конкурентоспособност на предприятията от ЕС. Това е важен въпрос, особено в областите, в които нашите европейски граждани живеят в близост до границата със съседна страна, в която се говори различен език. Езиковото обучение се смята за много по-ефективно в ранна възраст и в същото време насърчаването на взаимното разбирателство и развиването на съзнание за европейско гражданство изискват осъществяването на контакти да започне от ранна възраст;

19. отчитайки постигнатия до този момент напредък, смята, че все още не е използван целият потенциал на системите на образование и обучение, за да могат те по-добре да изпълняват ролята си за насърчаване на социалното и териториалното сближаване и да допринасят за благосъстоянието на Европа, например чрез използване на новите възможности, които предлагат ИКТ и образователните ресурси със свободен достъп, както и отворените иновационни дейности;

20. предвид настоящия икономически климат счита за жизненоважно да се признае значението на съчетаването на публичните и частните инвестиции в образованието и обучението. От друга страна, подчертава необходимостта от защита срещу възможни нежелани странични ефекти, като например възпрепятстване на достъпа до образование и обучение на групите в неравностойно социално и икономическо положение. Не просто е важно, а е жизненоважно политиките да са изцяло приобщаващи;

21. обръща специално внимание на борбата с безработицата сред младите хора, като поставя акцент върху четири области, разглеждани като основни за решаването на този проблем и в които държавите членки следва да положат повече усилия:

— развиване на общото образование, повишаването на квалификацията, както и професионалното обучение на световно ниво, чрез което да се повишат необходимите за ученето през целия живот академични знания, както и качеството на професионалните умения;

— насърчаване на обучението, основано на практиката, включително провеждане на стажове с високо качество, чиракуване и модели за обучение, съчетаващи теоретична и практическа подготовка, чрез които да се подпомогне преходът от обучение към заетост;

— поощряване на партньорства между публичните и частните институции (за осигуряване на подходящи учебни програми и умения); и

— насърчаване на мобилността с образователна цел за всички млади хора, като тя трябва да бъде достъпна при равни условия, независимо от местоживеенето;

22. приветства в това отношение законодателния пакет относно младежката заетост от декември 2012 г., който включва идеята за създаването на схеми за гаранции за младежта, както и предложението на Европейския съвет за инициатива за младежка заетост, която да разполага с бюджет от 6 млрд. евро (за периода 2014–2020 г.), за регионите, в които безработицата сред младежите е над 25 %. Призовава Европейската комисия и държавите членки да работят с регионите, за да осигурят истинска допълняемост и съчетаване на инициативата за младежка заетост със съществуващите дейности на регионално и национално равнище за борба с безработицата сред младежите и за да може тази инициатива да даде реални резултати по отношение на гаранциите за младежта;

23. поради това КР отново отправя своя призив към държавите членки и, при необходимост, към регионалните власти, въпреки натиска върху бюджета да не залагат на карта бъдещето, като правят съкращения в секторите (например образованието и обучението), които полагат основата на утрешния растеж⁽²⁾. Посредством Европейския семестър би могло да се гарантира, че икономите не се правят в ущърб на секторите, които са от първостепенно значение за реализиране на стратегията „Европа 2020“. Отправя настоятелен призив да не бъдат изоставяни държавите членки, в които понастоящем се прилагат строги бюджетни ограничения;

Насърчаване на отворено и гъвкаво обучение

24. счита, че е от първостепенно значение да се изградят връзки между различните видове учене – официално, неофициално и неформално. Разработването на учебни програми за средното образование твърде често се концентрира върху придобиването на информация вместо върху постигането на по-добро разбиране, усвояването на ключови умения и развиването на умения, важни за справяне с житейските предизвикателства и намирането на собствен път. Припомня, че разработването и изготвянето на конкретни учебни планове, както и структурирането и финансирането на образованието са в правомощията на държавите членки;

25. призовава при преосмислянето на образованието и обучението да се отделя централно място на следните ключови умения: творческо мислене, общуване, обработване на информация, лична ефективност и работа с други хора. Тези ключови умения допълват и улесняват придобиването на осемте основни умения за учене през целия живот⁽³⁾;

⁽²⁾ CdR 290/2011.

⁽³⁾ Общуване на роден език, общуване на чужд език, математически умения и основни знания в природните науки и техниката, умения за смятане, четене, социални и граждански умения, чувство за инициатива и предприемачество, както и културни знания и умения за изразяване.

26. подчертава, че учителите са изправени пред бързо променящи се нужди, които налагат изграждането на нов набор от умения за учителите, за обучаващите ги специалисти, както и за заемащите ръководни длъжности в областта на образованието. Належашо е да се направи повече за модернизиране на методите на преподаване, да се гарантира, че преподавателите са в крак с последните новости в своята област и да се открият и насърчат високите постижения в областта на преподаването, като се отчита обстоятелството, че разработването на рамка за уменията на учителите е в правомощията на държавите членки;

27. подчертава значението на развиването на подходящи основни умения, като от самото начало се гарантира, че учителите се ангажират с приоритизирането на придобиването на основни умения и се осигурят активното участие и подкрепа от страна на местната общност за постигане на социална интеграция, например на лицата, които са в социално неравностойно положение или са от различна култура или с различна образователна подготовка. В същото време е необходимо да се гарантират добрите връзки с бизнес средите и – при необходимост – да се предоставя психопедагогическа подкрепа;

28. подчертава, че във връзка с многоезичието и медийната грамотност спецификата на педагогическите нужди и бързо променящите се учебни планове изискват инвестиции в учебни инструменти, по-широки партньорства и постоянна бдителност. ИКТ отключиха огромен потенциал за подобряване на учебните резултати. В някои случаи различни инструменти за учене и преподаване, например симулатори и игри, биха могли да дадат възможност за постигане на значително по-добри учебни резултати, отколкото при използването на преподаване само под формата на лекции и на традиционен нагледен материал. Поради това призовава местните и регионалните власти да установят връзки и рамки за сътрудничество с местните предприятия и висшите учебни заведения, за да постигнат разбиране на местните нужди от страна на местната общност и повишаване на перспективите за заетост на обучаващите се и да осигурят непрекъснато обучение за преподавателите;

29. признава ефективния принос на протичащия процес на разработване на европейското измерение в спорта за постигане на стратегическите цели на ЕС, и по-конкретно определените в стратегията „Европа 2020“ цели, както и за разкриване на възможности за създаване на устойчиви работни места, особено за младите хора;

30. подчертава също така социалната, обществената и възпитателната функция на спорта като важен фактор за повишаване на ефективността на ученето и на интелектуалните способности, на физическото благосъстояние на хората, подобряване на цялостното качество на живота и улесняване на хармоничната интеграция в обществото чрез насърчаване на ценности като толерантността, честната игра и сътрудничеството;

31. предупреждава, че независимо от факта, че данните убедително показват необходимостта от пренасочване на образованието в полза на развиването на универсални умения,

настоящата практика има обратна насоченост. Счита, че използването на стандартизирани методи за тестване в рамките на целия ЕС, както и разработването и въвеждането на методи на преподаване, симулатори за учене, „фабрики за учене“ или равностойни структури, са основни предизвикателства, които трябва да бъдат преодоляни, за да бъдат образователните системи реформирани така, че да изграждат умения, които подобряват пригодността за заетост. Тези въпроси трябва да бъдат разглеждани. Изграждането и придобиването на инфраструктура нерядко изисква големи инвестиции, но те имат добра възвръщаемост, ако се извършват по структуриран начин;

32. приветства акцента върху учебните резултати; подчертава значението на постигането на баланс между гъвкавост и автономност, от една страна, и преносимост и взаимно признаване на квалификациите в отделните европейски региони и държави, от друга. Затова очаква с интерес бързото изграждане на Европейско пространство за умения и квалификации, но обръща внимание, че от Европейската квалификационна рамка не произтича право на признаване и в този контекст предупреждава да няма смесване на инструментите за признаване и за прозрачност, към каквото навежда стремежът на Комисията за лесно признаване на „уменията и квалификациите отвъд националните граници“;

33. отново изразява твърдото си убеждение, че ЕС трябва не само да увеличи участието в образованието и обучението, но също така да привлече по-широка част от различните слоеве на обществото, включително групи в неравностойно и уязвимо положение⁽⁴⁾ и да осигури средствата, необходими за посрещане на това предизвикателство;

Насърчаване на съвместни усилия

34. от самото начало подчертава значението на една съгласувана в хоризонтално отношение и устойчива стратегия за процеса на изпълнение, която също така ще гарантира необходимата синергия между всички съответни водещи инициативи на стратегията „Европа 2020“, и по-конкретно „Програма за нови умения и работни места“, „Младежта в движение“, „Съюз за иновации“ и „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“;

35. припомня, че местните и регионалните власти са изиграли голяма роля за постигането на целите на стратегията „Европа 2020“ и счита, че е важно националните програми за реформи да се изпълняват в партньорство между отделните равнища на управление, за да може стратегията „Европа 2020“ да изпълни своето предназначение; подчертава, че местните и регионалните власти са в отлична позиция да предоставят съществен принос за постигането на тези цели, като улеснят създаването на благоприятна среда, гарантират крайната комуникация и разпространението на информация чрез своите мрежи и предоставят необходимите данни за бъдещото стратегическо планиране и развитие;

⁽⁴⁾ CdR290/2011.

36. подчертава значението на подкрепящи рамкови условия, особено за групите в неравностойно и уязвимо положение; изтъква необходимостта от последователни действия в дългосрочен план с участието на местните и регионалните власти, които да достигнат и до училищата в необлагодетелстваните в географско и социално отношение райони, за да се подобри качеството на преподаването и учебните резултати и да се насърчи амбицията сред младите хора;

37. местните и регионалните власти имат ключови отговорности във връзка с политиката в областта на образованието и обучението и играят важна роля по отношение на политиките за младежта и заетостта. Важно е в областта на развитието на универсални умения в рамките на образователната система да се насърчават нагласите и уменията на младите хора във връзка със самостоятелната заетост чрез развиване на лични качества като креативност, отговорност, способност за поемане на риск, решаване на проблеми и работа в екип;

38. подкрепя използването на двупосочен подход – приоритети за държавите членки и същевременно координация на европейско равнище и принос на ЕС, съгласно предложението от съобщението на Комисията; същевременно подчертава необходимостта от подходящи и пропорционални действия и мерки на национално, регионално и европейско равнище, при пълно зачитане на принципа на субсидиарност на официално, неофициално и неформално равнище, с участието на образователните институции, домакинствата и общността посредством партньорства не само между училищата и предприятията, а също и с НПО и други видове организации на гражданското общество;

39. изтъква ключовата роля на местните и регионалните власти в образованието и обучението и тяхната добавена стойност в качеството им на участници и свързващи звена между сферата на ученето и трудовата среда и настоява, че е необходимо да се преодолеят различията между регионите, включително периферните и най-отдалечените региони и да се активизират дейностите на регионалните институции за образование и обучение. Подчертава, че регионалните власти, институциите за образование и обучение, както и други образователни институции и заинтересовани страни от икономиката и обществото биха могли в дух на ползотворно сътрудничество да се споразумеят за регионални цели, политики и приоритети във връзка с развитието на човешкия капитал. Структурите за стимулиране следва да бъдат усъвършенствани, така че институциите за образование и обучение и техните служители да бъдат насърчени да участват в дейности, които са от полза за регионалното и местното развитие и свързаните с предприемачеството дейности;

40. припомня, че именно на поднационално равнище може да бъде извлечена най-точната и своевременна информация за регионалните пазари на труда и местните и регионалните власти могат да играят съществена роля, като определят областите, в които има разминаване между търсената и предлаганата квалификация, осигуряват подходящи програми за преквалификация и професионално обучение и стимулират инвестициите в отговор на търсенето по места;

41. подчертава, че изгледите за успех се подобряват, ако тези рамки за сътрудничество бъдат замислени като непорочен кръг, в който предоставянето на обучение не се разминава с конкретните нужди на съществуващата промишленост и/или търговска дейност. Институциите, предоставящи обучение, работят в тясно сътрудничество с частния сектор и създават синергии и механизми за получаване на обратна връзка, а подобрените умения на обучените ученици/възрастни отново се инвестират във възраждането на територията. Към по-малките ученици може да се подходи чрез създаване на „предприемаческа нагласа“, което ще повиши равнището на предприемачеството в дългосрочен план;

42. е убеден, че именно чрез дългосрочни, творчески прояви на сътрудничество младите хора ще могат да развият огромен набор от ключови умения благодарение на които да станат предприемачи;

43. отново изразява подкрепа за разработването на програми за професионално обучение, които имат за цел създаването на действително отворени пътеки от професионалното към университетското образование; подкрепя предприемането на мерки за съгласуване на политиките в областта на ПОО с регионалните/местните стратегии за икономическо развитие (по-специално за интелигентна специализация, предприемачество сред младите хора) и за изграждане на партньорства между образованието, предприятията и научноизследователските среди;

44. отбелязва, че в някои държави членки професионалното образование може да бъде стигматизирано и да се разглежда като по-нискокачествено в сравнение с университетското. Този въпрос трябва да бъде разгледан при предприемането на каквито и да е действия в бъдеще. Системата за персонализирано обучение, разработена през 90-те години на миналия век в Поатие, е поредната стъпка в правилната посока – при нея към хората се подхожда като към отделни личности и се изработва учебен план, съобразен с конкретните им нужди. Успоредно с това нарастващо значение придобива разработването на учебни планове за общностите и екипите. Подчертава, че както висшето образование, така и ПОО трябва в по-голяма степен да бъдат съобразени с пазара на труда и насърчава участието на работодателите и институциите на пазара на труда в изработването и реализирането на програмите. Накратко, необходимо е лицата, преминаващи през професионално обучение, да могат да виждат неговите предимства спрямо други видове обучение, например, възможността за постоянно повишаване на квалификацията, така че професионалното обучение да не се възприема като затрудняване или проваляне на възможностите за по-нататъшно развитие;

45. призовава тези усилия да бъдат полагани съвместно с местните и регионалните власти, тъй като най-често именно на тяхното равнище най-напред се проявяват новите тенденции във връзка с уменията и работните места. Подчертава ангажимента на КР да допринася за съгласуване на политиките в областта на ПОО със стратегиите за регионално/местно икономическо развитие, по-специално за интелигентна специализация;

46. подчертава, че следва да бъде изцяло използван пълният потенциал на Европа за разработване на платформа за поддръжка на информационни технологии и на услуги в областта на ИКТ в публичния и частния сектор, включително в областта на образованието и обучението. Подкрепяните от ЕС публично-частни партньорства между местни и регионални власти и МСП, разработващи ИКТ за обществени услуги, могат да послужат като отличен крайъгълен камък за изграждане на умения и знания на местно равнище в ЕС. Подчертава потенциала за по-нататъшно развитие в тази област чрез създаване на регионални центрове за ИКТ, проекти за виртуални университети или мултимедийни центрове за обучение;

47. обучението с цел развиване на уменията е похвално начинание, но трябва да внимаваме инвестициите в образованието да не бъдат разглеждани като насочени единствено към увеличаване на икономическата продуктивност в Европа. Злополучният резултат от този подход може да бъде влошаване на психичното здраве на младите хора, които ще бъдат разглеждани като първични икономически единици и определяни изключително според способностите им за икономически принос към обществото. С оглед на това е необходимо преди всичко да инвестираме равностойно и в подкрепа на креативността на младите хора, в изграждането на житейски и универсални умения, в образованието в областта на културата и кинестетичните умения. Публичните и частните ползи от образованието надхвърлят чисто икономическата изгода. Например, повишаването на степента на образование се свързва с по-дълга продължителност на живота, по-голяма избирателна активност и по-голяма подкрепа за гарантирането на равни права на етническите малцинства;

48. в съответствие с принципите на субсидиарност и пропорционалност конкретните мерки или действия, предложени или приети на равнище ЕС, следва да са насочени към областите със силно европейско измерение или областите, в които са вилнети транснационални аспекти, неподлежащи на подходящо регулиране от държавите членки и/или от регионалните и местните власти поотделно;

49. подчертава необходимостта от интелигентно, ефективно и иновативно финансиране и разходване на средства в областта на образованието и обучението, така че да се посрещнат по-добре бъдещото търсене на висококвалифицирани работници в условия на растеж или за заместване, да се подпомагат растежът и заетостта сред младите хора, като настоява при разработването на политиките и прилагането на програмите да се използват съществуващите местни демократично избрани органи; счита, че използването на познания на местно равнище и демократичната отчетност ще подобрят механизмите за управление на партньорствата между университетите, бизнеса и органите на местното самоуправление. Това ще даде възможност определянето на приоритети на местно равнище и отчетността да бъдат пряко обвързани с принципа на субсидиарност;

50. изтъква ползите от създаването на стабилни местни партньорства чрез възприемане на систематична визия и интегриране на различни възможности за финансиране в една

единствена местна или регионална стратегия. Тази стратегия би могла да отчита различни варианти на политиката за прилагане на местно или регионално равнище:

- създаване на система за събиране на информация за стратегическа намеса с цел да се идентифицират и да се наблюдават постоянно приспособимостта, нуждите и качеството на работната ръка на местно равнище (напр. „обсерватория на уменията“);

- сътрудничество със стопанския сектор, за да се разработи професионално обучение, което да е адаптирано към нуждите на пазара и да се приспособи обучението към търговската среда;

- сътрудничество с местни действащи лица (в областта на образованието и обучението), например, създаване на стимули за местните центрове за образование и обучение и на местните бюра по труда за въвеждане на нови образователни методи за електронно обучение, повишаване на медийната грамотност и многоезичието, както и предоставяне на еднакви възможности за наемане на работа на лицата в необлагодетелствано социално положение;

- сътрудничество с бизнес средите и секторите на образованието (от основното до висшето) за осигуряване на процес на постоянно изучаване на езици. Изборът на езици също може да се основава на нуждите, посочени от местните и регионалните власти и обсъдени с икономическите участници;

- търсене на подкрепа извън рамките на региона чрез обединяване на усилията с тези на региони със сходни проблеми и чрез използване на финансиране от ЕС.

Във всяка подобна стратегия трябва да са твърдо застъпени три водещи цели във връзка с образованието и обучението: стремеж към отлични постижения, осигуряване на универсален достъп и ограничаване на броя на отпадащите от училище;

51. призовава за систематично и устойчиво участие на местни и регионални участници, включително институциите за образование и обучение, в платформата за интелигентна специализация и в разработването на интегрирани планове за местно и регионално развитие;

52. подчертава решаващото значение на дейностите на местно и регионално равнище и същевременно очаква по-конкретни предложения от страна на Европейската комисия относно това по какъв начин ефективно да се премахне несъответствието между потенциала на ИКТ и ресурсите за отворено образование, от една страна, и съществуващите системи за образование и обучение, от друга. Признава, че образователните ресурси със свободен достъп могат да бъдат полезно допълнение към традиционните учебни материали. Остава да се изясни как – по постоянен, целесъобразен и всеобхватен начин, може да се гарантира качеството на съдържанието на образователните ресурси със свободен достъп, така че използването им в преподаването да носи добавена стойност;

53. КР смята, че би трябвало в по-голяма степен да се вземе под внимание „отчетливата роля, която местните и регионалните власти играят като работодатели, доставчици на услуги, посредници и регулаторни органи в насърчаването на растежа и сближаването и при координирането на стратегически партньорства между образователните институции, агенциите за подкрепа на предприятията и предприятията в съответните им региони“; в действителност МРВ участват във все по-голяма степен в разработването на образователните политики, но не съществуват универсални модели за интервенции, които могат да гарантират подобряване на постиженията в областта на образованието. По-конкретно, въпреки че към момента има натрупани достатъчно знания, които да насочват решенията (най-важните сред които са качеството на преподавателите, независимостта на институциите, способността за приобщаване и ресурсите), възможностите на МРВ зависят от техните социално-икономически характеристики, автономността им спрямо националната система и техните предходни постижения (и репутация) в областта на образованието и обучението;

54. припомня, че местните и регионалните власти най-добре разбират и са в пряк досег с положението по места и се намират в добра позиция да допринасят за развитието на политиката и изпълнението на програмите при пълно зачитане на принципа на субсидиарност;

55. приветства намерението на Комисията да продължи, заедно със заинтересованите страни, усилията за постигане на напредък по предложената стратегия за „Преосмисляне на образованието“ с цел съгласувано осъществяване на реформи и отново заявява интереса на КР да продължи своята работа в тази област съвместно с Европейската комисия и други партньори. Това сътрудничество следва да обхваща всички области, в които местните и регионалните власти имат специфични отговорности, включително, но не само, вече споменатото в съобщението съгласуване на политиките в областта на ПОО със стратегиите за регионално/местно икономическо развитие.

Брюксел, 12 април 2013 г.

Председател
на Комитета на регионите
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

III

(Подготвителни актове)

КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

100-НА ПЛЕНАРНА СЕСИЯ, 11 И 12 АПРИЛ 2013 Г.

Становище на Комитета на регионите относно „Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица“

(2013/C 139/11)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

- изтъква отново необходимостта от европейска инициатива за най-нуждаещите се лица в Европейския съюз, за да се постигне зададената от ЕС цел в рамките на стратегията „Европа 2020“ за намаляване на броя на хората, застрашени от бедност или социално изключване с най-малко 20 милиона души до 2020 г.;
- признава необходимостта от промяна на правното основание на програмата (член 174 от ДФЕС), но препоръчва от 2014 г. да се използва двойно основание, с позоваване и на член 39 от ДФЕС, за да се запази приемствеността и връзката с целите на общата селскостопанска политика;
- приветства намерението на Комисията да надхвърли основната цел на сегашната програма за подпомагане на най-нуждаещите се лица, като счита, че съчетаването на хранителните помощи за най-нуждаещите се лица с мерки за намаляване на детската бедност и бездомността и с координация с ЕСФ ще предостави възможност за осъществяване на многофункционални дейности и същевременно ще позволи да се води борба с появата на недостатъци по отношение на различни основни потребности;
- приветства факта, че в предложението на Комисията се дава възможност на местните и регионалните власти да играят активна роля в предоставянето на помощ на нуждаещите се;
- отхвърля принципа на участие на доброволни начала на държавите членки, тъй като подобен принцип би могъл да лиши местните и регионалните власти от достъп до фондовете, без да имат никакъв приобщаващ, демократичен механизъм за съвместно съгласуване на европейско и национално равнище и без да се отчитат предизвикателствата, наложени от борбата с бедността и изключването на поднационално равнище;
- счита, че за регионите, които са засегнати от икономическата криза, както и за регионите на сближаване, програмата следва да се финансира изцяло със средства от ЕС, след като това е обосновано като знак на сближаване между европейските граждани, региони и народи;
- подчертава, че предложеното равнище на финансиране е твърде ниско, предвид планираното значително съкращаване на настоящите бюджетни кредити (с 30 % съгласно предложението на Комисията и с до 40 % съгласно предложението на Съвета) и призовава в най-лошия случай поне да се запази настоящото равнище на бюджетните кредити.

Докладчик	г-н Ossi MARTIKAINEN (FI/АЛДЕ), председател на общинския съвет на Lapinlahti
Отправен документ	„Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица“ COM(2012) 617 final/2

I. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

1. изтъква отново необходимостта от европейска инициатива за най-нуждаещите се лица в Европейския съюз, за да се постигне зададената от ЕС цел в рамките на стратегията „Европа 2020“ за намаляване на броя на хората, застрашени от бедност или социално изключване с най-малко 20 милиона души до 2020 г. Тази цел е още по-спешна, като се има предвид, че в периода 2009–2011 г. броят на хората, застрашени от бедност или социално изключване се е увеличил с 6 милиона, достигайки 119,6 милиона. На фона на това отдалечаване от целта на стратегията „Европа 2020“ е още по-трудно разбираемо решението на Европейския съвет от 7 и 8 февруари 2013 г. да предложи съкращаване с 1 милиард евро на предоставения бюджет за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица;

2. признава необходимостта от промяна на правното основание на програмата (член 174 от ДФЕС), но препоръчва от 2014 г. да се използва двойно основание, с позоваване и на член 39 от ДФЕС, за да се запази приемствеността и връзката с целите на общата селскостопанска политика;

3. подчертава значението на принципа на субсидиарност при формулирането на ефикасна стратегия за най-нуждаещите се лица;

4. подлага на критика липсата на съгласуваност на предложението на Комисията със стратегията „Европа 2020“, тъй като в предложението липсва позоваване на показателя за броя на лицата, застрашени от бедност, при положение че той е един от трите показателя, използвани в стратегията „Европа 2020“ за оценяване на европейската цел по отношение на социалното приобщаване и намаляването на бедността;

5. счита за важно и разбираемо, че Комисията: 1) предложи ново правно основание, което заобикаля установения от Съда на Европейския съюз конфликт относно придобиването на продукти за хранителна помощ на пазара; и 2) представи нова програма с по-широки функции, която създава рамка за продължаване на помощните мерки и в същото време придава по-голяма ефективност и устойчивост на резултатите от тези мерки;

6. счита, че съчетаването на хранителните помощи за най-нуждаещите се лица с мерки за намаляване на детската бедност и бездомността и с координация с ЕСФ ще предостави възможност за осъществяване на многофункционални дейности и същевременно ще позволи да се води борба с появата на недостатъци по отношение на различни основни потребности;

7. приветства намерението на Комисията да надхвърли основната цел на сегашната програма за подпомагане на най-нуждаещите се лица, но изразява опасение, че по-дългият списък на аспектите на бедността, към които се предвижда да бъде насочен новият фонд само ще отслаби окончателното му въздействие, по-специално защото позицията на Европейския

съвет означава, че финансовите средства вероятно ще бъдат съкратени с почти 30 % (3,5 милиарда евро за програмата за подпомагане на най-нуждаещите се лица през периода 2007–2013 г. и 2,5 милиарда евро за новия фонд през периода 2014–2020 г.);

8. посочва, че в много случаи административните процедури на ЕСФ са се оказвали тромави за заинтересованите страни и настоява, във връзка с новия инструмент за посрещане на основните нужди на най-нуждаещите се лица, да се избягва ненужно детайлното регулиране;

9. счита, че предвид продължителния характер на икономическата криза, за инструмента за подпомагане на най-нуждаещите се лица не бива да се използват средствата по ЕСФ, а по-скоро за него е необходимо собствено дългосрочно финансиране чрез разпределяне на необходимите бюджетни кредити от функция 2 на многогодишната финансова рамка;

10. приветства факта, че в предложението на Комисията се дава възможност на местните и регионалните власти да играят активна роля в предоставянето на помощ на нуждаещите се и смята, че чрез тази активна роля може да се намалят административната тежест и процедурите на национално равнище и на равнището на ЕС, тъй като за собствените си дейности местните и регионалните власти използват добре развити процедури и правила за одит въз основа на националното и европейското законодателство;

11. насочва вниманието към стратегията на СЗО „Здраве 21 – здраве за всички през 21-ви век“, в която се подчертава належащата необходимост от намаляване на социалните и икономическите неравенства с оглед на подобряване на здравето на цялото население. Същевременно тя настоява да се предприемат мерки специално за хора, които в особено висока степен се нуждаят от помощ и са особено тежко засегнати от заболявания, да се премахнат затрудненията в областта на здравеопазването и да се противодейства на неравнопоставеността в здравен и социален план (точка II от преамбюла на декларацията на СЗО „Здраве 21“, приета на 51-вата асамблея на СЗО);

12. отбелязва, че макар програмата за хранителни помощи за най-нуждаещите се в новата си форма да се съчетава с други инструменти за социална интеграция и солидарност, предишното ѝ развитие и предходните ѝ дейности като част от ОСП бяха напълно обосновани, тъй като по същество целта на ОСП е да осигури на гражданите на ЕС достатъчно храна на достъпни цени (член 39, параграф 1, буква д) и да се гарантира сигурността на доставките (член 39, параграф 1, буква г);

13. поради това счита, че за новата програма следва също така да се запази възможността да се използват излишните земеделски продукти (интервенционни запаси). Използването на тези излишъци обаче не трябва да се приспада от финансовия пакет на Програмата за подпомагане на най-нуждаещите се лица;

14. счита, че е важно чрез предложеното законодателство на Комисията, националните, местните и регионалните власти да се предостави ясен набор от правила и възможност да се справят с всеки видим недостатък, тъй като разглежданият в настоящия случай въпрос се отнася за особено чувствителна с оглед на общественото доверие и легитимността на ЕС сфера на дейност. Съществуват различни виждания по отношение на необходимостта, функционирането и резултатите от тази сфера на дейност в отделните държави членки и техните региони;

15. отхвърля принципа на участие на доброволни начала на държавите членки, тъй като подобен принцип би могъл да лиши местните и регионалните власти от достъп до фондовете, без да имат никакъв приобщаващ, демократичен механизъм за съвместно съгласуване на европейско и национално равнище и без да се отчитат предизвикателствата, наложени от борбата с бедността и изключването на поднационално равнище;

16. счита, че за регионите, които са засегнати от икономическата криза, както и за регионите на сближаване, програмата следва да се финансира изцяло със средства от ЕС;

17. призовава институциите да вземат предвид факта, че съфинансирането може да стане причина инструментът да не бъде въведен, въпреки че икономическото и социалното положение в много региони показва необходимостта от подобен инструмент;

18. в съответствие с предходното си становище призовава Комисията да продължи да оценява дали разпределените за тази мярка бюджетни кредити са достатъчни и посочва, че според него още предходното равнище на финансиране (500 милиона евро годишно) беше неадекватно; поради различни причини тази необходимост продължава да расте, което означава, че предложеното равнище на финансиране е твърде ниско, предвид на планираното значително съкращаване на настоящите бюджетни кредити (с 30 % съгласно предложението на Комисията и с до 40% съгласно предложението на Съвета). Комитетът призовава в най-лошия случай поне да се запази настоящото равнище на бюджетните кредити;

Подробни обяснения и политически препоръки на Комитета

19. признава, че достатъчната, разнообразна и здравословна храна е основно право, потвърдено в редица международни споразумения и декларации за правата на човека, и че това право трябва да се гарантира на всички граждани и жители на ЕС на всички равнища;

20. изтъква, че лошото хранене сред най-нуждаещите се лица е резултат от много различни, но също така взаимосвързани явления, като например:

- демографските тенденции и промените в световен мащаб на пазарите на селскостопански продукти и в селскостопанските и търговските политики;
- недостатъците на вътрешния пазар на селскостопански продукти и липсата на прозрачност във веригата на хранителната стойност;
- намаляването на земята, подходяща за производство на храни и прекомерната ѝ употреба за отглеждане на енергийни култури;

— някои мерки на ЕС и бюрократични пречки, които са препятствие за производството на селскостопанска продукция за собствени нужди или за продажбата ѝ на дребно;

— структурните промени в много селски райони;

— отражението на икономическата криза върху заетостта и покупателната способност;

— безработицата и свързаното с нея по-широко разпространение на бедността на семействата и децата;

— нестабилността на съседните на ЕС региони;

21. счита, че за да се разрешат тези широкообхватни и многоаспектни проблеми, са необходими ефективни европейски политики и финансиране;

22. счита, че осигуряването на подходяща и разнообразна храна за гражданите на ЕС трябва да продължи да бъде ключова основна функция на ОСП. Комитетът призовава за реформа на селскостопанската политика, така че да се осигури прозрачност в ценообразуването на храните на пазара и първичното селскостопанско производство да продължи да бъде рентабилно във всички региони на ЕС;

23. счита, че въпреки че пазарните тенденции, развитието на добива през последните години и промените в моделите на потребление доведоха до намаляване на излишъка от земеделски продукти, все пак в бъдеще е възможно отново да се натрупа такъв излишък и ще бъде важно за легитимността на ЕС тези продукти да бъдат използвани като помощи за най-нуждаещите се лица;

24. подчертава, че твърдението от параграф 12 по-горе може да бъде аргументирано с факта, че още от самото си начало ОСП е една от ключовите области от политиката на ЕС и това няма да се промени. Включването ѝ в правното основание за новия инструмент (двойно правно основание) ще гарантира дългосрочното предоставяне на помощи на най-нуждаещите се лица, въпреки факта, че сегашните предизвикателства биха могли да създадат тежест в дългосрочен план за финансирането на други политики на ЕС, като например политиката на социално сближаване;

25. подчертава, че социално-икономическото положение на европейските региони също варира в рамките на държавите членки и счита, че предложената програма е необходима, за да допълва мерките в интерес на европейското сближаване и солидарност, които се изпълняват от всяка държава членка и нейните местни и регионални власти. В този смисъл предложената програма се основава твърдо на общата съвкупност от ценности на ЕС и на основната идея на европейската интеграция;

26. счита, че е важно различните цели да бъдат съчетани в рамките на новия фонд с оглед на предотвратяването на причините за бедността и социалното изключване, тъй като бездомността, лошото хранене и социалната онеправданост на семействата с деца си влияят взаимно. Въпреки това Комитетът посочва, че акцентът на програмите, предшествали новия инструмент, беше прехраната, липсата на която очевидно отново се превърна в истински проблем в дългосрочен план в

много региони. Ето защо Комитетът призовава държавите членки и регионите да подчертаят значението на хранителните помощи в изпълнението на програмите и на тази основа да помогнат на гражданите да се възползват също така и от програми и мерки, насочени към намаляване на бездомността и социалното изключване;

27. отбелязва, че параграфи 16 – 18 по-горе се основават на факта, че:

- по отношение на най-засегнатите региони финансирането на програмата за най-нуждаещите се лица изцяло от бюджета на Общността е обосновано като знак на сближаване между европейските граждани, региони и народи;
- към идеята за съфинансиране на предложения инструмент може да се подходи по два начина: от една страна, в някои случаи съфинансирането може да допринесе за по-голямата ефективност на програмите и да накара националните и регионалните власти да се ангажират в по-

голяма степен с тях; от друга страна, би могло да стане причина за спадане на интереса за участие в програмите и така да доведе до размиване на възможностите, които са необходими в много региони. КР подчертава, че предвид настоящите икономически условия последният сценарий е по-вероятен и следователно призовава институциите отново да разгледат идеята за процент на съфинансиране в размер на 85 %;

- намаляването на сегашното равнище на бюджетните кредити с 30–40 % не е особено далновидно, тъй като в последващите действия във връзка с предходната програма за хранителни помощи за най-нуждаещите се лица и в докладите от заседанията на заинтересованите страни се посочва, че необходимото равнище на бюджетни кредити възлиза на около 680 милиона евро на година. Това означава, че са необходими допълнително почти толкова средства, колкото са и планираните съкращения на сегашното равнище на финансиране.

II. ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ

Изменение 1

Преамбюл

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 175, параграф 3 от него	като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 175, параграф 3 и <u>член 39, параграф 1</u> от него

Изложение на мотивите

Мотивите са изложени в параграф 2 и параграф 12 от първата част на становището („Политически препоръки“).

Изменение 2

Съображение 7

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
За да определи целесъобразна финансова рамка, Комисията следва да установи чрез актове за изпълнение годишно разпределение на глобалните средства по държави членки, като използва обективен и прозрачен метод, който отразява различията по отношение на бедността и материалните лишения.	За да определи целесъобразна финансова рамка, Комисията следва да установи чрез актове за изпълнение годишно разпределение на глобалните средства по държави членки, като използва обективен и прозрачен метод, който отразява различията по отношение на бедността и материалните лишения, <u>в това число прага на относителната бедност.</u>

Изложение на мотивите

Като се има предвид, че относителната бедност е показател, приет от стратегията „Европа 2020“ и се използва от Евростат, подходящо е да се използва и в рамките на новия фонд.

Изменение 3

Ново съображение след съображение 8

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
	<u>За да се отговори по най-ефикасен и адекватен начин на потребностите на най-нуждаещите се лица и в съответствие с Общата стратегическа рамка, принципът на партньорство би следвало да се прилага на всички етапи на този фонд.</u>

Изменение 4

Съображение 35

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
Честотата на одитите на операциите следва да бъде пропорционална на мащаба на подкрепата на Съюза от Фонда. По-специално броят на проведените одити следва да бъде намален, в случаите когато общите допустими разходи за дадена операция са под 100 000 EUR. Независимо от това следва да бъде възможно одити да се провеждат във всеки момент, в случай че са налице доказателства за нередност или измама или като част от одитна извадка. С цел нивото на одитиране от Комисията да бъде пропорционално на риска Комисията следва да може да намалява одитната си работа по отношение на оперативни програми, в които няма значими недостатъци или при които може да се разчита на одитиращия орган. Освен това при определянето на обхвата на одитите следва да се отчита в пълна степен целта на Фонда и характеристиките на групите от населението, които са целеви за него.	Честотата на одитите на операциите следва да бъде пропорционална на мащаба на подкрепата на Съюза от Фонда. По-специално броят на проведените одити следва да бъде намален, в случаите когато общите допустими разходи за дадена операция са под 100 000 EUR. Независимо от това следва да бъде възможно одити да се провеждат във всеки момент, в случай че са налице доказателства за нередност или измама или като част от одитна извадка. С цел нивото на одитиране от Комисията да бъде пропорционално на риска Комисията следва да може да намалява одитната си работа по отношение на оперативни програми, в които няма значими недостатъци или при които може да се разчита на одитиращия орган. Освен това при определянето на обхвата на одитите следва да се отчита в пълна степен целта на Фонда и характеристиките на групите от населението, които са целеви за него. <u>Когато се оценява нуждата от одити, за всяка мярка следва да се вземат предвид и развитите публични одитни практики и правомощията, които местните и регионални власти вероятно вече прилагат спрямо предприетите мерки и действията, които ги подкрепят. По подобен начин следва да се разгледа въпросът дали дейностите на партньорските организации, които изпълняват дадена мярка, биха могли да попаднат в обхвата на публичното финансиране и свързаните с това одитни практики, както и какви са обхватът на дейността и опитът на организацията.</u>

Изменение 5

Член 4, параграф 1

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
Фондът подпомага национални програми, чрез които на най-нуждаещите се лица чрез партньорски организации, избрани от държавите членки, се разпределят хранителни продукти и основни потребителски стоки за лично ползване на бездомни лица и за лично ползване на деца.	Фондът подпомага национални програми, <u>които, с активното участие на местните и регионалните власти, гарантират чрез които на най-нуждаещите се лица</u> чрез партньорски организации, избрани от държавите членки, <u>се разпределят</u> и <u>сред най-нуждаещите се лица на здравословни и възможно най-разнообразни</u> хранителни продукти и основни потребителски стоки за лично ползване на бездомни лица и за лично ползване на деца.

Изменение 6

Член 5, параграф 3

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
Подкрепата от Фонда се реализира в тясно сътрудничество между Комисията и държавите членки.	<u>За да се постигне максимално въздействие, Подкрепата от Фонда се разпределя</u> реализира <u>в тясно сътрудничество между Комисията, и държавите членки, местните и регионалните власти и съответните партньорски организации.</u>

Изложение на мотивите

В Приложение 2 на доклада за въздействието, който съпровожда законодателното предложение (стр. iii), се посочват трите различни системи за управление на Програмата за подпомагане на най-нуждаещите се лица, които бяха определени в държавите членки на ЕС, някои от които включват пряко местните и регионалните власти, както и партньорските организации, които са най-близо до крайните потребители.

Изменение 7

Член 5, параграф 6

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
В съответствие със съответните им отговорности Комисията и държавите членки осигуряват координацията с Европейския социален фонд и други политики и инструменти на Съюза.	В съответствие със съответните им отговорности Комисията и държавите членки осигуряват координацията с Европейския социален фонд и други политики и инструменти на Съюза, <u>включително с действията на ЕС в областта на политиката по отношение на здравеопазването като например Третата многогодишна програма за действие на ЕС в областта на здравето за периода 2014-2020 г.</u>

Изложение на мотивите

В своето становище CdR 67/2012 относно Програмата за действие на ЕС в областта на здравето Комитетът на регионите подчертава, че „устойчивата здравна политика трябва винаги да има предвид и насърчаващите здравето и превантивните фактори, като например социални обстоятелства, начин на живот, култура, образователно равнище, околна среда и цялостни социални условия“.

Изменение 8

Член 5, параграф 8

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
Комисията и държавите членки гарантират ефективността на Фонда, по-специално чрез мониторинг, докладване и оценка.	Комисията и държавите членки гарантират ефективността на Фонда, по-специално чрез мониторинг, докладване и оценка и <u>чрез тесни и редовни консултации с местните и регионалните власти и партньорските организации, изпълняващи мерките по фонда, в рамките на оценките на въздействието.</u>

Изменение 9

Член 5, нов параграф след параграф 12

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
	<u>Европейската типология на бездомността и жилищното изключване (ETHOS) би могла да бъде един от критериите за отпускане на средства от фонда.</u>

Изложение на мотивите

Бездомността или жилищното изключване, се възприемат по различен начин в държавите на Европейския съюз. Типологията ETHOS беше изготвена въз основа на задълбочен анализ на настоящите национални определения и на реалностите, с които се сблъскват в ежедневието сдруженията.

Изменение 10

Член 5, нов параграф след параграф 12

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
	<u>Комисията, държавите членки и партньорските организации допринасят за борбата с разхищението на храни на всеки етап от дистрибуторската верига, включително доставката на храни и обучението на ползвателите за тази цел.</u>

Изложение на мотивите

Разхищението на храни трябва да се превърне в грижа за Европейския съюз, както призова Европейският парламент в резолюцията си от 19 януари 2012 г. Трябва да се подчертае, че Комисията счита, че разхищението на храни от всеки европеец по цялата верига възлиза на около 190 кг годишно. Мерките, които може да се предвидят за подпомагане на борбата с разхищението биха могли да са насочени по-специално към: уточняване на някои здравни указания, произтичащи от законодателството на ЕС и фигуриращи върху селскостопанските и хранителните продукти като например „срок на годност“ и „най-добър до“; преразглеждане на европейското законодателство относно правилата за пазарни стандарти на селскостопанските продукти (най-вече в сектора на плодовете и зеленчуците), за да се насърчи предлагането на некалибрирани плодове и зеленчуци; да се изисква от големите вериги за търговия на дребно да даряват непродадените храни.

Изменение 11**Член 6, параграф 1**

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
Глобалните налични средства за поемане на бюджетни задължения от Фонда за периода 2014-2020 г. са в размер на 2 500 000 000 EUR по цени от 2011 г. в съответствие с годишното разпределение, посочено в приложение II.	Глобалните налични средства за поемане на бюджетни задължения от Фонда за периода 2014—2020 г. са в размер на 2 3500 000 000 EUR по цени от 2011 г. в съответствие с годишното разпределение, посочено в приложение II.

Изменение 12**Член 6, параграф 3**

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
Чрез актове за изпълнение Комисията приема решение, в което определя годишното разпределение на глобалните средства по държави членки в съответствие с член 84, параграф 5 от Регламент (ЕО) № ... (РОР), без да се засягат разпоредбите на параграф 4 от настоящия член и като се отчитат следните показатели, определени от Евростат:	Чрез актове за изпълнение Комисията приема решение, в което определя годишното разпределение на глобалните средства по държави членки в съответствие с член 84, параграф 5 от Регламент (ЕО) № ... (РОР), без да се засягат разпоредбите на параграф 4 от настоящия член и като се отчитат следните показатели, определени от Евростат:
а) население, засегнато от тежки материални лишения;	а) <u>прагът на относителна бедност, т.е. процентът на хората, живеещи в едно домакинство, което не разполага с доход от най-малко 60 % от средния за страната;</u>
б) население, живеещо в домакинства с много нисък интензитет на икономическа активност.	а) население, засегнато от тежки материални лишения; б) население, живеещо в домакинства с много нисък интензитет на икономическа активност.

Изменение 13**Нов параграф след параграф 11**

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
	<u>Национален комитет за мониторинг:</u> 1. <u>Държавите членки създават национален комитет за мониторинг, за да гарантират ефективно прилагане на Операционната си програма.</u> 2. <u>В състава на националния комитет за мониторинг влизат местните и регионалните публични власти, както и организации за борба с бедността; той създава партньорство с организации, представляващи интересите на нуждаещите се лица и на организациите, включени в разпределението на помощи за нуждаещите се лица.</u>

Изменение 14

Член 15, нов параграф след параграф 3

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
	<u>Комисията ще представи средносрочна оценка на Фонда преди март 2018 г. на Европейския парламент, Съвета и Комитета на регионите.</u>

Изменение 15

Член 17, параграф 3

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
По време на изпълнението на дадена операция бенефициерите и партньорските организации информират обществеността за получената от Фонда подкрепа, като поставят поне един плакат с информация за операцията (поне с размер А3), включително за финансовата подкрепа от Съюза, на видно за обществеността място във всеки пункт, където се предоставят храни, стоки и евентуално съпътстващи мерки, освен в случаите когато това не е възможно поради спецификата на начина, по който става разпределянето. Бенефициерите и партньорските организации, които имат собствени уебсайтове, публикуват на тях кратко описание на операцията, включително на нейните цели и резултатите от нея, и открояват финансовата подкрепа на Съюза.	По време на изпълнението на дадена операция бенефициерите и партньорските организации информират обществеността за получената от Фонда подкрепа <u>във връзка с разпределянето на храни и стоки по начин, който съответства на техните практики и на обстоятелствата при разпределянето, като например чрез плакати или брошури, които представят дейността и получената за нея подкрепа от Европейския съюз, и предоставят информация как да се получи достъп до други мерки в подкрепа на същата цел, чрез използването на инструменти, които обединяват информация, насоки и процеси за социално-трудово включване, с цел преодоляване на междупоколенческата бедност, като поставят поне един плакат с информация за операцията (поне с размер А3), включително за финансовата подкрепа от Съюза, на видно за обществеността място във всеки пункт, където се предоставят храни, стоки и евентуално съпътстващи мерки, освен в случаите когато това не е възможно поради спецификата на начина, по който става разпределянето.</u> Бенефициерите и партньорските организации, които имат собствени уебсайтове, публикуват на тях кратко описание на операцията, включително на нейните цели и резултатите от нея, и открояват финансовата подкрепа на Съюза.

Изменение на изложението на мотивите

С изменението се подобрява първоначалната формулировка, като се разширява общият информационен подход по отношение на всякакви други видове мерки в подкрепа на преследваната цел, способстващ за включването на други инструменти за подобряване на условията на гражданите в рамките на структурите, предоставящи публични услуги. Целта е разпределянето на храни и стоки да служи като форум за активно участие на засегнатите от тази ситуация в инициативи за социално и трудово подпомагане.

Изменение 16

Член 21, параграф 3, алинея 1

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
Храните и стоките за бездомни лица или за деца могат да бъдат закупувани от самите партньорски организации.	Храните и стоките за бездомни лица или за деца <u>получатели</u> могат да бъдат закупувани от самите партньорски организации.

Изложение на мотивите

Фондът е предназначен за най-нуждаещите се лица, които са по-голяма категория от хората, които се нуждаят помощ, отколкото само бездомните лица или децата. Член 2, параграф 1 и параграф 7, член 3 и член 21, параграф 4, наред с другото, се отнасят изрично за най-нуждаещите се лица. По този начин с това изменение се постига повече последователност в регламента.

Изменение 17

Член 24, параграф 1 а)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
(а) разходи за закупуване на храни и основни потребителски стоки за лично ползване на бездомни лица или на деца;	(а) разходи за закупуване на храни и основни потребителски стоки за лично ползване на бездомни лица или на деца <u>от крайни получатели</u> ;

Изложение на мотивите

Същото основание, както и за изменение 16.

Изменение 18

Член 24, параграф 1 б)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
б) когато храните или основните потребителски стоки за лично ползване на бездомни лица или на деца се закупуват от публичен орган и се предоставят на партньорски организации, разходи за транспортирането на храните и стоките до складовете на партньорските организации под формата на единна ставка в размер на 1 % от разходите, посочени в буква а);	б) когато храните или основните потребителски стоки за лично ползване на бездомни лица или на деца <u>от крайни получатели</u> се закупуват от публичен орган и се предоставят на партньорски организации, разходи за транспортирането на храните и стоките до складовете на партньорските организации под формата на единна ставка в размер на 1 % от разходите, посочени в буква а);

Изложение на мотивите

Същото основание, както и за изменение 16.

Брюксел, 11 април 2013 г.

Председател
на Комитета на регионите
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

ЦЕНИ ЗА АБОНАМЕНТ ЗА 2013 г. (без ДДС, с включени разходи за стандартна доставка)

Официален вестник на ЕС, серии L + C, единствено на хартиен носител	на 22 официални езика на ЕС	1 300 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серии L + C, на хартиен носител + годишно сборно издание на DVD	на 22 официални езика на ЕС	1 420 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серия L, единствено на хартиен носител	на 22 официални езика на ЕС	910 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серии L + C, месечно издание на DVD (сборно издание)	на 22 официални езика на ЕС	100 EUR за годишен абонамент
Притурка към Официален вестник (серия S — Договори за обществени поръчки и процедури по възлагане), DVD, едно издание на седмица	многоезичен: на 23 официални езика на ЕС	200 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серия C — Конкурси	на език/езици в зависимост от конкурса	50 EUR за годишен абонамент

Абонамент за *Официален вестник на Европейския съюз*, издаван на официалните езици на Европейския съюз, може да се направи за 22 езикови версии. Един абонамент включва сериите L (Законодателство) и C (Информация и известия).

За всяка езикова версия се прави отделен абонамент.

Съгласно Регламент (ЕО) № 920/2005 на Съвета, публикуван в Официален вестник L 156 от 18 юни 2005 г., според който институциите на Европейския съюз временно не са задължени да съставят всички актове на ирландски език и да ги публикуват на този език, изданията на Официален вестник на ирландски език се разпространяват отделно.

Абонаментът за притурката към Официален вестник (серия S — Договори за обществени поръчки и процедури по възлагане) включва всички 23 официални езикови версии в едно общо многоезиково DVD.

Абонатите на *Официален вестник на Европейския съюз* имат право, след заявка, да получат различните приложения към Официален вестник без допълнително заплащане. Информация за публикуването на приложенията се предоставя чрез съобщения за читателите, включени в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Продажби и абонаменти

Абонаментът за различните платени периодични издания, като например *Официален вестник на Европейския съюз*, може да бъде направен чрез всички наши търговски представители.

Списъкът на търговските представители е достъпен на адрес:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_bg.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) предлага директен безплатен достъп до законодателството на Европейския съюз. Този интернет сайт дава възможност за справка с *Официален вестник на Европейския съюз* и включва договорите, законодателството, юриспруденцията и подготвителните законодателни актове.

За подробна информация за Европейския съюз посетете интернет сайта: <http://europa.eu>

Служба за публикации на Европейския съюз
2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG